

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

عسراء و نساء، استاد گلشنیاری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام در یک نگاه

نویسنده:

حمزه رضوان خواه گلسفیدی

ناشر چاپی:

ولایت

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	۵
امام علی علیه السلام در یک نگاه	۸
مشخصات کتاب	۸
اشاره	۹
فهرست مطالب	۱۵
مقدمه	۲۲
سخنی از گرد آورنده کتاب	۲۲
فصل اول : آیات و احادیث قدسی در مدح امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام	۲۴
۱. آیات قرآن درباره امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام واهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم	۲۴
۱-۱: آیه علم الکتاب	۲۴
۱-۲: آیه اکمال	۲۴
۱-۳: آیه ولایت	۲۵
۱-۴: آیه تطهیر	۲۵
۱-۵: آیه تبلیغ	۲۵
۱-۶: آیه لیلۃ المبیت (شراء)	۲۶
۱-۷: آیه مباحله	۲۶
۱-۸: آیه اهل الذکر	۲۶
۱-۹: آیه صادقین	۲۷
۱-۱۰: آیه اولی الامر	۲۷
۱-۱۱: آیه مودت	۲۷
۱-۱۲: آیه اطعام	۲۸
۱-۱۳: آیه خیر البریة	۲۸
۱-۱۴: آیه صالح المؤمنین	۲۹
۱-۱۵: آیه انفاق	۲۹

۲۹ ۱-۱۶: آیه ودّ
۳۰ ۱-۱۷: آیه نصر
۳۰ ۲. احادیث قدسی در مدح امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیهماالسلام
۳۱ ۳. احادیث در مدح امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیهماالسلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم
۳۱ ۳-۱: حدیث ثقلین
۳۲ ۳-۲: حدیث ولایت
۳۲ ۳-۳: حدیث وصایت
۳۳ ۳-۴: حدیث مدینة العلم
۳۳ ۳-۵: حدیث سفینه
۳۳ ۳-۶: حدیث منزلت
۳۴ ۳-۷: حدیث من مات
۳۴ ۳-۸: حدیث جواز
۳۴ ۳-۹: حدیث رایت
۳۵ ۳-۱۰: حدیث طیر
۳۵ ۳-۱۱: حدیث قسیم النار والجنة
۳۵ ۳-۱۲: حدیث شجرة
۳۶ ۳-۱۳: حدیث يوم الدار یا الانذار
۳۶ ۳-۱۴: حدیث تشبیه
۳۷ ۳-۱۵: حدیث نور
۳۷ ۳-۱۶: حدیث لوح
۴۲ ۴. احادیث در مدح امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیهماالسلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم
۵۳ ۵. احادیث در مدح امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیهماالسلام از ائمه اطهار علیهم السلام
۵۶ فصل دوم : خطبه غدیر و دو خطبه شاهکار از مولا امیرالمؤمنین علیه السلام
۵۶ اشاره
۵۷ (۱) خطبه غدیر
۹۴ (۲) خطبه بدون «الف»

۱۰۴----- (۳) خطبه بدون نقطه

۱۱۰----- منابع

۱۱۶----- درباره مرکز

سرشناسه : رضوان خواه گلسفیدی، حمزه، 1360-

عنوان و نام پدیدآور : امام علی در یک نگاه: گوشه ای از فضائل مولانا امیرالمومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام / مولف حمزه رضوان خواه گلسفیدی.

مشخصات نشر : مشهد : انتشارات ولایت، 1400.

مشخصات ظاهری : 104 ص.؛ 5/14×5/21 س م.

شابک : 978-622-97775-9-6

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

عنوان دیگر : گوشه ای از فضائل مولانا امیرالمومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام.

موضوع : علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، 23 قبل از هجرت - 40 ق.

موضوع : 'Ali ibn abi-Talib, Imam I, 600-661

موضوع : علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، 23 قبل از هجرت - 40 ق -- احادیث

موضوع : *Hadiths -- Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661

موضوع : علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، 23 قبل از هجرت - 40 ق. -- فضایل

موضوع : Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Virtues

موضوع : علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، 23 قبل از هجرت - 40 ق. -- جنبه های قرآنی

موضوع : Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Qur'anic teaching

رده بندی کنگره : BP37

رده بندی دیویی : 951/297

شماره کتابشناسی ملی : 8664529

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

ص: 1

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 2

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا الْمُرْتَضَى الْإِمَامِ التَّيِّبِ النَّقِيِّ وَحُجَّتِكَ عَلَى مَنْ فَوْقَ الْأَرْضِ وَمَنْ تَحْتَ الثَّرَى الصِّدِّيقِ الشَّهِيدِ صَلَاةً
كَثِيرَةً تَامَةً زَاكِيَةً مُتَوَاصِلَةً مُتَوَارَةً مُتَرَادِفَةً كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَانِكَ.

برحمتك يا ارحم ارحم الراحمين

ص: 3

امام علی علیه السلام در یک نگاه

گوشه ای از فضائل مولانا امیرالمؤمنین

علی ابن ابی طالب علیه السلام

ص: 4

اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيِّكَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ صَلَواتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آبائِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا رَأً وَدَلِيلًا وَعَيْنًا حَتَّى
تُسَكِّنَهُ أَزْوَاجَ طَوْعاً وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا.

ص: 5

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول	۱۳
۱. آیات قرآن درباره امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> و اهل بیت پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>	۱۳
۱-۱: آیه علم الكتاب	۱۳
۱-۲: آیه اکمال	۱۳
۱-۳: آیه ولایت	۱۴
۱-۴: آیه تطهیر	۱۴
۱-۵: آیه تبلیغ	۱۴
۱-۶: آیه لیلۃ المبيت (شراء)	۱۵
۱-۷: آیه مباحله	۱۵
۱-۸: آیه اهل الذکر	۱۵
۱-۹: آیه صادقین	۱۶
۱-۱۰: آیه اولی الامر	۱۶
۱-۱۱: آیه مودت	۱۶
۱-۱۲: آیه اطعام	۱۷

۸ / امام علی علیه السلام در یک نگاه

- ۱۳-۱: آیه خیر البریه ۱۷
- ۱۴-۱: آیه صالح المؤمنین ۱۸
- ۱۵-۱: آیه انفاق ۱۸
- ۱۶-۱: آیه وِدّ ۱۸
- ۱۷-۱: آیه نصر ۱۹
۲. احادیث قدسی در مدح امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۹
۳. احادیث در مدح امیرالمؤمنین علیه السلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۲۰
- ۱-۳: حدیث ثقلین ۲۰
- ۲-۳: حدیث ولایت ۲۱
- ۳-۳: حدیث وصایت ۲۱
- ۴-۳: حدیث مدینه العلم ۲۲
- ۵-۳: حدیث سفینه ۲۲
- ۶-۳: حدیث منزلت ۲۲
- ۷-۳: حدیث من مات ۲۳
- ۸-۳: حدیث جواز ۲۳
- ۹-۳: حدیث رایت ۲۳
- ۱۰-۳: حدیث طیر ۲۴
- ۱۱-۳: حدیث قسیم النار و الجنة ۲۴
- ۱۲-۳: حدیث شجرة ۲۴
- ۱۳-۳: حدیث يوم الدار یا الانذار ۲۵

فهرست مطالب / ۹

۲۵ حدیث تشبیه	۳-۱۴
۲۶ حدیث نور	۳-۱۵
۲۶ حدیث لوح	۳-۱۶
۳۱ احادیث در مدح امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> از پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small>	۴
۴۲ احادیث در مدح امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> از ائمه اطهار <small>علیهم السلام</small>	۵
۴۵ فصل دوم	
۴۶ (۱) خطبه غدیر	
۸۳ (۲) خطبه بدون «الف»	
۹۳ (۳) خطبه بدون نقط	
۹۹ منابع	

علی سِرّ نُهان و آشکار است

خدایی ناز شصت کردگار است

علی خود معنی صوم و صلوات است

و ذکرش باقیات و صالحات است

علی تطهیر و تکبیر و قیام است

علی هم رکعتین و هم سلام است

علی دست خدا در آستین است

علی تنها صراط راستین است

علی عیسی و موسی و شعیب است

علی گنجینه اسرار غیب است

علی انجیل و تورات و زبور است

علی سرمنشاء تکثیر نور است

علی نهر شراب سلسبیل است

علی بر خلقت آدم دلیل است

علی مجموعه پیغمبران است

علی ذکر لب صاحب زمان عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفِ است

علی استاد جبریل امین است

که مولایم امیر المؤمنین است

«صابر خراسانی»

«پیشکش به محضر مقدس و روح مطهر و ملکوتی آقا جانم امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام، باشد که مقبول آید».

به ذره گر نظر لطف بو تراب کند * به آسمان رود و کار آفتاب کند

سخنی از گرد آورنده کتاب

در ابتدا حمد و سپاس می گویم خداوند بزرگ و بلند مرتبه را که در سینه های ما عشق به ولایت ناب امیرالمؤمنین آقا جانم علی علیه السلام و اولاد مطهر ایشان و شهد شیرین آن را نصیب و روزی ما گرداند. بزرگی و عظمت و کرامت پدر امت، اسدالله الغالب، علی ابن ابی طالب علیه السلام که ولی و وصی و برادر پیامبر خاتم حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم گسترده تر از آن است که نوابغ

جهان و صاحبان قلم، با قلم و زبان خویش مصور گوشه ای از فضائل بیکران آن بزرگ مرد خلقت باشند. بنابراین باید به سراغ کلام خداوند بزرگ (قرآن مجید)، احادیث قدسی و احادیثی که از خود پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت پیامبران صلی الله علیه و آله و سلم، رفت تا گوشه ای از این فضائل را بیان کند.

خلاصه بیان کنم بنده از جایی درصدد گردآوری این کتاب برآمدم که مادر عزیزتر از جانم از سادات منتسب به امام موسی الکاظم علیه السلام می باشد و از آنجایی که اقوام و دوستانی که هر ساله برای مراسم عید سعید غدیر که برای عرض ارادت به اولاد پاک و طاهر حضرت فاطمه

زهره علیها السلام تشریف می آورند و ما افتخار میزبانی آن ها را داریم بسته هایی در قالب هدیه تهیه و به میهمانان گرامی تقدیم می نمایم که این فکر به ذهنم خطور کرد که با توجه به اینکه ما آیات و روایات زیادی در وصف آقا امیرالمومنین علیه السلام داریم بهتر است که این آیات و روایات و احادیث قدسی را گردآوری کنم که در سال های آینده بین دوستان و آشنایان به شکل کتاب توزیع کنم (این کتاب در دو فصل که شامل فصل اول؛ آیات و احادیث و فصل دوم؛ خطبه غدیر و دو خطبه شاهکار از آقا جانم امیرالمومنین علیه السلام می باشد) که ان شاء الله این کار و عمل یک صدقه جاریه و باقی الصالحات باشد.

حمزه رضوان خواه گلسفیدی

ص: 12

فصل اول این کتاب شامل برخی از آیات قرآن کریم و احادیث از پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت پیامبر علیهم السلام در شأن مولا امیرالمؤمنین علیه السلام می باشد.

فصل اول : آیات و احادیث قدسی در مدح امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام

1. آیات قرآن درباره امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام و اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

1-1 آیه علم الكتاب

(وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ)؛ (1)

کافران می گویند که تو پیامبر نیستی، بگو: خدا و آن کس که از کتاب آگاهی داشته باشد به شهادت میان من و شما کافی است.

1-2: آیه اکمال

(الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا)؛ (2)

امروز دین شما را برایتان کامل و نعمت خود را بر شما تمام گردانیدم، و اسلام را

ص: 13

1-1. سوره رعد، آیه 43؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: الامالی، ص 659؛ شواهد التنزیل، ج 1، ص 402؛ ینابیع الموده، ج 1، ص 307؛ البرهان فی تفسیر القرآن، ج 3، ص 275 و 276.

2-2. سوره مائده، آیه 3؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: الغدیر، ج 2، ص 115؛ تفسیر نمونه، ج 4، ص 264 و 265.

3-1: آیه ولایت

(إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ)؛ (1)

ولی شما فقط خدا، پیامبر و مؤمنانی هستند که نماز را به پا داشته، در رکوع زکات می دهند.

4-1: آیه تطهیر

(إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا)؛ (2)

بی گمان، خدا اراده کرده است تا آلودگی را از شما اهل بیت [پیامبر] بزدايد و شما را پاک و پاکیزه گرداند.

5-1: آیه تبلیغ

(يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ)؛ (3)

ای پیامبر، آن چه را از جانب پروردگارت به تو نازل شده، ابلاغ کن؛ و اگر نکنی رسالتش را به انجام نرسانده ای و خدا تو را از [گزند] مردم نگاه می دارد. بی گمان، خدا گروه کافران را هدایت نمی کند.

ص: 14

1-1. سوره مائده، آیه 55؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: شواهد التنزیل، ج 1، ص 209.

2-2. سوره احزاب، آیه 33؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: مجمع البیان، ج 8، ص 560؛ تفسیر الحبري، ص 298 - 311.

3-3. سوره مائده، آیه 67؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: الاحتجاج، ج 1، ص 70؛ تفسیر العیاشی، ج 1، ص 332؛ الدر المنثور، ج 2، ص 298.

(وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ)؛ (1)

و از میان مردم کسی است که جان خود را برای طلب خشنودی خدا می-فروشد، و خدا نسبت به [این] بندگان مهربان است.

7-1: آیه مباحله

(فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ)؛ (2)

هرگاه بعد از علم و دانشی که [درباره مسیح] به تو رسیده، [باز] کسانی با تو به محاجه و ستیز برخیزند، به آنها بگو: بیاید ما فرزندان خود را دعوت کنیم شما هم فرزندان خود را؛ ما زنان خویش را دعوت کنیم، شما هم زنان خود را؛ ما از نفوس خود دعوت کنیم، شما هم از نفوس خود؛ آنگاه مباحله کنیم، و لعنت خدا را بر دروغ گویان قرار دهیم.

8-1: آیه اهل الذکر

(وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ)؛ (3)

و پیش از تو [هم] جز مردانی که بدیشان وحی می کردیم گسیل نداشتیم. پس

ص: 15

1-1. سوره بقره، آیه 207؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: الامالی، ص 466 و 467؛ شرح نهج البلاغه، ج 13، ص 262.

2-2. سوره آل عمران، آیه 61؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: مجمع البیان، ج 2، ص 764.

3-3. سوره نحل، آیه 43؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: بحار الانوار، ج 2، ص 172؛ کافی، ج 1، ص 210 و 211 و 303 و

304؛ جامع البیان، ج 1، ص 250؛ شواهد التنزیل، ج 1، ص 432.

اگر نمی دانید، از اهل ذکر [آگاهان] جویا شوید.

9-1: آیه صادقین

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ)؛ (1)

ای کسانی که ایمان آورده اید! از خدا بپرهیزید و با صادقان باشید.

10-1: آیه اولی الامر

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا)؛ (2)

ای کسانی که ایمان آورده اید، خدا را اطاعت کنید و پیامبر و اولیای امر خود را [نیز] اطاعت کنید؛ پس هرگاه در امری [دینی] اختلاف نظر
یافتید، اگر به خدا و روز بازپسین ایمان دارید، آن را به [کتاب] خدا و [سنت] پیامبر [او] عرضه بدارید، این بهتر و نیک فرجام تر است.

11-1: آیه مودت

(ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ)؛ (3)

ص: 16

1-1. سوره توبه، آیه 119؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: الکافی، ج 1، ص 208؛ کشف المراد، ص 371؛ غایة المرام، ج 3، ص 52.

2-2. سوره نساء، آیه 59؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: ینابیع الموده، ج 1، ص 341؛ تفسیر العیاشی، ج 1، ص 251 و 252.

3-3. سوره شوری، آیه 23؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: بحار الانوار، ج 23، ص 232؛ مجمع البیان، ج 9، ص 48؛ الکافی، ج 1، ص 413؛ شواهد التنزیل، ج 2، ص 189 - 196.

این همان [پاداشی] است که خدا بندگان خود را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند [بدان] مژده داده است بگو به ازای آن [رسالت] پاداشی از شما خواستار نیستم مگر دوستی درباره خویشاوندان و هرکس نیکی به جای آورد [و طاعتی اندوزد] برای او در ثواب آن خواهیم افزود قطعاً خدا آمرزنده و قدر شناس است.

12-1: آیه اطعام

(يُؤْفُونَ بِاللَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا (7) وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا (8) «إِنَّكُمْ أَنْتُمْ لَنْ تُرِيدُوا مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا»؛ (1)

آنها به نذر خود وفا می کنند، و از روزی که شرّ و عذابش گسترده است می ترسند (7) و غذای

[خود] را با این که به آن علاقه [و نیاز] دارند، به «مسکین» و «یتیم» و «اسیر» میدهند! (8) [و می گویند:] ما شما را بخاطر خدا اطعام می کنیم، و هیچ پاداش و سپاسی از شما نمی خواهیم!

13-1: آیه خیر البریه

(إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ)؛ (2)

مسلماً کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند، اینانند که بهترین مخلوقاتند.

ص: 17

-
- 1-1. سوره انسان، آیه 7-9؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: الغدیر، ج 3، ص 155 - 161؛ مجمع البیان، ج 10، ص 611 و 612؛ شواهد التنزیل، ج 2، ص 403 - 408؛ الکاشف، ج 4، ص 670؛ التفسیر الکبیر، ج 30، ص 746.
- 2-2. سوره بینه آیه 7؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: نهج الحق و کشف الصدق، ص 189؛ شواهد التنزیل، ج 2، ص 459، الدر منثور، ج 6، ص 379؛ مجمع البیان، ج 10، ص 795.

14-1: آیه صالح المؤمنین

(... وَإِنْ تَظَاهَرَ عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ)؛ (1)

... و اگر بر ضد پیامبر به یک دیگر کمک دهید راه به جایی نخواهید برد، زیرا خدا و جبرئیل و صالح مؤمنان یار اویند و فرشتگان نیز بعد از آنان پشتیبان او خواهند بود.

15-1: آیه انفاق

(الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ)؛ (2)

کسانی که اموالشان را در شب و روز و پنهان و آشکار انفاق می کنند، برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی شایسته و مناسب است، و نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می شوند.

16-1: آیه ودّ

(إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا)؛ (3)

قطعا کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند به زودی خدای رحمان برای آنان در دل ها محبتی قرار خواهد داد.

ص: 18

1-1. سوره تحریم، آیه 4؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: الامالی، ص 31؛ الدر منثور، ج 6، ص 244؛ شواهد التنزیل، ج 2، ص 341 - 352.

2-2. سوره بقره، آیه 276؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: تاریخ مدینة الدمشق، ج 38، ص 206.

3-3. سوره مریم، آیه 96؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: تفسیر قمی، ج 2، ص 56.

(وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ)؛ (1)

و اگر بخواهند تو را بفریبند یقیناً خدا تو را بس است، اوست کسی که تو را با یاری خود و به وسیله مؤمنان نیرومند ساخت.

2. احادیث قدسی در مدح امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیهما السلام

1-2: قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: وَلَايَةَ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ حِصْنِي فَمَنْ دَخَلَ حِصْنِي أَمِنَ نَارِي. (2)

خداوند عزوجل می فرماید: ولایت علی ابن ابی طالب دژ من است، پس هرکس در دژ من درآید از عذابم در امان است.

2-2: قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: يَا مُحَمَّدُ! إِقْرَأْ عَلِيًّا بِنِ امْرِئِ الْمُؤْمِنِينَ، فَمَا سَمَّيْتَ بِهِذَا

أَحَدًا قَبْلَهُ وَلَا إِسْمِي بِأَحَدٍ بَعْدَهُ. (3)

خداوند عزوجل می فرماید: ای محمد! علی ابن ابی طالب را امیرالمؤمنین بخوان، قبل از او این نام را به کسی نگذارده و بعد از او به کسی نامگذاری نخواهم نمود.

3-2: قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: لَوْ اجْتَمَعَ النَّاسُ كُلُّهُمْ عَلَيَّ وَلَايَةَ عَلِيٍّ مَا خَلَقْتُ النَّارَ. (4)

خداوند عزوجل می فرماید: اگر مردم بر ولایت علی می پیوستند آتش جهنم را خلق نمی کردم.

ص: 19

1-1. سوره انفال، آیه 62؛ برای روایات مرتبط به آیه رجوع کنید به: آیات ولایت قرآن، ص 307 و 312.

2-2. بحار الانوار، ج 39، ص 247؛ الامالی، ص 353؛ الامالی، ص 235 و 306؛ عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 136؛ جامع الاخبار، ص 14؛ احقاق الحق، ج 7، ص 123؛ شواهد التنزیل، ج 1، ص 170.

3-3. بحار الانوار، ج 37، ص 334؛ وسائل الشیعه، ج 14، ص 600؛ الارشاد، ج 1، ص 48 و 176؛ تاریخ المدینه دمشق، ج 42، ص 303 و 386.

4-4. بحار الانوار، ج 39، ص 428؛ الامالی، ص 657؛ جواهر السنیه، ج 1، ص 236.

4-2: قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: قَدْ جَعَلْتُ عَلِيًّا عَلَمًا لِلنَّاسِ فَمَنْ تَبِعَهُ كَانَ هَادِيًا. (1)

خداوند عزوجل می فرماید: به تحقیق علی را نشانه هدایت قرار دادم که پیرو او هدایت می یابد.

5-2: قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: يَا مُحَمَّد! بِكَ وَبِهِ وَبِالْأَيِّمَةِ مِنْ وُلْدِهِ أَرْحَمَ عِبَادِي وَإِمَائِي. (2)

خداوند عزوجل می فرماید: ای محمد! به واسطه تو و علی و امامانی که از فرزندان تو هستند به بندگانم رحم می کنم.

6-2: قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: ... بِهِ يُمَيِّزُ حِزْبُ الشَّيْطَانِ مِنْ حِزْبِي؛ (3)

خداوند عزوجل می فرماید: به واسطه علی حزب شیطان از حزب خودم مشخص می شود.

7-2: قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: أَلَا يَا مَلَائِكَتِي وَسِدَّكَانَ جَنَّتِي؛ بَارِكُوا عَلَيَّ بِنِ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ، حَبِيبِ مُحَمَّدٍ وَفَاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ فَقَدْ بَارَكْتُ عَلَيْهِمَا؛ (4)

خداوند عزوجل می فرماید: آگاه باشید ای فرشتگان و ساکنان بهشتم؛ به تحقیق من علی، حبیب من محمد و فاطمه دختر محمد را مجد و عظمت دادم و شما پیوسته نسبت به ایشان در این راستا باشید.

3. احادیث در مدح امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیهما السلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

3-1: حدیث ثقلین

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: إني تارك فيكم أمرين إن أخذتم بهما لن تضلوا؛ كتاب الله

ص: 20

1-1. بحار الانوار، ج 39، ص 253؛ الامالی، ج 1، ص 306.

2-2. اثبات الهداة، ج 2، ص 107؛ الامالی، ص 632.

3-3. بحار الانوار، ج 18، ص 342؛ الامالی، ج 1، ص 731؛ اثبات الهداة، ج 2، ص 107.

4-4. جواهر السنیه، ج 1، ص 463؛ روضة الواعظین، ج 1، ص 145.

عَزَّوَجَلَّ وَ أَهْلَ بَيْتِي عِترَتِي أَيُّهَا النَّاسُ إِسْمَعُوا وَقَدْ بَلَغْتُ إِنَّكُمْ سَتَرِدُونَ عَلَيَّ الْحَوْضَ فَأَسْأَلُكُمْ عَمَّا فَعَلْتُمْ فِي الثَّقَلَيْنِ وَ الثَّقَلَانِ كِتَابَ اللَّهِ جَلَّ ذِكْرُهُ وَ أَهْلَ بَيْتِي. (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: من در میان شما دو چیز باقی می گذارم که اگر آنها را دستاویز قرار دهید، هرگز گمراه نخواهید شد؛ کتاب خدا و عترتم که اهل بیت هستند. ای مردم بشنوید! من به شما رساندم که شما در کنار حوض بر من وارد می شوید و من از شما درباره رفتارتان با این دو یادگار ارزشمند یعنی کتاب و اهل بیت سوال خواهم کرد.

2-3: حدیث ولایت

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: ألا! من كنت مولاة فهذا علي مولاة، اللهم وال من والاه و عاد من عاداه و انصر من نصره و اخذل من خذله. (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: آگاه باشید! آن که من سرپرست اویم پس این علی سرپرست اوست. خداوندا! دوست بدار آن را که سرپرستی او را پذیرد و دشمن بدار هر آن که او را دشمن دارد و یاری کن یار او را و تنها گذار هر آن که او را تنها بگذارد.

3-3: حدیث وصایت

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لِكُلِّ نَبِيٍّ وَصِيٌّ وَ وَارِثٌ وَ إِنَّ عَلِيًّا وَصِيٌّ وَ وَارِثِي؛ (3)

ص: 21

1-1. الكافي، ج 1، ص 294؛ السنن الكبرى، ج 7، ص 310؛ صحيح مسلم، ج 4، ص 1873؛ فضائل امير المؤمنين علي ابن ابي طالب، ص 180.

2-2. الامالي، ص 2؛ المستدرک علی الصحيحين، ج 3، ص 143؛ مسند الامام احمد، ج 5، ص 180.

3-3. بحار الانوار، ج 38، ص 339، المعجم الاوسط، ج 6، ص 327؛ تاريخ مدينة دمشق، ج 42، ص 392؛ مناقب آل ابي طالب، ج 2، ص 247.

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر پیامبری جانشین و وارثی دارد و علی جانشین و وارث من است.

3-4: حدیث مدینه العلم

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: **أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بِأُيُوبِهَا، فَمَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ فَلْيَأْتِ الْبَابَ؛** (1) پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: من شهر دانشم و علی دروازه آن است، آن که دانش می خواهد، باید از دروازه شهر وارد شود.

3-5: حدیث سفینه

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: **إِنَّمَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ، مَنْ دَخَلَهَا نَجِيَ، وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ؛** (2) پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: مثل اهل بیت من در میان شما مثل کشتی نوح است، هر کس به این کشتی داخل شود نجات می یابد و هر کس جا بماند غرق می شود.

3-6: حدیث منزلت

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: **أَنْتَ يَا عَلِيُّ مَنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي؛** (3) پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: یا علی تو نسبت به من به منزله هارون نسبت به موسی هستی، جز این که بعد از من پیامبری نخواهد بود.

ص: 22

-
- 1-1. الغدير، ج6، ص 78 و 79؛ المستدرک علی الصحیحین، ج3، ص 137؛ تفسیر القمی، ج1، ص 68.
 - 2-2. بحار الانوار، ج 44، ص 76؛ الأمالی، ص 633؛ عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 27؛ المستدرک علی الصحیحین، ج 2، ص 373.
 - 3-3. الکافی، ج 8، ص 106 و 107؛ صحیح البخاری، ج 5، ص 19؛ صحیح مسلم، ج 4، ص 1870 و 1871.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: من مات ولم يعرف إمام زمانه مات ميتة جاهلية؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هرکس بمیرد و امام زمانش را نشناخته باشد، به مرگ جاهلیت مرده است.

8-3: حدیث جواز

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: إذا جمع الله الأولين والآخرين يوم القيامة ونصب الصراط على جسر جهنم، ما جازها أحد حتى كان معه براءة بولاية علي بن أبي طالب؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: چون خداوند، اولین و آخرین را در روز رستاخیز جمع آورد و صراط را بر روی پل دوزخ؛ نصب کند، احدی از آن عبور نکند مگر کسی که سند رهایی از آتش به واسطه ولایت علی ابن ابی طالب را در دست داشته باشد.

9-3: حدیث رایت

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم رایت (پرچم) در جنگ خیبر را ابتدا به ابوبکر و در روز بعدش به عمر بن خطاب داد ولی آن دو توفیق به دست نیاورده و بازگشتند.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لأعطين الراية غداً رجلاً يحب الله ورسوله ويحبه الله ورسوله، يفتح الله على يديه ليس بفار؛ (3)

آنگاه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: همانا فردا این رایت (پرچم) را به مردی خواهم

ص: 23

1-1. بحار الانوار، ج 8، ص 368؛ الکافی، ج 1، ص 376؛ الاقبال بالاعمال الحسنة، ج 2، ص 252؛ کمال الدین، ج 2، ص 410؛ مسند احمد، ج 28، ص 88.

2-2. ، فرائد السمطين، ج 1، ص 289 و 290؛ ذخائر العقبی، ص 71.

3-3. الارشاد، ج 1، ص 79؛ المستدرک علی الصحیحین، ج 4، ص 356؛ صحیح مسلم، ج 4، ص 1872.

داد که خدا و رسول را دوست دارد و خدا و رسول هم او را دوست دارند، خداوند خبیر را به دست او می‌گشاید و او هرگز نمی‌گریزد.

10-3: حدیث طیر

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: اللَّهُمَّ أَنْتَنِي بِأَحَبِّ خَلْقِكَ إِلَيْكَ يَا كُلُّ مَعِي هَذَا الطَّيْرِ، فَجَاءَ عَلِيٌّ فَأَكَلَ مَعَهُ؛ (1)

برای پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم مرغی آورده شده بود. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: خدایا محبوب ترین خلق خود را نزد من بفرست تا از این مرغ بخورد، سپس علی وارد شد و همراه با پیامبر مشغول خوردن شدند.

11-3: حدیث قسیم النار والجنة

قال رسول الله: يا عَلِيُّ إِنَّكَ قَسِيمُ النَّارِ وَالْجَنَّةِ؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای علی تو تقسیم کننده آتش جهنم و بهشت هستی.

12-3: حدیث شجرة

قال رسول الله: التَّاسُ مِنْ شَجَرِ شَتَّى وَأَنَا وَعَلِيٌّ مِنْ شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ؛ (3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: مردم از درختان مختلف هستند و من و علی از یک درخت هستیم.

ص: 24

1-1. بحار الانوار، ج 3، ص 355؛ خصائص امیرالمؤمنین، ج 1، ص 29.

2-2. بحار الانوار، ج 39، ص 210؛ عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 27؛ بشارة المصطفی، ص 56، 102.

3-3. بحار الانوار، ج 40، ص 78؛ مجمع البیان، ج 9 ص 43، الامالی، ص 610؛ تاریخ مدینه دمشق، ج 2 ص 65.

با نزول آیه انذار در سال سوم بعثت، پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به علی علیه السلام دستور داد غذایی فراهم کند و فرزندان عبدالمطلب را به میهمانی فرا بخواند تا در این جلسه فرمان الهی را اجرا و آنان را به اسلام دعوت کند. حدود 40 نفر از جمله ابوطالب، حمزه و ابولهب به میهمانی آمدند.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يا بني عبد المطلب إني والله ما أعلم شاباً في العرب جاء قومه بأفضل مما جئتكم به إني قد جئتكم بخير الدنيا والآخرة وقد أمرني الله تعالى أن أدعوكم إليه فأياكم يؤازرني على هذا الأمر على أن يكون أخي و خليفتي فيكم؟

پس از صرف غذا پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای فرزندان عبدالمطلب! به خدا قسم در میان عرب، جوانی را سراغ ندارم که چیزی بهتر از آن چه من برای شما آورده ام، برای قومش آورده باشد. من خیر دنیا و آخرت را برای شما آورده ام. خدا به من فرمان داده تا شما را به سوی او فراخوانم، اکنون کدام یک از شما مرا یاری می کند تا برادر و وصی و جانشین من در میان شما باشد؟ کسی پاسخ نداد. علی که از همه کوچک تر بود گفت: من تو را یاری می کنم.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: إن هذا أخي و وصيي و خليفتي فيكم فاسمعوا له و أطيعوا؛(1)

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: این برادر، وصی و جانشین من در میان شماست، سخن او بشنوید و از او اطاعت کنید.

14-3: حدیث تشبیه

از عبدالله ابن عباس نقل شده؛ روزی نزد پیامبر نشسته بودیم که فرمودند:

ص: 25

1-1. الغدير، ج 3، ص 283؛ الفصول المختارة، ص 96؛ مجمع البيان، ج 7، ص 206؛ تاريخ الامم والملوك، ج 2، ص 320؛ ينابيع المودة، ج 2، ص 495؛ شواهد التنزيل، ج 1، ص 543.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى آدَمَ فِي عِلْمِهِ وَإِلَى نُوحٍ فِي سَلْمِهِ؛ وَإِلَى إِبْرَاهِيمَ فِي حِلْمِهِ وَإِلَى مُوسَى فِي فِطَانَتِهِ وَإِلَى دَاوُدَ فِي زُهْدِهِ؛ فَلْيَنْظُرْ إِلَى هَذَا، قَالَ فَتَنَظَرْنَا فَأَدَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ قَدْ أَقْبَلَ؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر که می خواهد به آدم در علمش به نوح در صلح جوی اش به ابراهیم در بردباری اش به موسی در زیرکی اش و به داوود در زهدش بنگرد، به این شخص که می آید بنگرد. همه خیره شدیم ناگاه علی ابن ابی طالب پیش آمد.

3-15: حدیث نور

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: خُلِقْتُ أَنَا وَعَلِيٌّ مِنْ نُورٍ وَاحِدٍ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ اللَّهُ آدَمَ بِأَرْبَعَةِ آلَافِ عَامٍ فَلَمَّا خُلِقَ آدَمُ رُكِبَ ذَلِكَ النُّورُ فِي صُلْبِهِ فَلَمْ نَزَلْ فِي شَيْءٍ وَاحِدٍ حَتَّى إِفْتَرَقْنَا فِي صُلْبِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

من و علی از نور واحد آفریده شدیم، چهار هزار سال پیش از آن که آدم خلق شود. پس هنگامی که آدم خلق شد، آن نور در صلب آدم قرار گرفت. ما همواره در شیء واحد بودیم تا آن که در صلب عبدالمطلب از یکدیگر جدا شدیم.

3-16: حدیث لوح

امام صادق علیه السلام نقل می فرمایند که روزی پدرم از جابر بن عبدالله انصاری

ص: 26

1-1. کمال الدین، ج 1، ص 25؛ الامالی (مفید)، ص 14، بشارة المصطفی، ص 83؛ المناقب، ص 84 و 312؛ مناقب امیر المؤمنین علی بن ابی طالب، ص 281.

2-2. بحار الانوار، ج 38، ص 150 و ج 35، ص 84؛ الامالی (صدوق)، ص 236؛ علل الشرایع، ج 1، ص 134؛ فضائل الصحابه، ج 2، ص 662.

خواست ماجرای مشاهده لوحی که در دست جدۀ اش حضرت فاطمه بود، و مطالب مکتوب در لوح را بازگو نماید. جابر گفت: روزی در ایام حیات رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم مادرت فاطمه را ملاقات کردم تا ولادت حسین علیه السلام را به او تبریک بگویم که در دستان آن بانوی بزرگ، لوح سبز رنگی دیدم که گمان کردم زمرد است: در آن لوح کتاب سفیدی را که به درخشندگی خورشید بود مشاهده کردم. به آن حضرت عرض کردم: پدر و مادرم فدای تو باد، این لوح چیست؟ فاطمه فرمودند؛ (این لوحی است که خداوند عزوجل آن را به رسولش محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم اهدا نمود. در این لوح نام پدر و همسر و فرزندانم و نام اوصیا و امامانی که از نسل فرزندانم هستند ذکر شده است. پدرم آن را به من بخشیده است تا با نگاه کردن به آن دلم شاد شود) من آن چه در لوح نوشته شده بود را خواندم و نسخه ای از روی آن نوشتم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَذَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ، لِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ وَنُورِهِ وَ سَفِيرِهِ وَ حِجَابِهِ وَ دَلِيلِهِ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ مِنْ عِنْدِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَظَّمَ يَا مُحَمَّدُ أَسْمَائِي وَ اشْكُرْ نِعْمَائِي وَ لَا تَجْحَدِ الْآثِي إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا قَاصِمُ الْجَبَّارِينَ وَ مُدِيلُ الْمَظْلُومِينَ وَ دَيَّانُ الدِّينِ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَمَنْ رَجَا غَيْرَ فَضْلِي أَوْ خَافَ غَيْرَ عَدْلِي عَذَّبْتُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ فَايَايَ فَاعْبُدْ وَ عَلَيَّ فَتَوَكَّلْ إِنِّي لَمْ أَبْعَثْ نَبِيًّا فَأَكْمَلْتُ أَيَّامَهُ وَ انْقَضَتْ مُدَّتُهُ إِلَّا جَعَلْتُ لَهُ وَصِيًّا وَ إِنِّي فَضَّلْتُكَ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ وَ فَضَّلْتُ وَصِيَّكَ عَلَى الْأَوْصِيَاءِ وَ أَكْرَمْتُكَ بِسِبْطِيكَ وَ سِبْطِيكَ حَسَنٍ وَ حُسَيْنٍ فَجَعَلْتُ حَسَنًا مَعْدِنَ عِلْمِي بَعْدَ انْقِضَاءِ مَدَّةِ أَبِيهِ وَ جَعَلْتُ حُسَيْنًا خَازِنَ وَحْيِي وَ أَكْرَمْتُهُ بِالشَّهَادَةِ وَ خَتَمْتُ لَهُ بِالسَّعَادَةِ فَهُوَ أَفْضَلُ مَنْ

استشهد وأرفع الشهداء درجة جعلت كلمتي التامة معه وحجتي البالغة عنده بعترته أثيب وأعاقب أولهم على سيد العابدين وزين أوليائي
الماضين وإبنه شبه جدّه المحمود محمد الباقر علمي والمعدن لحكمتي سيهلك المرتابون في جعفر الراد عليه كالراد على حق القول مني
لأكرم من مثوى جعفر وأسرتة في أشياعه وأنصاره وأوليائه؛ أتاحت بعده موسى فتنه عمياء حنيس لأن خيط فرضي لا يتقطع وحجتي لا
تخفي وأن أوليائي يسقون بالكأس الأوفي من جحد واحد منهم فقد جحد نعمتي ومن غير آية من كتابي فقد افتري على ويل للمفتريين
الجاحدين عند انقضاء مدة موسى عبدي وحبيبي وخيرتي في علي وليي وناصري ومن أضع عليه أعباء النبوة وأمتحنه بالاضطلاع بها
يقتله عفرية مستكبر يدفن في المدينة التي بناها العبد الصالح إلى جنب شر خلقي حق القول مني لأسرتة بمحمد إبنه وخليفته من بعده و
وارث علمه فهو معدن علمي وموضع سرّي وحجتي على خلقي لا يؤمن عبد به إلا جعلت الجنة مثواه وشققت في سبعين من أهل بيته
كلهم قد استوجبوا النار وأختم بالسعادة لإبنه علي وليي وناصري والشاهد في خلقي وأميني على وحي أخرج منه الداعي إلى سبيلي و
الخازن لعلمي الحسن وأكمل ذلك بإبنه محمد رحمة للعالمين عليه كمال موسى وبهاء عيسى وصبر أيوب فيدل أوليائي في زمانه و
تتهادى رؤوسهم كما تتهادى رؤوس الترك والديلم فيقتلون ويحرقون ويكونون خائفين مرغوبين وجلين تصبغ الأرض بدمائهم ويفسد
الويل والرتة في نسائهم أولئك أوليائي حقاً بهم أذع كل فتنة عمياء حنيس وبهم أكشف الزلازل وأدفع الأصار والأغلال أولئك عليهم
صلوات من ربهم ورحمة و

به نام خداوند مهربان مهربان

این کتابی است از سوی خداوند شکست ناپذیر و حکیم، به محمد نور و فرستاده خدا، و حجاب، دلیل و آیت او در زمین. این نوشته توسط جبرئیل امین از جانب رب العالمین آورده شد. ای محمد نام هایم را بزرگ شمار و نعمت هایم را شکرگزار باش، هرگز نشانه هایم را انکار نکن. من پروردگار و معبود جهانیانم و جز من خدایی نیست؛ درهم کوبنده جباران و دولت بخش مظلومان و حسابرس روز جزا. من همان الله و معبود شمایم که جز من خدایی نیست. هرکه به فضل کسی جز من امیدوار باشد یا از چیزی جز عدل من خوف داشته باشد او را به عذابی سخت گرفتار خواهم ساخت که احدی از جهانیان آن را نچشیده است. پس فقط مرا پرستش کن و بر من توکل نما. من هیچ رسولی را مبعوث نکردم و رسالت او را تکمیل ننمودم و دوران تبلیغ و رسالت او را به پایان نرساندم مگر این که برای او وصی و جانشینی قرار دادم. تو را بر تمام پیامبران برتری بخشیدم، وصی تو را نیز بر تمام اوصیا برتری دادم. سپس تو را به وجود دو فرزندت؛ حسن و حسین گرامی داشتم. بعد از پایان دوره پدرش حسن را معدن علم خود و حسین را نگهبان و حافظ وحی خود قرار دادم، نعمت شهادت را به حسین بخشیدم و او را بدین سبب گرامی داشتم و برای او سعادت خواستم. حسین با فضیلت ترین کسی است که شهید گشت و در بین شهیدان بالاترین درجه و مقام را داراست، امامت و توحید تمام و کمال را با او همراه کردم حجت بالغه خود را نزد او قرار دادم براساس اهل بیت و عترت او پاداش می

ص: 29

1-1. بحارالانوار، ج 3، ص 195، الکافی، ج 1، ص 527؛ کمال الدین، ج 1، ص 308؛ عیون اخبار الرضا، ج 1، ص 41؛ الاختصاص، ص 210.

دهم و صالحان و بدکاران را به سزای اعمال خودشان می‌رسانم. اولین فرزند و عترت او علی سرور پرستندگان و زینت دوستان من است. پس از او فرزندش که شبیه و همنام جدش است محمد، شکافنده علم الهی و معدن حکمت اوست. به زودی تردید کنندگان در حقانیت جعفر ابن محمد هلاک خواهند شد. هرکس او را رد کند گویی مراد کرده است. سخن حق از من است؛ سوگند می‌خورم که جایگاه جعفر ابن محمد را گرامی بدارم، محبت و عشق به او را در دل دوستان، شیعیان، پیروان و یارانش قرار خواهم داد. سپس فتنه کور و سیاه گمنامی و تقیه را از برابر امام موسی کنار خواهم زد، چرا که سیر فرمان و اطاعت الهی هرگز منقطع نخواهد شد. و حجت و دلیل من از دید مردم پنهان نخواهد ماند و دوستانم هرگز تیره بخت نخواهند گردید. اگر کسی یکی از حجج مرا انکار کند، نعمتی را که داده‌ام انکار نموده است و هر که آیه‌ای از کتابم را تغییر دهد بر من تهمت بسته است. وای بر افترا زندگان انکارگر، آن زمان که دوران امامت بنده و دوست برگزیده‌ام موسی به پایان رسد آگاه باشید! هر که هشتمین حجت مرا دروغ شمارد، گویی همه اولیای مرا انکار نموده است. علی دوست و یاور من است و من ثقل علم و عصمت و صفات نبوت را در او قرار می‌دهم، توان او را در پاسداری از آن می‌آزمایم، عفریت ستمگر و متکبر او را می‌کشد و در شهری که عبد صالح ساخت در کنار بدترین بندگانم دفن می‌شود. دیدگان هشتمین امام را با تولد فرزندش محمد و خلیفه و جانشین پس از او روشنی می‌بخشم. محمد وارث علم و دانش من و معدن حکمت و جایگاه راز من و حجت من بر بندگانم است. هرکس به او ایمان داشته باشد بهشت جایگاه اوست و او را شفیع هفتاد نفر از افراد خانواده که جهنم بر آنان واجب شد قرار می‌دهم. پس از او

فرزندش علی دوست و یاورم را سعادت‌مند کردم، او امانت دار و حی من خواهد بود، از صلب او حسن را بر خواهم آورد که دعوت کننده مردم به راه خدا و نگاهبان علم الهی است. آن گاه حجت خویش را با آمدن فرزندش محمد که رحمت برای جهانیان است تکمیل خواهم نمود. قدرت و کمال موسی، عظمت و نور عیسی و صبر ایوب همه را در او می بینید، او در زمانی خواهد آمد که دوستان من خوار شده و چون مغولان و دیلمیان مشرک، سرافکنده گشته و به آتش کشیده می شوند. سرهای آنان به عنوان هدیه به اطراف و اکناف فرستاده می شود و ترسان و لرزان می شوند، زمین از خون آنان رنگین می شود و همه هلاکت و فریاد و شیون در بین زنانشان همه گیر می شود. آنان به حقیقت حجت و اولیای من در زمین خواهند بود. به واسطه اینان هر فتنه کور و سیاه و زلزله را از خلق دور خواهم ساخت و با آن ها حرکت های ظریف و پنهان کشف می شود و قید و بندها و زنجیرهای بندگی از دوش خلق برداشته می شود. صلوات و رحمت خداوند بر آنان باد! اینان همان هدایت یافتگانند.

4. احادیث در مدح امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیهما السلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

4-1: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يا عليُّ، مَنْ أَحَبَّنِي وَ أَحَبَّكَ وَ أَحَبَّ الْأَيُّمَةَ مِنْ وُلْدِكَ فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ عَلَى طَيْبِ مَوْلِدِهِ، فَإِنَّهُ لَا يُحِبُّنَا إِلَّا مَنْ طَابَتْ وِلَادَتُهُ، وَلَا يُبْغِضُنَا إِلَّا مَنْ خَبَّتْ وِلَادَتُهُ؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای علی! هر که مرا و تو را و امامان از نسل تو را دوست دارد پس خدا را بر حلال زادگی خود سپاس گوید؛ زیرا ما را دوست ندارد، مگر حلال زاده و ما را دشمن ندارد، مگر حرام زاده.

ص: 31

1-1. بحار الانوار، ج 27، ص 146؛ روضة المتقين في شرح يحضره الفقيه، ج 8، ص 647؛ علل الشرايع، ج 1، ص 141؛ اثبات الهداة، ج 2، ص 66 و 193؛ بشارة المصطفى، ص 177.

2-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: عَلِيٌّ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلِيًّا

الْحَوْضِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: علی با حق است و حق با علی است و هرگز آن دو از هم جدا نمی شوند تا در روز قیامت در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند.

3-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: عَلِيٌّ مَعَ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ لَا يَفْتَرِقَانِ حَتَّى يَرِدَا عَلِيًّا الْحَوْضِ؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: علی با قرآن است و قرآن با علی است، آن ها از هم جدا نمی شوند تا این که در حوض کوثر بر من وارد شوند.

4-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: حَقُّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ كَحَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ؛ (3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: حق علی بر این است همانند حق پدر بر فرزندش است.

5-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: أَعْلَمُ أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؛ (4)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: داناترین امت من بعد از من علی ابن ابی طالب است.

6-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: عُنْوَانُ صَحِيفَةِ الْمُؤْمِنِ حُبُّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ؛ (5)

ص: 32

1-1. الخصال، ص 496، الامالی (صدوق)، ص 149؛ تاریخ مدینه دمشق، ج 42، ص 449.

2-2. المستدرک علی الصحیحین، ج 3، ص 124؛ ینابیع الموده، ص 38.

3-3. بحار الانوار، ج 36، ص 11؛ امالی، ص 54.

4-4. الغدير، ج 2، ص 44؛ امالی، ج 1، ص 63؛ احقاق الحق، ج 20، ص 406؛ ینابیع الموده، ج 1، ص 216، کنز العمال، ج 11، ص 614.

5-5. الغدير، ج 10، ص 278؛ بحار الانوار، ج 39، ص 284؛ المستدرک علی الصحیحین، ج 3؛ مناقب اهل البيت، ج 1، ص 311؛ المسترشد فی امامة امیر المؤمنین علی بن ابی طالب، ج 1، ص 719؛ ینابیع الموده، ج 2، ص 400.

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: عنوان صحیفه مومن دوستی علی ابن ابی طالب است.

7-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: ذِكْرُ عَلِيٍّ عِبَادَةٌ؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: یادکردن از علی عبادت است.

8-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: النَّظَرُ إِلَى وَجْهِ عَلِيٍّ عِبَادَةٌ؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: نگاه به چهره علی عبادت است.

9-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: عَلِيٌّ خَيْرُ الْبَشَرِ، وَمَنْ أَبِي فَقَدْ كَفَرَ؛ (3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: علی بهترین انسان است، هرکس از پذیرش ولایت او سرباز زند کافر است.

10-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: أَنَا دَارُ الْحِكْمَةِ وَعَلِيٌّ بِأُهَا؛ (4)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: من خانه دانشم و علی درب آن خانه است.

11-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يَا عَلِيُّ لَا يَعْرِفُ اللَّهَ تَعَالَى إِلَّا أَنَا وَأَنْتَ وَلَا يَعْرِفُنِي إِلَّا

اللَّهُ وَأَنْتَ وَلَا يَعْرِفُكَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَا؛ (5)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای علی! خداوند متعال را نشناخت

ص: 33

1-1. بحار الانوار، ج 36، ص 370؛ الاختصاص، ج 1، ص 224؛ الانوار الحسينية والشعائر الإسلامية، ج 1، ص 138، تاریخ مدینه دمشق، ج 42، ص 356؛ الجامع الصغير، ج 1، ص 665.

2-2. بحار الانوار، ج 38، ص 198؛ كشف اليقين في فضائل امير المؤمنين، ج 1، ص 450؛ مستدرک علی الصحیحین، ج 3، ص 142.

3-3. بحار الانوار، ج 26، ص 306؛ ينابيع المودة، ج 4، ص 273؛ اثبات الهداة، ج 3، ص 186 و 56؛ الاحتجاج، ج 1، ص 140؛ تاریخ مدینه دمشق، ج 42، ص 372.

4-4. حق اليقين، ج 1، ص 79؛ ينابيع المودة، ج 4، ص 122؛ اثبات الهداة، ج 3، ص 290.

5-5. روضة المتقين، ج 13، ص 273.

به حقیقت شناختن جز من و تو، و تو را نشناخت آن گونه که حقیقت شناخت توست، جز خدا و من.

12-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: مَنْ مَاتَ وَفِي قَلْبِهِ بُغْضٌ عَلَيَّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ فَلَيَّمْتُ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هرکس بمیرد در حالی که در دلش کینه علی ابن ابی طالب وجود داشته باشد یهودی و یا نصرانی از دنیا می رود.

13-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: قُسِّمَتِ الْحِكْمَةُ عَشْرَةَ أَجْزَاءٍ فَأُعْطِيَ عَلِيُّ تِسْعَةَ أَجْزَاءٍ وَأُعْطِيَ النَّاسُ جُزْءًا وَاحِدًا؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: حکمت و دانش به ده جزء تقسیم شده است و به علی نه قسمت آن و به مابقی مردم یک دهم داده شده است.

14-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: ضَرْبَةُ عَلِيٍّ يَوْمَ الْخَنْدَقِ أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ الثَّقَلَيْنِ؛ (3) پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ضربت علی در روز خندق برتر است از تمام عبادت های جن و انس.

15-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: عَلِيُّ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ رَأْسِي مِنْ بَدَنِي؛ (4)

ص: 34

1-1. مناقب اهل البيت، ج 1، ص 112؛ الفردوس بمأثور الخطاب، ج 3، ص 508.

2-2. بحار الانوار، ج 4، ص 149؛ حلیة الأولیاء، ج 1، ص 64.

3-3. بحار الانوار، ج 20، ص 216؛ المستدرک علی الصحیحین، ج 3، ص 32؛ ینابیع المودة، ج 1، ص 282؛ احقاق الحق، ج 34، ص 398؛ اقبال الاعمال، ج 1، ص 467.

4-4. بحار الانوار، ج 38، ص 319؛ الامالی، ج 1، ص 793؛ جامع الصغیر، ج 2، ص 177؛ ینابیع المودة، ج 4، ص 223 و ج 2، ص 97؛ احقاق الحق، ج 21، ص 573 و ج 23، ص 213؛ تاریخ مدینه دمشق، ج 42، ص 344.

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: علی نسبت به من مانند سر است نسبت به بدن.

16-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي فِتْنَةٌ، فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ، فَالزُّمُوا عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، فَإِنَّهُ الْفَارُوقُ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: پس از من فتنه ای برپا خواهد شد، در آن هنگام همراه علی بن ابی طالب باشید، جدا کننده حق و باطل است.

17-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: مَنْ فَارَقَ عَلِيًّا فَارَقَنِي وَ مَنْ فَارَقَنِي فَقَدْ فَارَقَ اللَّهَ؛ (2) پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر کس از علی جدا شد، در واقع از من جدا شده و هر کس از من فاصله گرفت، در حقیقت از خدا فاصله گرفته است.

18-: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: أَلَا إِنَّ الْحَقَّ بَعْدِي مَعَ عَلِيٍّ، يَمِيلُ مَعَهُ حَيْثُمَا مَالَ، وَلَا

يَقْتَرِقَانِ جَمِيعًا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ؛ (3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: بدانید که پس از من حق با علی است. به هر سو که برود حق با اومی رود و از هم جدا نمی شود تا در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند.

19-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لَوْ اجْتَمَعَ النَّاسُ عَلَيَّ حُبِّ عَلِيٍّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ لَمَّا

ص: 35

-
- 1-1. بحار الانوار، ج 38، ص 32؛ احقاق الحق، ج 23، ص 356؛ نهج الحق، ج 1، ص 186.
 - 2-2. بحار الانوار، ج 40، ص 26 و ج 38، ص 31، الامالی، ج 1، ص 267؛ ينابيع المودة، ج 4، ص 302؛ احقاق الحق، ج 21، ص 548؛ المسترشد في امامه امير المؤمنين، ج 1، ص 623؛ تاريخ دمشق ج 2، ص 431.
 - 3-3. الامالی، ص 476؛ تاريخ مدينة دمشق، ج 2، ص 449.

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: اگر تمامی مردم بر دوستداری علی جمع می شدند خداوند آتش جهنم را خلق نمی کرد.

20-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: إذا كان يوم القيامة ونُصِبَ الصراطُ على شفير جهنم لم يجز إلا من معه كتاب علي بن ابي طالب؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: روزی که قیامت برپا می شود و پل صراط بر کناره جهنم نصب می گردد هیچ کس حق عبور از آن را نخواهد داشت مگر این که برگه اجازه علی ابن ابی طالب را به همراه داشته باشد.

21-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لِكُلِّ نَبِيٍّ وَصِيٌّ وَوَارِثٌ وَإِنَّ عَلِيًّا وَصِيٌّ وَوَارِثِي؛ (3) پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: برای هر پیغمبری جانشین و وارثی است، و براستی علیجانشین و وارث من است.

22-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يا علي ما ثبت حُبُّكَ في قلب أمري مؤمنٍ فزلت به قَدَمٌ علي صراطٍ إلا تُبِتت له قَدَمٌ حتى يدخلة الله عز وجل بحُبِّكَ الجنة؛ (4)

ص: 36

1-1. بحار الانوار، ج 39، ص 249 و 305؛ الرسالة السعدية، ج 1، ص 23؛ ينابيع المودة، ج 2، ص 290 و 293؛ بشارة المصطفى، ج 1، ص 445.

2-2. بحار الانوار، ج 27، ص 141؛ نهج الحق، ج 1، ص 206، العقائد الجعفرية، ج 1، ص 85؛ مناقب علی ابن ابی طالب، ج 1، ص 219؛ فرائد السمطين، ج 1، ص 289؛ احقاق الحق، ج 17، ص 159؛ الطرائف في معرفة مذهب، ج 1، ص 82.

3-3. اثبات الهداة، ج 3، ص 264؛ كشف اليقين في فضائل امير المؤمنين، ج 1، ص 262؛ احقاق الحق، ج 20، ص 163؛ ينابيع المودة، ج 4، ص 268.

4-4. بحار الانوار، ج 27، ص 77.

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: یا علی! مهر تو در قلب مؤمنی نمی نشیند جز آن که هر گاه یک گامش بر صراط لغزد، گام دیگرش استوار شود، تا این که خداوند عزوجل او را به محبت تو، در بهشت در آورد.

23-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لَوْ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَضَعَتَا فِي كَفَّةٍ وَإِيمَانُ عَلِيٍّ فِي كَفَّةٍ لُرَجِحَ إِيْمَانُ عَلِيٍّ؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: اگر آسمان ها و زمین در یک کفه جای گیرند و ایمان علی در کفه دیگر، بی گمان ایمان او سنگین تر است.

24-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: أَنَا الْمُنذِرُ وَعَلِيٌّ هَادِي، بِكَ يَهْتَدِي الْمُهْتَدُونَ؛ (2) پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: من بیم دهنده ام و علی هدایت کننده، به واسطه علی هدایت شوندگان راه می بیند و هدایت می شوند.

25-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: أَنَا وَعَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ؛ (3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: من و علی پدران این امت هستیم.

26-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: حُبُّ عَلِيٍّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ يَأْكُلُ الدُّنُوبَ كَمَا تَأْكُلُ

التَّائِبُ الْحَطْبُ؛ (4)

ص: 37

-
- 1-1. بحار الانوار، ج 40، ص 236؛ الاقبال بالاعمال، ج 2، ص 388؛ فضائل الخمسة، ص 231.
- 2-2. بحار الانوار، ج 23، ص 5؛ اثبات الهداة، ج 3، ص 227؛ ينابيع المودة، ج 1، ص 296؛ تاريخ دمشق ج 2، ص 412؛ المسترشد في امامه امير المؤمنين، ج 1، ص 359.
- 3-3. بحار الانوار، ج 36، ص 275؛ اثبات الهداة، ج 2، ص 78؛ نهج الحق، ج 1، ص 158؛ سعد السعود للنفوس، ج 1، ص 275.
- 4-4. بحار الانوار، ج 39، ص 257 و 304؛ احقاق الحق، ج 17، ص 243؛ ينابيع المودة، ج 4، ص 183؛ ذخائر العقبی في مناقب، ج 1، ص 582؛ تاريخ مدينة دمشق، ج 13، ص 52.

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: دوستی علی ابن ابی طالب گناهان را می خورد چنان چه آتش، هیزم را.

27-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لَوْ أَنَّ الْغِيَاضَ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ مَدَادٌ وَالْحِجْنُ حِسَابٌ وَ

الْإِنْسَ كِتَابٌ مَا أَحْصُوا فَضَائِلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: اگر تمام درختان قلم و دریاها مرکب و همه جنیان شمارشگر و همه انسان ها نگارشگر باشند قادر به شمارش فضائل علی ابن ابی طالب نخواهند بود.

28-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: مَثَلُ عَلِيٍّ فِيكُمْ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ كَمَثَلِ الْكَعْبَةِ الْمَسْتُورَةِ، النَّظْرُ إِلَيْهَا عِبَادَةٌ وَالْحَجُّ إِلَيْهَا فَرِيضَةٌ؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: مثل علی در میان امت مانند مثل کعبه پوشیده است. نگاه کردن بر آن عبادت و آهنگ او نمودن واجب است.

29-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يَا عَمَّارُ! إِنْ رَأَيْتَ عَلِيًّا قَدْ سَلَكَ وَاوِيَاءَ وَ سَلَكَ النَّاسِ وَاوِيَاءَ غَيْرَهُ فَاسْلُكْ مَعَ عَلِيٍّ وَدَعْ النَّاسَ إِنَّهُ لَنْ يَدُلُّكَ عَلَى رَدَى وَ لَنْ يُخْرِجَكَ مِنَ الْهُدَى؛ (3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم به عمار فرمودند: ای عمار! اگر دیدی علی به راهی می رود، و مردم به راهی غیر از او، تو با علی حرکت کن، و مردم را رها

ص: 38

1-1. بحار الانوار، ج 4، ص 70؛ كشف اليقين، ج 1، ص 2؛ بناء المقالة الفاطمية، ج 1، ص 470؛ احقاق الحق، ج 4، ص 390.

2-2. بحار الانوار، ج 38، ص 199.

3-3. بحار الانوار، ج 27، ص 145؛ رياض النضرة، ج 2، ص 193؛ تاريخ بغداد، ج 4، ص 410؛ حليه الاولياء، ج 1، ص 86.

کن، زیرا علی بر بدی و پستی راهنمایی نمی کند و از هدایت خارج نمی سازد.

30-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: أنت يا علي بمنزلة الكعبة توتي ولا تأتي؛(1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: تو یا علی همانند کعبه ای، همه به سوی تو رو می آورند و تو به سوی کسی رو نمی آوری.

31-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لو اجتمع الناس على حب علي بن أبي طالب لَمَّا

خَلَقَ اللهُ النَّارَ؛(2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: اگر تمام مردم پیرو و دوست دار علی می شدند خداوند جهنم را خلق نمی کرد.

32-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لولاك يا علي ما عرف المؤمنون بعدي؛(3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای علی! اگر تو نبودی بعد از من مؤمنان شناخته نمی شدند.

33-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يا علي لو أن عبداً عبد الله عز وجل مثل ما قام نوح في قومه و كان له مثل أحد ذهباً فأنفق في سبيل الله و مُد في عمره حتى حَجَّ ألف عام على قدميه ثم قُتِل بين الصفا و المروة مظلوماً ثم لم يُوالِك يا علي لم

ص: 39

1-1. بحار الانوار، ج 40، ص 78؛ بحار الانوار، ج 33، ص 380؛ اثبات الهدة، ج 3، ص 123؛ الاحتجاج، ج 1، ص 189؛ احقاق الحق، ج 4، ص 164.

2-2. بحار الانوار، ج 39، ص 249 و 305؛ احقاق الحق، ج 21، ص 274؛ ينابيع المودة، ج 2، ص 290 و 293، بشارة المصطفى، ج 1، ص 445 و 469؛ الاحتجاج، ج 1، ص 154.

3-3. الغدير، ج 3، ص 187؛ بحار الانوار، ج 4، ص 68؛ احقاق الحق، ج 7، ص 135؛ عيون اخبار الرضا، ج 2، ص 48؛ الاقبال بالاعمال الحسنة، ج 1 ص 507.

يُسْمِ رَاحَةَ الْجَنَّةِ وَ لَمْ يَدْخُلْهَا؛(1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای علی اگر کسی خدا را به اندازه نوح عبادت کند و هم سنگ کوه احد در راه خدا طلا انفاق کند و آن مقدار عمر کند که هزار بار پای پیاده حج به جای آورد و سپس در میان صفا و مروه مظلومانه کشته شود، اگر ولایت تو را نپذیرد بوی بهشت به مشامش نمی رسد و داخل بهشت نمی رود.

4-34: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يا عليُّ، إذا كان يومُ القيامةِ أقعدُ أنا و أنت و جبرئيلُ

على الصراطِ، فلا يجوزُ على الصراطِ إلا من كانت معه براءةٌ بولايتك؛(2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای علی؛ چون روز قیامت شود، من و تو و جبرئیل بر صراط می نشینیم و هیچ کس از صراط نخواهد گذشت، مگر این که جواز ولایت تو را با خود داشته باشد.

4-35: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: ألا و إنني رسولٌ و عليُّ الإمامُ و الوصيُّ من بعدى، و

الأئمة من بعده و ولده. ألا و إنني والدُّهم و هم يخرجون من صلبي؛(3)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: بدانید که همانا من فرستاده ام و علی امام و وصی پس از من است و امامان پس از او، فرزندان اویند. آگاه باشید! من پدر آنانم ولی ایشان از نسل علی خواهند بود.

ص: 40

1-1. مناقب، ص 67 و 68؛ ينابيع المودة، ج 2، ص 293، فردوس الأخبار، ج 3، ص 409 و 410.

2-2. الاعتقادات، ج 1، ص 70؛ سفينة البحار و مدينة الحكم و الآثار، ج 5، ص 97.

3-3. الغدير، ج 1 و 2؛ بحار الانوار، ج 37؛ عيون اخبار الرضا، ج 2؛ سنن الترمذی، ج 5؛ اثبات الهداة، ج 3: الاحتیاج، ج 1.

36-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: ضربة علي يوم الخندق أفضل من عبادة الثقلين؛ (1)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ضربت علی در روز خندق از عبادت ثقلین پر فضیلت تر است.

37-4: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: إن الله تعالى؛ جعل لأخي علي بن أبي طالب فضائل لا يحصى عددها غيره فمن ذكر فضيلة من فضائله مقرأ بها غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر، ومن كتب فضيلة من فضائله لم تزل الملائكة تستغفر له ما بقي ليلتك الكتابية رسم، ومن استمع إلى فضيلة من فضائله غفر الله له الذنوب التي اكتسبها بالإستماع ومن نظر إلى كتابية في فضيلة غفر الله له الذنوب التي اكتسبها بالنظر.

ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: النَّظَرُ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عِبَادَةٌ وَذِكْرُهُ عِبَادَةٌ وَاللَّهُ لَا يَقْبَلُ إِيمَانَ عَبْدٍ إِلَّا بِوَلَايَتِهِ وَالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِهِ؛ (2)

پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: خداوند بلند مرتبه؛ برای برادرم علی ابن ابی طالب فضائلی قرار داده که از شدت بسیاری، به شماره در نمی آید. هر که فضیلتی از فضائل او را بخواند و به آن اقرار داشته باشد، خداوند از گناهان گذشته و آینده او در می گذرد و هر که یکی از فضائلش را بنویسد، تا آنگاه که اثری از آن نوشته باقی باشد، فرشتگان پیوسته برایش استغفار می کنند و هر که فضیلتی از فضائل او را بشنود، خداوند آن دسته از گناهانش را که از راه گوش کسب کرده، می بخشاید و هر که به نوشته هایی از فضائل او نظر

ص: 41

1-1. بحار الانوار، ج 39، ص 2؛ نهج الحق و كشف الصدق، ج 1، ص 234.

2-2. بحار الانوار، ج 26، ص 229؛ جامع الخبر، ج 1، ص 15؛ كشف الغمه، ج 1، ص 125؛ المحتضر، ج 1، ص 98.

افکند، خداوند گناهان چشم او را می آمرزد.

سپس فرمودند: نگاه کردن به چهره علی ابن ابی طالب عبادت است و یادکردن از او عبادت است خداوند ایمان هیچ بنده ای را نمی پذیرد جز به ولایت او و برائت از دشمنان او.

5. احادیث در مدح امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیهما السلام از ائمه اطهار علیهم السلام

1-5: قَالَ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ عَلَيْهَا السَّلَامُ : مَا جَعَلَ اللَّهُ بَعْدَ غَدِيرِ خُمٍّ مِنْ حُجَّةٍ وَلَا عُذْرٍ؛ (1)

فاطمه زهرا علیها السلام فرمودند: خداوند بعد از غدیر خم برای کسی حجت و غذری باقی نگذاشت. 5-2: قال الصادق عليه السلام: مِنْ شَكِّ فِي كُفْرِ أَعْدَائِنَا وَ الظَّالِمِينَ لَنَا فَهُوَ كَافِرٌ؛ (2)

امام صادق علیه السلام فرمودند: هرکسی در کفر دشمنان و ظالمین به حق اهل بیت شک کند کافر است. 5-3: قال الباقر عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ (قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ) قَالَ: نَزَلَتْ فِي عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّهُ عَالِمٌ هَذِهِ الْأُمَّةَ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ؛ (3)

امام باقر علیه السلام فرمودند: آیه علم الکتاب در مورد علی علیه السلام نازل شده که او عالم امت بعد از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم است.

ص: 42

1-1. دلایل الامامه، ج 1، ص 122.

2-2. بحار الانوار، ج 8، ص 366 و ج 27، ص 62؛ وسایل الشیعه، ج 28، ص 345.

3-3. بحار الانوار، ج 35، ص 432؛ تفسیر العیاشی، ج 2، ص 221؛ مستدرک الوسائل، ج 17، ص 334.

4-5: قال ابا عبد الله الحسين عليه السلام: مَا كُنَّا نَعْرِفُ الْمُتَافِقِينَ عَلَيَّ عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِلَّا بِبُغْضِهِمْ عَلَيَّ وَوُلْدَهُ؛

(1)1

امام حسين عليه السلام فرمودند: ما در عهد رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم منافقان را نمی شناختیم، جز در دشمنی آنها با علی و اولادش.

5-5: قال عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: قَالَ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا عَلِيُّ أَنْتَ حُجَّةُ اللَّهِ وَأَنْتَ بَابُ اللَّهِ وَأَنْتَ الطَّرِيقُ إِلَى اللَّهِ وَأَنْتَ النَّبَأُ الْعَظِيمُ وَأَنْتَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ وَأَنْتَ الْمَثَلُ الْأَعْلَى يَا عَلِيُّ أَنْتَ إِمَامُ الْمُسْلِمِينَ وَآمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَخَيْرُ الْوَصِيِّينَ وَسَيِّدُ الصِّدِّيقِينَ يَا عَلِيُّ أَنْتَ الْفَارُوقُ الْأَعْظَمُ وَأَنْتَ الصِّدِّيقُ الْأَكْبَرُ يَا عَلِيُّ أَنْتَ خَلِيفَتِي عَلَى أُمَّتِي وَأَنْتَ قَاضِي دِينِي وَأَنْتَ مُنْجِزُ عِدَاتِي يَا عَلِيُّ أَنْتَ الْمَظْلُومُ بَعْدِي يَا عَلِيُّ أَنْتَ الْمُفَارِقُ بَعْدِي يَا عَلِيُّ أَنْتَ الْمَحْجُورُ بَعْدِي أَشْهَدُ اللَّهُ تَعَالَى وَمَنْ حَضَرَ مِنْ أُمَّتِي أَنَّ حِزْبَكَ حِزْبِي وَحِزْبِي حِزْبُ اللَّهِ وَأَنَّ حِزْبَ أَعْدَائِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ؛ (2)

امام رضا عليه السلام از پدران ایشان امام حسين عليه السلام نقل فرمودند كه رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم به حضرت علی عليه السلام فرمودند: يا علی تو حجت خدا هستی و تو باب تقرب به خدا هستی و تو راه به سوی خدا هستی و تو آن خبر عظیم هستی و تو صراط مستقیم هستی و تو مثل اعلاى الهی هستی. يا علی تو امام مسلمين و امير مؤمنين و بهترين وصيين و اشرف صديقين هستی. يا علی تو فاروق اعظم

ص: 43

1-1. عيون اخبار الرضا عليه السلام، ج 2، ص 67؛ احقاق الحق، ج 7، ص 244.

2-2. بحار الانوار، ج 38، ص 111؛ عيون اخبار الرضا، ج 2، ص 6.

(جدا کننده حق از باطل) هستی و صدیق اکبر هستی. یا علی تو جانشین من بر امتم هستی و تو ادا کننده دیون من هستی و تو انجام دهنده وعده های من هستی. یا علی تو پس از من مظلوم واقع خواهی شد و مورد ستم قرار خواهی گرفت. یا علی پس از من از تو کناره جویند. یا علی پس از من محجور و خانه نشین گردی، خدا را گواه می گیرم و هر کس را که حضور دارد از امت من که حزب تو حزب من است و حزب من حزب خدا است و حزب دشمنان تو حزب شیطان است.

ص: 44

فصل دوم : خطبه غدیر و دو خطبه شاهکار از مولا امیرالمؤمنین علیه السلام

اشاره

ص: 45

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوْحِيدِهِ وَدَنَا فِي تَقَرُّدِهِ وَجَلَّ فِي سُدِّ لَطَانِهِ وَعَظَمَ فِي أَرْكَانِهِ وَأَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَهُوَ فِي مَكَانِهِ وَفَهَرَ جَمِيعَ الْخَلْقِ بِقُدْرَتِهِ وَبُرْهَانِهِ، حَمِيدًا لَمْ يَزَلْ، مَحْمُودًا لَا يَزَالُ وَمَجِيدًا لَا يَزُولُ وَمُبْدِنًا وَمُعِيدًا وَكُلُّ أَمْرٍ إِلَيْهِ يَعُودُ.

بَارِئِ الْمَسْمُوكَاتِ وَدَاحِيِ الْمَدْحُوتَاتِ وَجَبَّازِ الْأَرْضِيِّينَ وَالسَّمَاوَاتِ. قُدُّوسٌ سُدُّبُوحٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، مُتَفَضِّلٌ عَلَى جَمِيعِ مَنْ بَرَأَهُ، مُتَطَوِّلٌ عَلَى جَمِيعِ مَنْ أَسْأَأَهُ، يَلْحَظُ كُلَّ عَيْنٍ وَالْعُيُونَ لِاتْرَاهُ. كَرِيمٌ حَلِيمٌ ذُو أَنْاتٍ، قَدْ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ وَمَنْ عَلَيْهِمُ بِنِعْمَتِهِ. لَا يَجْعَلُ بَانْتِقَامِهِ، وَلَا يُبَادِرُ إِلَيْهِمْ بِمَا اسْتَحَقُّوا مِنْ عَذَابِهِ. قَدْ فَهِمَ السَّرَائِرَ وَعَلِمَ الصَّمَائِرَ وَلَمْ تَخَفْ عَلَيْهِ الْمَكْنُونَاتُ وَلَا اسْتَبَهَتْ عَلَيْهِ الْخَفِيَّاتُ. لَهُ الْإِحَاطَةُ بِكُلِّ شَيْءٍ وَالْغَلْبَةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَالْقُوَّةُ فِي كُلِّ شَيْءٍ وَالْقُدْرَةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَلَيْسَ مِثْلُهُ شَيْءٌ وَهُوَ مُنْسِي الشَّيْءِ حِينَ لَا شَيْءَ، دَائِمٌ، حَيٌّ وَقَائِمٌ بِالْقِسْطِ. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ. جَلَّ عَنْ أَنْ تُدْرِكَهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ. لَا يَلْحَقُ أَحَدٌ وَصْفَهُ مِنْ مُعَايَنَةٍ، وَلَا يَجِدُ أَحَدٌ كَيْفَ هُوَ مِنْ سِرٍّ وَعِلَاقِيَّةٍ إِلَّا بِمَا دَلَّ عَزَّوَجَلَّ عَلَى نَفْسِهِ. وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي مَلَأَ الدَّهْرَ قُدْسُهُ، وَالَّذِي يَغْشَى الْأَبَدَ نُورُهُ، وَالَّذِي يُنْفِذُ أَمْرَهُ بِلا مُشَاوَرَةٍ مُشِيرٍ وَلَا مَعَهُ شَرِيكَ فِي تَقْدِيرِهِ وَلَا يُعَاوَنَ فِي تَدْبِيرِهِ.

صَوَّرَ مَا ابْتَدَعَ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ، وَخَلَقَ مَا خَلَقَ بِلاَ مَعُونَةٍ مِنْ أَحَدٍ وَلاَ تَكَلَّفَ وَلاَ احتِيَالٍ. أنشأها فكانت وبرأها فبانت فهو الله الذي لا إله إلا هو المُنْتَقِنُ الصَّنِيعَةَ، الْحَسَنُ الصَّنِيعَةَ، الْعَدْلُ الَّذِي لاَ يَجورُ وَالأَكْرَمُ الَّذِي تَرْجِعُ إِلَيْهِ الأُمُورُ. وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللهُ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعِظَمَتِهِ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ، وَاسْتَسَلَمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَخَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ. مَلِكُ الأَمَلَاكِ وَمُفَلِّكُ الأَفْلاكِ وَمُسَخِّرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ، كُلُّ يَجْرِي لِأَجْلِ مَسَدِّ مِيٍّ. يَكْوِرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيَكْوِرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ يَطْلُبُهُ حَتِيئاً. قَاصِمٌ كُلِّ جَبَّارٍ عَنيدٍ وَمُهْلِكُ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ. لَمْ يَكُنْ لَهُ ضِدٌّ وَلاَ مَعَهُ زِدٌّ، أَحَدٌ صَدَمَهُ لَمْ يَلِدْ وَلاَ يُولَدْ وَلاَ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ. إلهٌ وَاحِدٌ وَرَبُّ ما جَدُّ، يَشَاءُ فَيُمِضِي، وَيرِيدُ فَيَقْضِي، وَيعْلَمُ فَيَحْصِي، وَيمِيتُ وَيُحْيِي، وَيُفْقِرُ وَيُغْنِي، وَيُضْحِكُ وَيُبْكِي، وَيَدْنِي وَيَقْصِي، وَيَمْنَعُ وَيُعْطِي، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ، بِيَدِهِ الخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ.

لا إله إلا هو العزيز الغفار، مُسْتَجِيبُ الدُّعَاءِ وَمُجْزِلُ العَطَاءِ، مُحْصِي الأَنْفَاسِ وَرَبُّ الجَنَّةِ وَالنَّاسِ، الَّذِي لا يُشْكِلُ عَلَيْهِ شَيْءٌ، وَلا يُضْجِرُهُ صُراخُ المُسْتَصْرِخِينَ وَلا يَبْرُمُهُ الحاحُ المُلْحِينَ. العَاصِمُ لِلصَّالِحِينَ، وَالمُوفِّقُ لِلْمُفْلِحِينَ، وَمَوْلَى المُؤْمِنِينَ وَرَبُّ العَالَمِينَ، الَّذِي اسْتَحَقَّ مِنْ كُلِّ مَنْ خَلَقَ أَنْ يَشْكُرَهُ وَيَحْمَدَهُ عَلَى كُلِّ حَالٍ.

أَحْمَدُهُ كَثِيراً وَأَشْكُرُهُ دائِماً عَلَى السَّرِّاءِ وَالصَّبْرَاءِ وَالسُّدَّةِ وَالرِّخَاءِ وَأُؤْمِنُ بِهِ وَبِمَلَانِكَتِهِ وَكُتْبِهِ وَرُسُلِهِ. أَسْمَعُ لِأَمْرِهِ وَأَطِيعُ وَأُبادِرُ إِلَى كُلِّ ما يَرْضَاهُ وَأَسْتَسَلِمُ لِمَا قَضَاهُ، رَغْبَةً فِي طَاعَتِهِ وَخَوْفاً مِنْ عُقُوبَتِهِ، لِأَنَّهُ اللهُ الَّذِي لا يُؤْمِنُ مَكْرَهُ وَلا

يُخَافُ جَوْرَهُ. وَ أَفْرُلُهُ عَلٰى نَفْسِي بِالْعُبُودِيَّةِ وَ اَشْهَدُ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَ اُوَدِّي مَا اُوْحٰى بِهِ اِلَيَّ حَذَرًا مِّنْ اَنْ لَا اَفْعَلَ فَتَحِلَّ بِي مِنْهُ قَارِعَةٌ لَا يَدْفَعُهَا عَنِّي اَحَدٌ وَ اِنْ عَظُمَتْ حِيلَتُهُ وَ صَدَمَتْ خُلَّتُهُ - لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ - لِاَنَّهُ قَدْ اَعْلَمَنِي اَنِّي اِنْ لَمْ اُبَلِّغْ مَا اُنزَلَ اِلَيَّ فِي حَقِّ عَلِيٍّ، فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ، وَ قَدْ ضَمِنَ لِي تَبَارَكَ وَ تَعَالٰى الْعِصْمَةَ مِنَ النَّاسِ وَ هُوَ اللّٰهُ الْكَافِي الْكَرِيْمُ. فَاُوْحٰى اِلَيَّ: (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ يَا اَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَا اُنزَلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي عَلِيٍّ يَعْنِي فِي الْخِلَافَةِ لِعَلِيٍّ بِنِ اَبِي طَالِبٍ - وَ اِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَ اللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ). (آيه 67 سوره مائده)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَا قَصَّرْتُ فِي تَبْلِيغِ مَا اُنزَلَ اللّٰهُ تَعَالٰى اِلَيَّ، وَ اَنَا اُبَيِّنُ لَكُمْ سَبَبَ هَذِهِ الْاَيَّةِ: اِنَّ جَبْرِيْلَ هَبَطَ اِلَيَّ مِرَارًا ثَلَاثًا يَأْمُرُنِي عَنِ السَّلَامِ رَبِّي - وَ هُوَ السَّلَامُ - اَنْ اَقُوْمَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَاَعْلِمَ كُلَّ اَبِيضٍ وَ اَسْوَدَ: اَنَّ عَلِيَّ بْنَ اَبِي طَالِبٍ اَخِي وَ وَصِيِّي وَ خَلِيْفَتِي عَلٰى اُمَّتِي وَ الْاِمَامُ مِنْ بَعْدِي، الَّذِي مَحَلُّهُ مِنِّي مَحَلُّ هَارُونَ مِنْ مُوسٰى اِلَّا اَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَ هُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ اللّٰهِ وَ رَسُوْلِهِ وَ قَدْ اُنزَلَ اللّٰهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالٰى عَلَيَّ بِذَلِكَ آيَةً مِنْ كِتَابِهِ، هِيَ: (اِنَّمَا وَلِيُّكُمْ اللّٰهُ وَ رَسُوْلُهُ وَ الَّذِينَ اٰمَنُوا الَّذِينَ يَقِيْمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ). (آيه 55 سوره مائده) وَ عَلِيُّ بْنُ اَبِي طَالِبٍ الَّذِي اَقَامَ الصَّلَاةَ وَ اَتَى الزَّكَاةَ وَ هُوَ رَاكِعٌ يُرِيْدُ اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي كُلِّ حَالٍ. وَ سَأَلْتُ جَبْرِيْلَ اَنْ يَسْتَعْفِنِي لِي السَّلَامَ عَنِ تَبْلِيغِ ذَلِكَ اِلَيْكُمْ - اَيُّهَا النَّاسُ لِعِلْمِي بِقَلَّةِ الْمُتَّقِيْنَ وَ كَثْرَةِ الْمُنَافِقِيْنَ وَ اِدْغَالِ اللَّائِيْمِيْنَ وَ حِيْلِ الْمُسْتَهْزِئِيْنَ بِالْاِسْلَامِ، الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللّٰهُ فِي كِتَابِهِ بِاَنَّهُمْ (يَقُوْلُوْنَ بِالْاِسْنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوْبِهِمْ) (آيه 48 سوره فتح) وَ يَحْسِبُوْنَهُ هَيِّنًا وَ هُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمٌ، وَ

كَثْرَةَ أَذَاهُمْ لِي غَيْرَ مَرَّةٍ حَتَّى سَمَّوْنِي أَذْنًا وَزَعَمُوا أَنِّي كَذَلِكُ لِكَثْرَةِ مَلَازِمَتِهِ إِيَّايَ وَاقْبَالِي عَلَيْهِ وَهَوَاهُ وَقَبُولِهِ مِنِّي حَتَّى أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِي ذَلِكَ : (وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنٌ خَيْرٌ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ) (آيه 9 سورة توبه) وَ لَوْ شِئْتُ أَنْ أُسَمِّيَ الْقَائِلِينَ بِذَلِكَ بِأَسْمَائِهِمْ، لَسَمَّيْتُ وَأَنْ أُؤْمِيَ إِلَيْهِمْ بِأَعْيَانِهِمْ لَأَوْمَأْتُ وَأَنْ أَدُلَّ عَلَيْهِمْ لَدَلْتُ، وَ لَكَيْتِي وَاللَّهِ فِي أُمُورِهِمْ قَدْ تَكْرَمْتُ. وَكُلُّ ذَلِكَ لَا يَرْضَى اللَّهُ مِنِّي إِلَّا أَنْ أُبَلِّغَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيَّ فِي حَقِّ عَلِيٍِّّ. ثُمَّ تَلَا: (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي حَقِّ عَلِيٍِّّ - وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ). (آيه 67 سورة مائده) فَاعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ! ذَلِكَ فِيهِ وَافْتِهِمُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَ بِهِ لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا، فَرَضَ طَاعَتَهُ عَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَعَلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، وَعَلَى الْبَادِي وَالْحَاضِرِ، وَعَلَى الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ، وَالْحُرِّ وَالْمَمْلُوكِ، وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ، وَعَلَى الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ، وَعَلَى كُلِّ مَوْحِدٍ. مَاضٍ حُكْمُهُ، جَازٍ قَوْلُهُ نَافِذٌ أَمْرُهُ، مَلْعُونٌ مَنْ خَالَفَهُ، مَرْحُومٌ مَنْ تَبِعَهُ وَصَدَّقَهُ، فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِمَنْ سَمِعَ مِنْهُ وَأَطَاعَ لَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّهُ آخِرُ مَقَامٍ أَقْوَمُهُ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ، فَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَانْقَادُوا لِأَمْرِ اللَّهِ رَبِّكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ هُوَ مَوْلَاكُمْ وَإِلَهُكُمْ، ثُمَّ مِنْ دُونِهِ رَسُولُهُ وَنَبِيُّهُ الْمُخَاطَبُ لَكُمْ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِي عَلِيٌُّّ وَلِيُّكُمْ وَإِمَامُكُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ رَبِّكُمْ، ثُمَّ الْإِمَامَةُ فِي ذُرِّيَّتِي مِنْ وُلْدِهِ إِلَى يَوْمِ تَلْقَوْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ. لَا حَالَالَ إِلَّا مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَ

هُم، وَلَا حَرَامَ إِلَّا مَا حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَسُولُهُ وَهُمْ، وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَرَّفَنِي الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ وَأَنَا أَفْضَيْتُ بِمَا عَلَّمَنِي رَبِّي مِنْ كِتَابِهِ وَحَلَالِهِ وَحَرَامِهِ إِلَيْهِ. مَعَاشِرَ النَّاسِ! فَضَّلُوهُ. مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ أَحْصَاهُ اللَّهُ فِي، وَكُلُّ عِلْمٍ عَلِّمْتُ فَقَدْ أَحْصَيْتُهُ فِي إِمَامِ الْمُتَّقِينَ، وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلَيَّ، وَهُوَ الْإِمَامُ الْمُبِينُ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي سُورَةِ يَس: (وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ) (آيَةُ 12 سُورَةِ يَس)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! لَا تَضِلُّوا عَنْهُ وَلَا تَنْفِرُوا مِنْهُ، وَلَا تَسْتَنْكِفُوا عَنْ وِلَايَتِهِ، فَهُوَ الَّذِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَيَعْمَلُ بِهِ، وَيُزْهِقُ الْبَاطِلَ وَيَنْهَى عَنْهُ، وَلَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَانِمٍ. أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ، لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَى الْإِيمَانِ بِي أَحَدٌ، وَالَّذِي فَدَى رَسُولَ اللَّهِ بِنَفْسِهِ، وَالَّذِي كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا أَحَدٌ يَعْبُدُ اللَّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجَالِ غَيْرُهُ. أَوَّلُ النَّاسِ صِدَاقَةً وَأَوَّلُ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ مَعِيَ. أَمَرْتُهُ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَنَامَ فِي مَضْجَعِي، فَفَعَلَ فَادِيًّا لِي بِنَفْسِهِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! فَضَّلُوهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللَّهُ، وَاقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ، وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَى أَحَدٍ أَنْكَرَ وِلَايَتَهُ وَلَنْ يَغْفِرَ لَهُ، حَتَّمَا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ بِمَنْ خَالَفَ أَمْرَهُ وَأَنْ يُعَذِّبَهُ عَذَابًا نَكْرًا أَبَدَ الْأَبَادِ وَدَهْرَ الدُّهُورِ. فَاحْذَرُوا أَنْ تُخَالِفُوهُ فَتَضِلُّوا نَارًا وَقُودَهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! بِي - وَاللَّهِ - بَشَّرَ الْأَوْلُونَ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَأَنَا - وَاللَّهِ - خَاتَمَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالْحُجَّةَ عَلَى جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ مِنَ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ. فَمَنْ شَكَّ فِي ذَلِكَ فَقَدْ كَفَرَ كُفْرَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَمَنْ شَكَّ فِي شَيْءٍ

مَنْ قَوْلِي هَذَا فَقَدْ شَكَّ فِي كُلِّ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ، وَ مَنْ شَكَّ فِي وَاحِدٍ مِنَ الْأَيْمَةِ فَقَدْ شَكَّ فِي الْكُلِّ مِنْهُمْ، وَالشَّاكُّ فِينَا فِي النَّارِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! حَبَانِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بِهَذِهِ الْفَضِيلَةِ مَدَامَ مِنْهُ عَلَيَّ وَإِحْسَانًا مِنْهُ إِلَيَّ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، أَلَا لَهُ الْحَمْدُ مَنَى الْأَيْدِينَ وَدَهَرَ الدَّاهِرِينَ وَعَلَى كُلِّ حَالٍ. مَعَاشِرَ النَّاسِ! فَضِّمُوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي مِنْ ذِكْرٍ وَأُنْثَى، مَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرَّزْقَ وَبَقِيَ الْخَلْقُ. مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مِنْ رَدِّ عَلَيَّ قَوْلِي هَذَا وَلَمْ يُوَفِّقَهُ. أَلَا! إِنَّ جَبْرَيْلَ خَبَّرَنِي عَنِ اللَّهِ تَعَالَى بِذَلِكَ وَيَقُولُ: مَنْ عَادَى عَلِيًّا وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتِي وَغَضَبِي، (وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ) (آية 18 سورة حشر)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّهُ جَنِبَ اللَّهُ الَّذِي ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ، فَقَالَ تَعَالَى مُخْبِرًا عَمَّنْ يُحَالِفُهُ: (أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ) (آية 56 سورة زمر)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَافْهَمُوا آيَاتِهِ وَانظُرُوا إِلَى مُحْكَمَاتِهِ وَلَا تَتَّبِعُوا مُتَشَابِهَهُ، فَوَاللَّهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ رَوَاجِرَهُ وَلَنْ يُوضِحَ لَكُمْ تَفْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا آخِذٌ بِيَدِهِ وَمُصْعِدُهُ إِلَيَّ وَشَائِلٌ بِعَضُدِهِ وَرَافِعُهُ بِيَدَيَّ وَ مُعَلِّمُكُمْ: أَنْ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيُّ مَوْلَاهُ، وَهُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَوَصِيِّي، وَ مَوْلَاتُهُ مِنَ اللَّهِ

عَزَّوَجَلَّ أَنْزَلَهَا عَلَيَّ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّ عَلِيًّا وَالطَّيِّبِينَ مِنْ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ، هُمْ الثَّقَلُ الْأَصْغَرُ، وَالْقُرْآنُ الثَّقَلُ الْأَكْبَرُ، فَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مُنْبِئٌ عَنِ صَاحِبِهِ وَ مُوَفِّقٌ لَهُ، لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ. أَلَا إِنَّهُمْ أَمْنَاءُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَ حُكَّامُهُ فِي أَرْضِهِ. أَلَا وَقَدْ أَدَّيْتُ، وَقَدْ بَلَّغْتُ، أَلَا وَقَدْ أَسْمَعْتُ، أَلَا وَقَدْ أَوْصَحْتُ. أَلَا وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَالَ

وَأَنَا قُلْتُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ. أَلَا إِنَّهُ لَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرَ أَخِي هَذَا. أَلَا لَا تَحِلُّ إِمْرَةٌ الْمُؤْمِنِينَ بَعْدِي لِأَحَدٍ غَيْرِهِ. ثُمَّ قَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ أَوْلَى بِكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ؟ قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ. فَقَالَ: أَلَا! مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيُّ مَوْلَاهُ، اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ وَ انصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَ اخذْ مَنْ خَذَلَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! هَذَا عَلِيُّ أَخِي وَ وَصِيِّ وَ وَا عَى عِلْمَى، وَ خَلِيفَتَى فِي أُمَّتِي عَلَى مَنْ آمَنَ بِي وَ عَلَى تَفْسِيرِ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ الدَّاعِي إِلَيْهِ وَ الْعَامِلُ بِمَا يَرْضَاهُ وَ الْمُحَارِبُ لِأَعْدَائِهِ وَ الْمُوَالِي عَلَى طَاعَتِهِ وَ النَّاهِي عَنِ مَعْصِيَتِهِ. إِنَّهُ خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْإِمَامُ الْهَادِي مِنَ اللَّهِ، وَ قَاتِلُ النَّكَثِيِّنَ وَ الْقَاسِيَةِ طِينِ وَ الْمَارْقِيِّنَ بِأَمْرِ اللَّهِ. يَقُولُ اللَّهُ: (مَا يَبْدُلُ الْقَوْلَ لَدَيَّ) (آية 29 سورة ق) يَا رَبِّ أَقُولُ: اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ وَ انصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَ اخذْ مَنْ خَذَلَهُ وَ الْعَنَ مَنْ أَنْكَرَهُ وَ اغضَبْ عَلَى مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ. اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَ الْآيَةَ فِي عَلِيٍّ وَ لَيْتَكَ عِنْدَ تَبْيِينِ ذَلِكَ وَ نَصَبِكَ إِيَّاهُ لِهَذَا الْيَوْمِ: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ أَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا) (آية 5 سورة مائدة)، (وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ) (آية 85 سورة آل عمران) اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي قَدْ بَلَغْتُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ؛ إِنَّمَا أَكْمَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ دِينَكُمْ بِإِمَامَتِهِ. فَمَنْ لَمْ يَأْتَمْ بِهِ وَ بِمَنْ

يَقُومُ مَقَامَهُ مِنْ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ الْعَرْضِ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ، (لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَ لَا هُمْ يُنظَرُونَ) (آية 162 سورة بقره و آية 88 سورة آل عمران)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! هَذَا عَلِيُّ، أَنْصَرِكُمْ لِي وَ أَحَقُّكُمْ بِي وَ أَقْرَبُكُمْ إِلَيَّ وَ أَعَزُّكُمْ عَلَيَّ،

وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَ أَنَا عَنْهُ رَاضٍ يَانِ. وَ مَا نَزَلَتْ آيَةٌ رَضِيَ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَ لَا خَاطَبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بِدَائِهِ، وَ لَا نَزَلَتْ آيَةٌ مَدَحٍ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَ لَا شَهِدَ اللَّهُ بِالْجَنَّةِ فِي (هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ...) (آية 1 سورة انسان) إِلَّا لَهُ، وَ لَا أَنْزَلَهَا فِي سِوَاهُ وَ لَا مَدَحَ بِهَا غَيْرَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! هُوَ نَاصِرُ دِينِ اللَّهِ وَ الْمُجَادِلُ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ، وَ هُوَ التَّقِيُّ التَّقِيَّ الْهَادِي الْمَهْدِيَّ. نَبِيُّكُمْ خَيْرُ نَبِيٍّ وَ وَصِيُّكُمْ خَيْرُ وَصِيٍّ وَ بُنُوهُ خَيْرُ الْأَوْصِيَاءِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! ذُرِّيَّةُ كُلِّ نَبِيٍّ مِنْ صُلْبِهِ، وَ ذُرِّيَّتِي مِنْ صُلْبِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّ إِبْلِيسَ أَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلَا تَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطَ أَعْمَالُكُمْ وَ تَرَلَّ أَقْدَامُكُمْ، فَإِنَّ آدَمَ أَهْبَطَ إِلَى الْأَرْضِ بِخَطِيئَةٍ وَاحِدَةٍ، وَ هُوَ صَفْوَةُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَ كَيْفَ بِكُمْ وَ أَنْتُمْ أَنْتُمْ وَ مِنْكُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ. أَلَا وَ إِنَّهُ لَا يُبْغِضُ عَلِيًّا إِلَّا شَقِيًّا، وَ لَا يُوَالِي عَلِيًّا إِلَّا تَقِيًّا، وَ لَا يُؤْمِنُ بِهِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ. وَ فِي عَلِيٍّ - وَاللَّهِ - نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَالْعَصْرِ، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ) (آية 1 و 2 سورة عصر) إِلَّا عَلِيًّا الَّذِي آمَنَ وَ رَضِيَ بِالْحَقِّ وَ الصَّبْرِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! قَدْ اسْتَشْهَدْتُ اللَّهَ وَ بَلَّغْتُكُمْ رَسُولِي (وَ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ) (آية 58 سورة نورو آية 18 سورة عنكبوت)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! (إِنِّقُولُ اللَّهِ حَقٌّ تَقَاتِهِ وَ لَا تَمُوتَنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ) (آية 102 آل عمران)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! آمَنُوا بِاللَّهِ وَ رَسُولِهِ وَ النُّورِ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ (مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وَجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ) (آية 47 سورة نساء) بِاللَّهِ مَا عَنَى بِهِذِهِ الْآيَةَ إِلَّا قَوْمًا مِنْ أَصْحَابِي، أَعْرَفُهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَ أَنْسَابِهِمْ،

وَقَدْ أَمَرْتُ بِالصَّفْحِ عَنْهُمْ فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلَىٰ مَا يَجِدُ لِعَلِيِّ فِي قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَ الْبُغْضِ .

مَعَاشِرَ النَّاسِ! النَّورُ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَسْكُوكٌ فِيَّ ثُمَّ فِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، ثُمَّ فِي النَّسْلِ مِنْهُ إِلَى الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الَّذِي يَأْخُذُ بِحَقِّ اللَّهِ وَ بِكُلِّ هُوَ لَنَا، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَدْ جَعَلَنَا حُجَّةً عَلَى الْمُقْصِرِينَ وَ الْمُعَانِدِينَ وَ الْمُخَالِفِينَ وَ الْخَائِنِينَ وَ الْآثِمِينَ وَ الظَّالِمِينَ وَ الْغَاصِبِينَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! أَنْذِرْكُمْ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِي الرُّسُلُ. أَفَأَنْ مِتُّ أَوْ قُتِلْتُ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ؟ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبِي فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئاً وَ سَيَجْزِي اللَّهُ السَّاكِرِينَ الصَّابِرِينَ. أَلَا وَإِنَّ عَلِيًّا هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَ الشُّكْرِ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ بِإِسْلَامِكُمْ بَلْ لَا تَمُنُّوا عَلَى اللَّهِ فَيَحْبِطَ عَمَلُكُمْ وَ يَسْحَطَ عَلَيْكُمْ وَ يَبْتَلِيَكُمْ بِشَوَاطِئِ مِنْ نَارٍ وَ نُحَاسٍ، إِنَّ رَبَّكُمْ لِبِالْمُرْصَادِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ؛ إِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّ اللَّهَ وَ أَنَا بَرِيئَانِ مِنْهُم.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّهُمْ وَ أَنْصَارَهُمْ وَ أَتْبَاعَهُمْ وَ أَشْيَاعَهُمْ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَ لَيْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ. أَلَا إِنَّهُمْ أَصْحَابُ الصَّحِيفَةِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ فِي صَحِيفَتِهِ !!

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنِّي أَدْعُهَا إِمَامَةً وَ وَرَاثَةً فِي عَقْبِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَ قَدْ بَلَغْتُ مَا أَمَرْتُ بِتَبْلِيغِهِ حُجَّةً عَلَى كُلِّ حَاضِرٍ وَ غَائِبٍ وَ عَلَى كُلِّ أَحَدٍ مِمَّنْ شَهِدَ أَوْ لَمْ

يَشْهَدُ، وُلِدَ أَوْ لَمْ يُؤَلِّدْ، فَلْيُبَلِّغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَالْوَالِدُ الْوَلَدَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. وَسَيَجْعَلُونَ الْإِمَامَةَ بَعْدِي مُلْكًا وَاعْتِصَابًا، أَلَا لَعْنُ اللَّهِ
الْغَاصِبِينَ الْمُعْتَصِبِينَ، وَعِنْدَهَا سَيَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَيْنِ مَنْ يَفْرُغُ وَ (يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ) (آيه 35 سوره
رحمن)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيَذَرِكُمْ (عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ، وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ) (آيه
179 سوره آل عمران)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّهُ مَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَاللَّهُ مُهْلِكُهَا بِتَكْذِيبِهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ مُمْلِكُهَا الْإِمَامَ الْمَهْدِيَّ وَاللَّهُ مُصَدِّقٌ وَعَدَّهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! قَدْ ضَلَّ قَبْلَكُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ، وَاللَّهُ لَقَدْ أَهْلَكَ الْأَوَّلِينَ، وَهُوَ مُهْلِكُ الْآخِرِينَ.

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: (أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ثُمَّ نُنَبِّئُهُمُ الْآخِرِينَ، كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ، وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ) (آيه 16 الى 19 سوره مرسلات)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَنِي وَنَهَانِي، وَقَدْ أَمَرْتُ عَلِيًّا وَنَهَيْتُهُ بِأَمْرِهِ. فَعَلِمُ الْأَمْرَ وَالنَّهْيَ لَدَيْهِ، فَاسْمَعُوا لِأَمْرِهِ تَسَلَّمُوا وَأَطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَ
انْتَهَوْا لِنَهْيِهِ تَرْتُدُّوا، وَصِيروا إِلَى مُرَادِهِ وَ لَا تَتَفَرَّقْ بِكُمْ السُّبُلُ عَنْ سَبِيلِهِ. مَعَاشِرَ النَّاسِ! أَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِيمِ الَّذِي أَمَرَكُمْ بِاتِّبَاعِهِ، ثُمَّ مِنْ
بَعْدِي. ثُمَّ وُلِدِي مِنْ صَدِّ لِبِهِ أَيْمَةُ الْهُدَى، يَهْدُونَ إِلَى الْحَقِّ وَ بِهِ يَعْدِلُونَ. ثُمَّ قَرَأَ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ...) (آيه
1 و2 سوره حمد) إِلَى آخِرِهَا وَقَالَ: فِيَّ نَزَلَتْ وَ فِيهِمْ وَاللَّهُ نَزَلَتْ، وَلَهُمْ عَمَّتْ وَإِيَّاهُمْ خَصَّتْ، أُولَئِكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُونَ، أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ. أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمْ هُمُ

السُّفَهَاءِ الْغَاوُونَ، إِخْوَانُ الشَّيَاطِينِ (يُوحَى بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرَفَ الْقَوْلِ غُرُورًا) (آية 112 سورة انعام) أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، فَقَالَ عَزَّوَجَلَّ: (أَلَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولِيَّاءَ لَكِنَّهُمْ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ) (آية 22 سورة مجادلة)

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ وَصَّ فَهَهُمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فَقَالَ: (الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ) (آية 82 سورة انعام) أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَرْتَابُوا: أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ آمِنِينَ، تَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ بِالسَّلَامِ يَقُولُونَ: (سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ) (آية 73 سورة زمر) أَلَا- إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ، لَهُمُ الْجَنَّةُ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَصَلُونَ سَعِيرًا. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِحَيْهَتِهِمْ شَهيقًا وَهِيَ تَفُورُ وَيَرُونَ لَهَا زفيرًا. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: (كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتٌ أُخْتَتَهَا حَتَّى إِذَا آدَارُكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُحْرَاهُمْ لِأَوْلِيَاءِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضْدَلُّونَا فَآتِنَاهُمْ عَذَابًا مِنْ عَفَا مِنْ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ) (آية 8 و 9 سورة ملك) أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (كُلَّمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ، «قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ) (إلى قوله: أَلَا) فَسَدَّ حَقًّا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ (أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ) الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَ

مَعَاشِرَ النَّاسِ! شَتَّانَ مَا بَيْنَ السَّعِيرِ وَالْأَجْرِ الْكَبِيرِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ؛ عَدُونَا مَن ذَمَّهُ اللَّهُ وَ لَعَنَهُ، وَ وَلَّيْنَا كُلَّ مَن مَدَحَهُ اللَّهُ وَ أَحَبَّهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! أَلَا وَ إِنِّي أَنَا التَّذِيرُ وَ عَلِيُّ الْبَشِيرُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! أَلَا وَ إِنِّي مُنذِرٌ وَ عَلِيُّ هَادٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! أَلَا وَ إِنِّي نَبِيٌّ وَ عَلِيُّ وَصِيٌّ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! أَلَا وَ إِنِّي رَسُولٌ وَ عَلِيُّ الْإِمَامُ وَ الْوَصِيُّ مَن بَعْدِي، وَ الْأَيْمَةُ مَن بَعْدِهِ وَ لُدَّهُ. أَلَا وَ إِنِّي وَالِدُهُمْ وَ هُم يَخْرُجُونَ مَن صُلْبِهِ.

أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَيْمَةِ مِنَّا الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ. أَلَا إِنَّهُ الظَّاهِرُ عَلَى الدِّينِ. أَلَا إِنَّهُ الْمُنْتَقِمُ مِنَ الظَّالِمِينَ. أَلَا إِنَّهُ فَاتِحُ الحُصُونِ وَ هَادِمُهَا. أَلَا إِنَّهُ غَالِبُ كُلِّ قَبِيلَةٍ مَن أَهْلِ الشُّرْكِ وَ هَادِيهَا. أَلَا إِنَّهُ الْمُدْرِكُ بِكُلِّ ثَارٍ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ. أَلَا إِنَّهُ النَّاصِرُ لِدِينِ اللَّهِ. أَلَا إِنَّهُ الْغَرَّافُ مَن بَحْرٍ عَمِيقٍ. أَلَا إِنَّهُ يَسْمُ كُلَّ ذِي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَ كُلَّ ذِي جَهْلٍ بِجَهْلِهِ. أَلَا إِنَّهُ خَيْرَةُ اللَّهِ وَ مُخْتَارُهُ. أَلَا إِنَّهُ وَارِثُ كُلِّ عِلْمٍ وَ الْمُحِيطُ بِكُلِّ فَهْمٍ. أَلَا إِنَّهُ الْمُخْبِرُ عَن رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ الْمُسْتَيْدُ لِأَمْرِ آيَاتِهِ. أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ السَّدِيدُ. أَلَا إِنَّهُ الْمَفَوِّضُ إِلَيْهِ. أَلَا إِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَن سَلَفَ مِنَ الْقُرُونِ بَيْنَ يَدَيْهِ. أَلَا إِنَّهُ الْبَاقِي حُجَّةً وَ لَا- حُجَّةً بَعْدَهُ وَ لَا- حَقٌّ إِلَّا- مَعَهُ وَ لَا نُورٌ إِلَّا عِنْدَهُ. أَلَا إِنَّهُ لَا غَالِبَ لَهُ وَ لَا مَنْصُورَ عَلَيْهِ. أَلَا وَ إِنَّهُ وَلِيُّ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَ حُكْمُهُ فِي خَلْقِهِ، وَ أَمِينُهُ فِي سِرِّهِ وَ عَلَانِيَتِهِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنِّي قَدْ بَيَّنْتُ لَكُمْ وَ أَفْهَمْتُكُمْ، وَ هَذَا عَلِيُّ يُفْهَمُكُمْ بَعْدِي. أَلَا وَ إِنِّي عِنْدَ انْقِضَاءِ خُطْبَتِي أَدْعُوكُمْ إِلَى مُصَافَقَتِي عَلَى بَيْعَتِهِ وَ الْإِقْرَارِ بِهِ، ثُمَّ

مُصَافَقَتِهِ بَعْدَى. أَلَا وَإِنِّي قَدْ بَايَعْتُ اللَّهَ وَعَلَى قَدِّ بَايَعَنِي. وَأَنَا آخِذُكُمْ بِالْبَيْعَةِ لَهُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: (إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ ، يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ).

فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَدَّ بِيُوتِهِ أَجْرًا عَظِيمًا) (آية 10 سورة فتح) مَعَاشِرَ النَّاسِ؛ إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ. (فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ) (آية 108 سورة بقره)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! حُجُّوا الْبَيْتَ، فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتِ إِلَّا اسْتَغْنَوْا وَأَبْشِرُوا، وَلَا تَخْلَفُوا عَنْهُ إِلَّا بَتْرًا وَافْتَقَرُوا. مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَى وَقْتِهِ ذَلِكَ، فَإِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُ اسْتَأْنَفَ عَمَلُهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ؛ الْحُجَّاجُ مُعَانُونَ وَنَفَقَاتُهُمْ مُخْلَفَةٌ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَالتَّقْوَى، وَلَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَإِقْلَاعٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمَرَكُمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ، فَإِنْ طَالَ عَلَيْكُمُ الْأَمَدُ فَقَصِّرْتُمْ أَوْ نَسِيتُمْ فَعَلَىٰ وَلِيِّكُمْ وَ مَبِينٌ لَكُمْ، الَّذِي نَصَبَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَكُمْ بَعْدَى أَمِينٍ خَلَقَهُ. إِنَّهُ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ، وَهُوَ وَمَنْ تَخَلَّفَ مِنْ ذُرِّيَّتِي يُخْبِرُونَكُمْ بِمَا تَسْأَلُونَ عَنْهُ وَيُبَيِّنُونَ لَكُمْ مَا لَا تَعْلَمُونَ. أَلَا إِنَّ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أُحْصِيَهُمَا وَأُعْرِفَهُمَا فَأَمَرَ بِالْحَلَالِ وَأَنْهَى عَنِ الْحَرَامِ فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ،

فَأَمَرْتُ أَنْ آخُذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَ الصَّفْقَةَ لَكُمْ بِقَبُولِ مَا جِئْتُ بِهِ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ الَّذِينَ هُمْ مِنِّي وَ مِنْهُ، إِمَامَةٌ فِيهِمْ قَائِمَةٌ، خَاتِمُهَا الْمَهْدِيُّ إِلَى يَوْمِ يَلْقَى اللَّهُ الَّذِي يُقَدَّرُ وَ يَقْضَى.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! وَ كُلُّ حَلَالٍ دَلَلْتُكُمْ عَلَيْهِ وَ كُلُّ حَرَامٍ نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَإِنِّي لَمْ أَرْجِعْ عَنْ ذَلِكَ وَ لَمْ أُبَدِّلْ. أَلَا فَادْكُرُوا ذَلِكَ وَ احْفَظُوهُ وَ تَوَاصُوا بِهِ، وَ لَا- تُبَدِّلُوهُ وَ لَا- تُعَيِّرُوهُ. أَلَا- وَ إِنِّي أَجِدُّ الْقَوْلَ: أَلَا؛ فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ اتُوا الزَّكَاةَ وَ أَمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ انْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ. أَلَا وَ إِنَّ رَأْسَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ أَنْ تَنْتَهَوْا إِلَى قَوْلِي وَ تَبْلُغُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ وَ تَأْمُرُوهُ بِقَبُولِهِ عَنِّي وَ تَنْهَوْهُ عَنِ مُخَالَفَتِهِ، فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ مِنِّي. وَ لَا أَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ لَا نَهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ إِلَّا مَعَ إِمَامٍ مَعْصُومٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! الْقُرْآنُ يُعَرِّفُكُمْ أَنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ، وَ عَرَفْتُمْ أَنَّهُمْ مِنِّي وَ مِنْهُ، حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: (وَ جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ) (آيَةُ 28 سُورَةِ زَخْرَفٍ) وَ قُلْتُ: (لَنْ تَضِلُّوا مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا). مَعَاشِرَ النَّاسِ! التَّقْوَى، التَّقْوَى، وَ احْذَرُوا السَّاعَةَ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: (إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ) (آيَةُ 1 سُورَةِ حَجٍّ) أَذْكُرُوا الْمَمَاتَ وَ الْمَعَادَ وَ الْحِسَابَ وَ الْمَوَازِينَ وَ الْمُحَاسِبَةَ بَيْنَ يَدَيِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ الثَّوَابَ وَ الْعِقَابَ. فَمَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ أُثِيبَ عَلَيْهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِي الْجَنَانِ نَصِيبٌ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُصَافِقُونِي بِكَفٍّ وَاحِدٍ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ، وَ قَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ آخُذَ أَلْسِنَتِكُمْ الْإِقْرَارَ بِمَا عَقَّدْتُمْ لِعَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ لِمَنْ جَاءَ بَعْدَهُ مِنَ الْأَيْمَةِ مِنِّي وَ مِنْهُ، عَلَى مَا أَعْلَمْتُمْ أَنْ ذُرِّيَّتِي مِنْ صُلْبِهِ.

فَقُولُوا بِأَجْمَعِكُمْ: (إِنَّا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُنْقَادُونَ لِمَا بَلَّغْتَ عَن رَّبِّنَا وَ

رَبِّكَ فِي أَمْرِ إِمَامِنَا عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ وُلِدَ مِنْ صَدِّ لِيهِ مِنَ الْأَيْمَةِ. نُبَايَعُكَ عَلَى ذَلِكَ بِقُلُوبِنَا وَ أَنْفُسِنَا وَ أَلْسِنَتِنَا وَ أَيْدِينَا. عَلَى ذَلِكَ نَحْيِي وَ عَلَيْهِ نَمُوتُ وَ عَلَيْهِ نُبَعَثُ وَ لَا نُعَيَّرُ وَ لَا نُبَدَّلُ، وَ لَا نُشْكُ وَ لَا نَجْحَدُ وَ لَا نَرْتَابُ، وَ لَا نَرْجِعُ عَنِ الْعَهْدِ وَ لَا نَنْقُصُ الْمِيثَاقَ. وَ عَظَمْنَا بِوَعْدِ اللَّهِ فِي عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَيْمَةِ الَّذِينَ ذَكَرْتَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ مِنْ وُلْدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنَ وَ مَنْ نَصَبَهُ اللَّهُ بَعْدَهُمَا. فَالْعَهْدُ وَ الْمِيثَاقُ لَهُمْ مَأْخُذٌ مِنَّا، مِنْ قُلُوبِنَا وَ أَنْفُسِنَا وَ أَلْسِنَتِنَا وَ صَدِّ مَائِرِنَا وَ أَيْدِينَا. مَنْ أَدْرَكَهَا بِيَدِهِ وَ إِلَّا فَقَدْ أَقْرَبَ بِلِسَانِهِ، وَ لَا نَبْتَغِي بِذَلِكَ بَدَلًا وَ لَا يَرَى اللَّهُ مِنْ أَنْفُسِنَا حَوْلًا. نَحْنُ نُؤَدِّي ذَلِكَ عَنكَ الدَّانِي وَ الْقَاصِي مِنْ أَوْلَادِنَا وَ أَهَالِينَا، وَ نُشْهَدُ اللَّهَ بِذَلِكَ وَ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا وَ أَنْتَ عَلَيْنَا بِهِ شَهِيدٌ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَا تَقُولُونَ؟ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَ خَافِيَةٍ كُلِّ نَفْسٍ (فَمَنْ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا) (آية 41 سورة زمر) وَ مَنْ بَايَعَ فَإِنَّمَا يُبَايِعُ اللَّهَ (يَدُلُّ اللَّهَ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ) (آية 10 سورة فتح)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! فَبَايَعُوا اللَّهَ وَ بَايَعُونِي وَ بَايَعُوا عَلِيًّا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ الْأَيْمَةَ مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ كَلِمَةً بَاقِيَةً. يُهْلِكُ اللَّهُ مَنْ غَدَرَ وَ يَرَحِمُ مَنْ وَفَى وَ (فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا) (آية 10 سورة فتح)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! قُولُوا الَّذِي قُلْتُ لَكُمْ وَ سَلِّمُوا عَلَى عَلِيِّ بِأَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ قُولُوا: (سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ) (بقره، آية 285) وَ قُولُوا: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ وَ نُودُوا أَنْ تُلَكُمُ الْجَنَّةُ أَوْرِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) (آية 43 سورة اعراف)

مَعَاشِرَ النَّاسِ! إِنَّ فَضَائِلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ - وَقَدْ أَنْزَلَهَا فِي الْقُرْآنِ - أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أَحْصِيَهَا فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ، فَمَنْ أَنْبَأَكُمْ بِهَا وَ عَرَفَهَا فَصَدَّقُوهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَعَلِيًّا وَ الْأَئِمَّةَ الَّذِينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

مَعَاشِرَ النَّاسِ! السَّابِقُونَ إِلَى مُبَايَعَتِهِ وَ مَوَالِيهِ وَ التَّسْلِيمِ عَلَيْهِ بِأَمْرَةِ الْمُؤْمِنِينَ أُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ فِي جَنَاتِ النَّعِيمِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! قُولُوا مَا يَرْضَى اللَّهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ، فَإِنْ تَكْفَرُوا أَنْتُمْ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَلَنْ يَصْنُرَ اللَّهُ شَيْئًا.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَدَّيْتُ وَ أَمَرْتُ وَ اغْضَبْ عَلَى الْجَاهِلِينَ الْكَافِرِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ؛ (1)

ستایش خدای را سزاست که در یگانگی اش بلند مرتبه و در تنهایی اش به آفریدگان نزدیک است؛ سلطنتش پر جلال و در ارکان آفرینش بزرگ است. بی آن که مکان گیرد و جابجا شود، بر همه چیز احاطه دارد و بر تمامی آفریدگان به قدرت و برهان خود چیره است. همواره ستوده بوده و خواهد بود و مجد و بزرگی او را پایانی نیست. آغاز و انجام از او و برگشت تمامی امور به سوی اوست.

اوست آفریننده آسمان ها و گستراننده زمین ها و حکمران آن ها. دور و منزّه از خصایص آفریده هاست و در منزّه بودن خود نیز از تقدیس همگان برتر است. هموست پروردگار فرشتگان و روح، افزونی بخش آفریده ها و نعمت ده ایجاد شده ها. به نیم نگاهی دیده ها هرگز او را نبیند. کریم و بردبار و شکیباست.

ص: 61

1 - 1. الغدير، ج 1 و 2؛ بحار الانوار، ج 37؛ عيون اخبار الرضا، ج 2، سنن الترمذی، ج 5؛ اثبات الهداة، ج 3؛ المستدرک علی الصحیحین، ج 3.

رحمتش جهان شمول و عطایش منت گذار، در انتقام بی شتاب و در کیفر سزاواران عذاب، صبور و شکیباست. بر نهان ها آگاه و بر درون ها دانا، پوشیده ها بر او آشکار و پنهان ها بر او روشن است. او راست فراگیری و چیرگی بر هر هستی. نیروی آفریدگان از او و توانایی بر هر پدیده، ویژه اوست. او را همانندی نیست و هموست ایجادگر هر موجود در تاریکستان عدم، جاودانه و زنده و عدل گستر؛ جز او خداوندی نباشد و اوست دقیق و آگاه. دیده ها را بر او راهی نیست و اوست دریابنده دیده ها. بر پنهانی ها آگاه و بر کارها دانا است. کسی از دیدن به وصف او نرسد و بر چگونگی او از نهان و آشکار دست نیابد مگر او -عَزَّوَجَلَّ- خود، راه نماید و بشناساند.

گواهی می دهم که او الله است؛ همو که تنزهش سراسر روزگاران را فراگیر و نورش ابدیت را شامل است. بی مشاور، فرمانش را اجرا، بی شریک تقدیرش را امضاء و بی یاور امور را سامان دهی فرماید. صورت آفرینشش را الگویی نبوده و آفریدگان را بدون یاور و رنج و چاره جویی، هستی بخشیده است. جهان با ایجاد او موجود و با آفرینش او پدیدار شده است، پس اوست الله که معبودی به جز او نیست؛ همو که صنّعش استوار است و ساختمان آفرینشش زیبا. دادگری است که ستم روا نمی دارد و کریمی که کارها به او باز می گردد.

و گواهی می دهم که او الله است که آفریدگان در برابر بزرگی اش فروتن و در مقابل عزتش رام و به توانایی اش تسلیم و به هیبت و بزرگی اش فروتنند. پادشاه هستی ها و چرخاننده سپهرها و رام کننده آفتاب و ماه که هر یک تا اجل معین جریان یابند. او پرده شب را به روز و پرده روز را که شتابان در پی

اوست شکننده هر ستمگر سرکش و نابود کننده هر شیطان متمرّد. نه او را ناسازی باشد و نه برایش انباز و ماندی، یکتا و بی نیاز، نه زاده و نه زاییده شده و نه او را همتایی بوده، خداوند یگانه و پروردگار بزرگوار است، بخواهد و به انجام رساند، اراده کند و حکم نماید، بداند و بشمارد، بمیراند و زنده کند، نیازمند کند و بی نیاز گرداند، بخنداند و بگریاند، نزدیک آورد و دور کند، باز دارد و عطا کند، او راست پادشاهی و ستایش. به دست توانای اوست تمام نیکی و هموست بر هر چیز توانا. شب را در روز و روز را در شب فرو برد.

معبودی جز او نیست، گران مایه و آمرزنده، اجابت کننده دعا و افزاینده عطاء بر شمارنده نَفَس ها، پروردگار پری و انسان. چیزی بر او مشکل ننماید، فریاد فریادکنندگان او را آزرده نکند و اصرار اصرارکنندگان او را به ستوه نیاورد. نیکوکاران را نگاهدار، رستگاران را یار، مؤمنان را صاحب اختیار و جهانیان را پروردگار است؛ آن که در همه حال سزاوار سپاس و ستایش آفریدگان است. او را ستایش فراوان و سپاس جاودانه می گویم بر شادی و رنج و آسایش و سختی و به او و فرشتگان و نبشته ها و فرستاده هایش ایمان دارم. فرمان او را گردن می گذارم و اطاعت می کنم و به سوی خشنودی او می شتابم و به حکم او تسلیمم؛ چرا که به فرمان بری او شایق و از کیفر او ترسانم. زیرا او خدایی است که کسی از مکرش در امان نبوده و از بی عدالتی اش ترسان نباشد (زیرا او راستمی نیست)

و اکنون به عبودیت خویش و پروردگاری او گواهی می دهم و وظیفه خود را

در آن چه وحی شده انجام می دهم مبادا که از سوی او عذابی فرود آید که کسی را یارای دور ساختن آن از من نباشد؛ هر چند توانش بسیار و دوستی اش (با من) خالص باشد - معبودی جز او نیست - چرا که اعلام فرموده است که اگر آن چه درباره علی نازل کرده به مردم نرسانم، وظیفه رسالتش را انجام نداده ام و خداوند تبارک و تعالی امنیت از [آزار] مردم را برایم تضمین کرده و البته که او بسنده و بخشنده است. پس آنگاه خداوند چنین وحی ام فرستاده است: (به نام خداوند مهربان و مهربان، ای فرستاده ما آن چه از سوی پروردگارت - درباره علی و خلافت او - بر تو فرود آمده بر مردم ابلاغ کن، و گرنه رسالت خداوندی را به انجام نرسانده ای و او تو را از آسیب مردمان نگاه می دارد) (آیه 67 سوره مائده)

هان مردم! در تبلیغ آن چه بر من فرود آمده، کوتاهی نکرده ام و حال سبب نزول آیه را برایتان بیان می کنم: همانا جبرئیل سه مرتبه بر من فرود آمد و از سوی سلام، پروردگرم - که تنها او سلام است - فرمانی آورد که در این مکان به پا خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی ابن ابی طالب برادر، وصی و جانشین من در میان امت و امام پس از من است. جایگاه او نسبت به من به سان جایگاه هارون نسبت به موسی است، لیکن پیامبری پس از من نخواهد بود. او (علی) صاحب اختیاران پس از خدا و رسول است و پروردگرم آیه ای بر من نازل فرموده که: (ولی شما فقط خدا، پیامبر و مؤمنانی هستند که نماز را به پا داشته، در رکوع زکات می دهند) (آیه 55 سوره مائده) و همانا علی ابن ابی طالب نماز به پا داشته و در رکوع صدقه پرداخته و پیوسته خدا

خواه است. ای مردمان، من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام بخواهد تا مرا از این مأموریت معاف فرماید. زیرا کمی پرهیزکاران و فزونی منافقان و دسیسه ملامتگران و مکر مسخره کنندگان اسلام را می دانم؛ همان ها که خداوند در کتاب خود در وصفشان فرموده: (به زبان آن را می گویند که در دلهایشان نیست و آن را اندک و آسان می شمارند حال آن که نزد خداوند بس بزرگ است) (آیه 11 سوره فتح) و نیز از آن روی که منافقان بارها مرا آزار رسانیده تا بدانجا که مرا اُذُن [سخن شنو و زود باور] نامیده اند و می پندارند که من این چنین هستم، به خاطر همراهی افزون علی با من و رویکرد من به او تمایل و پذیرش او از من؛ تا به آنجا که خداوند در این موضوع آیه ای فرو فرستاد: (و از آنان کسانی که پیامبر را می آزارند و می گویند: او سخن شنو و زود باور است بگو: آری سخن شنو است - علیه آنان که گمان می کنند او تنها سخن می شنود - لیکن به خیر شماست. او (پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم) به خدا ایمان دارد و مؤمنان را تصدیق می کند و راستگو می انگارد و رحمت است برای کسانی که ایمان آورده اند و آنها که رسول خدا را آزار می دهند، عذاب دردناکی دارند) (آیه 61 سوره توبه) و اگر می خواستم نام گویندگان چنین سخنی را بر زبان آورم و یا به آنان اشارت کنم و یا مردمان را به سویشان هدایت کنم [که آنان را شناسایی کنند] می توانستم، لیکن سوگند به خدا در کارشان کرامت نموده لب فرو بستم. با این حال خداوند از من خشنود نخواهد شد مگر این که آن چه در حق علی فرو فرستاده به گوش شما برسانم. سپس پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم چنین خواند: (ای پیامبر، آنچه را از جانب پروردگارت به تو نازل شده - در حق علی - ابلاغ

کن؛ و اگر نکنی رسالتش را به انجام نرسانده ای و خدا تو را از [گزند] مردم نگاه می دارد) (آیه 67 سوره مائده)

هان مردمان! بدانید این آیه درباره اوست. ژرفای آن را فهم کنید و بدانید که خداوند او را برای شما صاحب اختیار و امام قرار داده، پیروی او را بر مهاجران و انصار و آنان که به نیکی از ایشان پیروی می کنند و بر صحرائنشینان و شهروندان و بر عجم و عرب و آزاده و برده و بر کوچک و بزرگ و سفید و سیاه و بر هر یکتا پرست لازم شمرده است. [هشدار که] اجرای فرمان و گفتار او لازم و امرش نافذ است. ناسازگارش رانده، پیرو و باورکننده اش در مهر و شفقت است. هر آینه خداوند، او و شنوایان سخن او و پیروان راهش را آمرزیده است.

هان مردمان! آخرین بار است که در این اجتماع به پا ایستاده ام. پس بشنوید و پیروی کنید و فرمان حق را گردن گذارید؛ چرا که خداوند عزوجل صاحب اختیار و ولی و معبود شماست و پس از خداوند، ولی شما، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون در برابر شماست و با شما سخن می گوید و پس از من به فرمان پروردگار، علی ولی و صاحب اختیار و امام شماست. آنگاه امامت در فرزندان من از نسل علی خواهد بود. این قانون تا برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید، دوام دارد. حلال و روا نیست مگر آن چه خدا و رسول او و امامان روا دانند، حرام و ناروا نیست مگر آن چه آنان ناروا دانند. خداوند عزوجل هم روا و هم ناروا را برای من بیان فرموده و آن چه پروردگارم از کتاب خویش و حلال و حرامش به من آموخته، در اختیار علی نهاده ام.

هان مردمان او را برتر بدانید. چرا که هیچ دانشی نیست مگر این که خداوند

آن را در جان من نبشته و من نیز آن را در جان پیشوای پرهیزگاران، علی، ضبط کرده ام و هیچ علمی نیست مگر این که به علی آموخته ام. او (علی) پیشوای روشنگر است که خداوند او را در سوره یس یاد کرده است: (و دانش هر چیز را در امام روشنگر برشمرده ایم...) (آیه 12 سوره یس)

هان مردمان! از علی رو برتائید و از امامتش نگریزید و از سرپرستی اش رو برنگردانید. او (شما را) به درستی و راستی خواند و (خود نیز) بدان عمل نماید. او نادرستی را نابود کند و مردم را از آن باز دارد. نکوهش نکوهش گران او را از کار در راه خدا باز ندارد. او نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان، بر او سبقت نجسته و همو جان خود را فدای رسول الله نموده است. تنها او بود که همراه رسول خدا عبادت خداوند می کرد هنگامی که هیچ یک از مردان، همراه با پیامبر به عبادت نمی پرداخت. علی اولین نمازگزار و پرستشگر خدا به همراه من است. از سوی خداوند به او فرمان دادم تا (در شب هجرت) در بستر من بیارامد و او نیز فرمان برد و پذیرفت که جان خود را فدای من کند.

هان مردمان او را برتر دانید؛ که خداوند او را برگزیده و پیشوایی او را بپذیرید؛ که خداوند او را منصوب نموده است.

هان مردمان! او از سوی خدا امام است و هرگز خداوند توبه منکر ولایت را نپذیرد و او را نیامرزد. این است روش قطعی خداوند درباره ناسازگار علی و هر آینه او را به عذاب دردناک پایدار کیفر کند. از مخالفت او بهراسید و گرنه در آتشی درخواهید شد که آتش گیره آن مردمانند و سنگ، آتشی که برای حق ستیزان آماده شده است.

هان مردمان! به خدا سوگند که پیامبران پیشین به ظهورم مژده داده اند و اکنون سوگند به خداوند، من فرجام پیامبران و برهان بر آفریدگان آسمانیان و زمینیانم. آن کس که راستی و درستی مرا باور نکند به کفر جاهلیت نخستین درآمده و تردید در سخنان امروزم، همسنگ تردید در تمامی محتوای رسالت من است و شک و ناباوری در امامت یکی از امامان به سان شک و ناباوری در تمامی آنان است و هر آینه جایگاه ناباوران ما، آتش دوزخ خواهد بود.

هان مردمان! خداوند عزوجل از روی منت و احسان خویش، این برتری را به من پیشکش کرد و البته که خدایی جز او نیست. آگاه باشید: تمامی ستاش ها در همه روزگاران و در هر حال و مقام ویژه اوست.

هان مردمان! علی را برتر دانید؛ که او برترین مردمان -از مرد و زن- پس از من است؛ تا آن هنگام که آفریدگان پایدارند و روزی شان فرود آید. دور دور باد از درگاه مهر خدا و خشم خشم باد بر آن که این گفته را نپذیرد و با من سازگار نباشد! هان! بدانید جبرئیل از سوی خدا خبرم داد (هر آن که با علی بستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او باد!) (البته باید که هرکس بنگرد که برای فردای رستاخیز خود چه پیش فرستاده تقوا پیشه کنید -و از ناسازگاری با علی بپرهیزید؛ مباد که گام هایتان پس از استواری در لغزد- که خدا بر کردارتان آگاه است) (آیه 18 سوره حشر)

هان مردمان! همانا او همجوار و همسایه خدا است که در نبشته عزیز خود او را یاد کرده و درباره ستیزندگان با او فرموده: (تا آن که مبادا کسی در روز رستاخیز بگوید: افسوس که درباره همجوار و همسایه خدا کوتاهی کردم...) (آیه 56 سوره زمر)

هان مردمان! در قرآن اندیشه کنید و ژرفای آیاتش را دریابید و بر محکماتش نظر کنید و از متشابهاتش پیروی ننمایید. پس به خدا سوگند که آیات باز دارنده از هلاکت و گمراهی را بیان نمی کند و تفسیر قرآن را آشکار نمی کند مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده ام و اعلام می دارم: هر آن که من سرپرست اویم، این علی سرپرست اوست و او علی بن ابی طالب است؛ برادر و وصی من که سرپرستی و ولایت او حکمی است از سوی خدا که بر من فرستاده شده است.

هان مردمان! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او، یادگار گران سنگ کوچک ترند و قرآن یادگار گران سنگ بزرگ تر. هر یک از این دو از دیگر همراه خود خبر می دهد و با آن سازگار است. آن دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا در حوض کوثر بر من وارد شوند. هان! بدانید که آنان امانتداران خداوند در میان آفریدگان و حاکمان او در زمین اویند. هشدار که من وظیف خود را ادا کردم. هشدار که من آن چه بر عهده ام بود ابلاغ کردم و به گوشستان رساندم و روشن نمودم. بدانید که این سخن خدا بود و من از سوی او سخن گفتم. هشدار که هرگز به جز این برادرم کسی نباید امیرالمؤمنین خوانده شود. هشدار که پس از من امارت مؤمنان برای کسی جز او روا نباشد. سپس فرمود: مردمان! کیست سزاوارتر از شما به شما؟ گفتند: خدا و پیامبر او! سپس فرمود: آگاه باشید! آن که من سرپرست اویم پس این علی سرپرست اوست. خداوند! دوست بدار آن را که سرپرستی او را پذیرد و دشمن بدار هر آن که او را دشمن دارد و یاری کن یار او را و تنها گذار هر آن که او را تنها بگذارد.

هان مردمان این علی است برادر و وصی و دارنده دانش من و هموست

جانشین من در میان امت بر گروندگان به من و جانشین من در تفسیر کتاب خدا که مردمان را به سوی او بخوانند و به آن چه موجب خشنودی اوست، عمل کند و با دشمنانش ستیز نماید. او پشتیبان فرمانبرداری خداوند و بازدارنده از نافرمانی او باشد. همانا اوست جانشین رسول الله و فرمان روای ایمانیان و پیشوای هدایتگر از سوی خدا و کسی که به فرمان خدا با پیمان شکنان (ناکثین)، رویگردانان از راستی و درستی (قاسطین)، و به در رفتگان از دین (مارقین)، پیکار کند. خدا فرماید: (فرمان من دگرگون نخواهد شد) (آیه 29 سوره ق). پروردگارا! اکنون به فرمان تو چنین می گویم: خداوندا! دوستداران او را دوست دار و دشمنان او را دشمن مدار. پشتیبانان او را پشتیبانی کن. خودداری کنندگان از یاری اش را به حال خود رها کن. ناباورانش را از مهتر پُران و خشم خود را بر آنان فرود آور. معبودا! تو خود در این روز، هنگام منصوب نمودن او و بیان ولایتش نازل فرمودی که: (امروز آیین شما را به کمال، و نعمت خود را بر شما به اتمام رساندم و اسلام را به عنوان دین شما پسندیدم) (آیه 3 سوره مائده) (آن که به جز اسلام دینی را بجوید، از او پذیرفته نیست، در جهان دیگر در شمار زیانکاران خواهد بود) (آیه 85 سوره آل عمران) خداوندا! تو را گواه می گیرم که پیام تو را به مردمان رساندم.

هان مردمان! خداوند عزوجلّ دین را با امامت علی تکمیل فرمود. اینک آنان که از او و جانشینان از فرزندان من و از نسل او تا برپایی رستاخیز و عرضه بر خدا پیروی نکنند، در دو جهان کرده هایشان بیهوده بوده، در آتش دوزخ ابدی خواهند بود. (به گونه ای که نه از عذابشان کاسته و نه برایشان فرصتی

خواهد بود (آیه 162 سوره بقره، آیه 88 سوره آل عمران).

هان مردمان! این علی یاورترین، سزاوارترین، نزدیک ترین و عزیز ترین شما نسبت به من است. خداوند عزوجل و من از او خوشنودیم. آیه رضایتی در قرآن نیست مگر این که درباره اوست و خدا هرگاه ایمان آوردگان را خطابی نموده، به او آغاز کرده و آیه ستایشی نازل نشده مگر درباره او و خداوند در سوره انسان:

(آیا بر انسان روزگاری نگذشت... (آیه 1 سوره انسان) گواهی بر بهشت نداده مگر برای او و آن را در حق غیر او نازل نکرده و به آن، جز او را نستوده است.

هان مردمان! او باور دین خدا و دفاع کننده از رسول اوست. او پرهیزکار پاکیزه و رهنمای ارشاد شده است. پیامبران برترین پیامبر، وصی او برترین وصی و فرزندان او برترین اوصیا هستند.

هان مردمان! فرزندان هر پیامبر از نسل اویند و فرزندان من از صلب و نسل امیرالمؤمنین علی هستند. هان مردمان! به راستی که شیطان اغواگر؛ آدم را با رشک از بهشت رانده، مبادا شما به علی رشک ورزید که کرده هایتان نابود و گام هایتان لغزان خواهد شد. آدم به خاطر یک اشتباه به زمین هبوط کرد و حال آن که برگزیده خدای عزوجل بود، پس چگونه خواهید بود شما و حال آن که شما، شما یید و دشمنان خدا نیز در میان شما یید. آگاه باشید! با علی نمی ستیزد، مگر بی سعادت و سرپرستی او را نمی پذیرد، مگر رستگار پرهیزکار و به او نمی گروود مگر با ایمان بی آلا یش سوگند به خدا که سوره عصر درباره اوست: (به نام خداوند بخشنده و مهربان، قسم به زمان، که انسان در زیان است) (آیه 1 و 2 سوره عصر) مگر

علی که ایمان آورده و به درستی و شکیبایی آراسته است.

هان مردمان! خدا را گواه گرفتم و پیام او را به شما رسانیدم (و بر فرستاده وظیفه ای جز بیان و ابلاغ روشن نباشد) (آیه 54 سوره نور و آیه 18 سوره عنکبوت)

هان مردمان! (تقوا پیشه کنید، همانگونه که بایسته اوست و نمیرید، جز با شرف اسلام) (آیه 102 سوره آل عمران)

هان مردمان! به خدا و رسول او و نوری که همراه با او فرود آمده است، ایمان آورید (پیش از آن که چهره هایی را تباه کنیم سپس به پشت سر بازگردانیم، یا چونان اصحاب روز شنبه رانده شوید) (آیه 47 سوره نساء) به خدا سوگند که مقصود خداوند از این آیه گروهی از اصحاب هستند که آنان را با نام و نسب می شناسم لیکن به پرده پوشی کارشان مأمورم. اینک هر کس پایه کار خویش را مهر و یا خشم علی در دل قرار دهد.

هان مردمان! نور از سوی خداوند عزوجل در جان من سپس در جان علی بن ابی طالب، آنگاه در نسل او تا قائم مهدی جای گرفته است. چرا که خداوند عزوجل ما را بر کوتاهی کنندگان، ستیزه گران، ناسازگاران، خائنان، گنهکاران، ستمکاران و غاصبان از تمامی جهانیان، دلیل و راهنما و حجت آورده است.

هان مردمان! هشدارتان می دهم: همانا من رسول خدا هستم. پیش از من نیز رسولانی آمده و سپری گشته اند. آیا اگر من بمیرم یا کشته شوم، به جاهلیت، عقب گرد می کنید؟ آن که به قهقرا برگردد هرگز خدا را زبانی نخواهد رسانید و خداوند، سپاسگزاران شکیباگر را پاداش خواهد داد. بدانید که علی و پس از

او فرزندان من از نسل او، دارای کمال شکیبایی و سپاسگزاری می باشند.

هان مردمان! اسلامتان را بر من و بلکه بر خدا منت نگذارید؛ که اعمال شما را بیهوده و تباه خواهد کرد و خداوند بر شما خشم خواهد گرفت و سپس شما را به شعله ای از آتش و مس گداخته گرفتار خواهد نمود. همانا پروردگار شما در کمین گاه است.

هان مردمان! به زودی پس از من پیشوایانی خواهند بود که شما را به سوی آتش می خوانند و در روز رستاخیز تنها و بدون باور خواهند ماند.

هان مردمان! خداوند و من از آنان بیزاریم.

هان مردمان! آنان و یاران و پیروانشان در بدترین جای جهنم، جایگاه متکبران خواهند بود. بدانید آنان اصحاب صحیفه اند. اکنون هر کس در صحیفه خود نظر کند.

هان مردمان! اینک جانشینی خود را به عنوان امامت و وراثت تا برپایی روز رستاخیز، در نسل خود به امانت می گذارم و حال، مأموریت تبلیغی خود را انجام می دهم تا برهان بر هر شاهد و غایب و بر آنان که زاده شده یا نشده اند و بر تمامی مردمان باشد. پس باسته است این سخن را حاضران به غایبان و پدران به فرزندان تا برپایی رستاخیز برسانند. به زودی پس از من امامت را با پادشاهی جا به جا می نمایند. آن را غصب می کنند و به تصرف خویش در می آورند. هان! نفرین خدا بر غاصبان و چپاول گران! و البته در آن هنگام، خدا آتش عذاب - شعله های آتش و مس گداخته- بر سر شما جن و انس خواهد ریخت. آن جاست که دیگر یاری نخواهید شد.

هان مردمان! هر آینه خدا شما را به حالتان رها نخواهد کرد تا ناپاک را از پاک جدا کند و خدا نمی خواهد شما را بر غیب آگاه گرداند.

هان مردمان! هیچ سرزمینی نیست مگر این که خدا اهل آن را به خاطر تکذیب، پیش از روز رستاخیز نابود خواهد فرمود و به امام مهدی خواهد سپرد و هر آینه خدا وعده خود را انجام خواهد داد.

هان مردمان! پیش از شما، شمار فزونی از پیشینیان گمراه شدند و خدا آنان را نابود کرد و همو نابود کننده آیندگان است. او خود در کتابش آورده: (آیا پیشینیان را تباه نکردیم و به دنبال آنان آیندگان را گرفتار نساختیم؟ با مجرمان این چنین کنیم، وای بر ناباوران!) (آیه 16 و 19 سوره مرسلات)

هان مردمان! همانا خداوند امر و نهی خود را به من فرموده و من نیز به دستور او، دانش آن را نزد علی نهادم. پس فرمان او را بشنوید تا سالم بمانید و پیروی اش نمایید و از آن چه بازتان دارد، خودداری کنید تا راه یابید. به سوی هدف او حرکت کنید و راه های گوناگون شما را از راه او باز ندارد!

هان مردمان؛ صراط مستقیم خداوند که شما را به پیروی آن امر فرموده، منم و پس از من علی است و آنگاه فرزندانم از نسل او، پیشوایان راه راستند که به درستی و راستی راهنمایند و به آن حکم و دعوت کنند. سپس پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به قرائت فرمودند: (بنام خداوند مهربان و مهربان، ستایش خدایی را که پروردگار جهانیان است...) (آیه 1 و 2 سوره حمد) تا آخر سوره.

هان! به خدا سوگند این سوره درباره من نازل شده و شامل امامان می باشد و به آنان اختصاص دارد. آنان اولیای خدایند که ترس و اندوهی برایشان نیست،

آگاه باشید؛ البته حزب خدا چیره و غالب خواهد بود. هشدار! که ستیزندگان با امامان، بی خردان گمراه و همکاران شیاطین هستند. (برای گمراهی مردمان، سخنان آراسته ظاهر و فریبنده را به یکدیگر می رسانند) (آیه 112 سوره انعام) بدانید که خداوند از دوستان امامان در کتاب خود چنین یاد کرده: (نمی یابی ایمانیان به خدا و روز بازپسین را که ستیزه گران خدا و رسول را دوست بدارند، پرچه آنان پدران، برادران و خویشانان باشند. آنان که چنین هستند خداوند ایمان از ناحیه خودش آنها را تقویت فرموده و آنها را در باغ هایی از بهشت وارد می کند که نهرها از زیر درختانش جاری است، جاودانه در آن می مانند؛ خدا از آنها خوشنود است و آنان نیز از خدا خوشنودند؛ بدانید حزب الله پیروزان و رستگارانند) (آیه 22 سوره مجادله) هان! دوستداران امامان ایمانیان هستند که قرآن چنین توصیفشان فرموده است: (آنان که ایمان آوردند و باور خود را به شرک نیالوده اند، در امان و در راه راست هستند) (آیه 82 سوره انعام) هشدار! یاران پیشوایان حق کسانی هستند که به باور رسیده و دچار تردید و انکار نشده اند. هشدار؛ البته اولیای امامان آنانند که با آرامش و سلام به بهشت در خواهند پذیرفت و به آنان خواهند گفت: (درود بر شما که پاک شده اید. اینک داخل شوید که در بهشت؛ جاودانه خواهید بود) (آیه 73 سوره زمر) هان! بهشت پاداش اولیای آنان است و در آن بی حساب روزی داده خواهند شد. هان! دشمنان آنان، آن کسانی هستند که در آتش درآیند و همانا ناله افروزش جهنم را بشنوند در حالی که شعله های آن زبانه می کشد و زفیر (صدای بازدم) جهنم را نیز در میبند. هان! خداوند درباره ستیزه گران با آنان فرموده: (هرگاه امتی داخل

جهنم شود همتای خود را نفرین کند تا همگی با ذلت در آن قرار گیرند. در این هنگام گروه پیروان، درباره پیشوایان خود می گویند: خداوندا! اینها بودند که ما را گمراه ساختند پس کیفر آنها را از آتش دو برابر کن. می فرماید: برای هرکدام از شما عذاب مضاعف است ولی نمی دانید (آیه 8 و 9 سوره ملک) هشدار! که دشمنان امامان همانند که خداوند درباره آنان فرموده: (هر گروهی از آنان داخل جهنم شود نگاهبانان می پرسند: مگر برایتان ترساننده ای نیامد؟! می گویند: چرا ترساننده آمد لیکن تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند وحی نفرستاده و شما پیامبران نیستید مگر در گمراهی بزرگ (تا آنجا که فرماید: هان!) دور باشند از رحمت خدا، دوزخیان (هان! یاران امامان) در نهان، از پروردگار خویش ترسانند. آمرزش و پاداش بزرگ برای آنان خواهد بود» (آیه 11 سوره ملک)

هان مردمان! چه بسیار راه است میان آتش و پاداش بزرگ!

هان مردمان! خداوند ستیزه جویان ما را ملامت و نفرین فرموده و دوستان ما را ستوده است و دوست دارد.

هان مردمان! بدانید که همانا من انذارگرم و علی مژده دهنده.

هان مردمان! بدانید که من بیم دهنده ام و علی راهنما.

هان مردمان! بدانید که من پیامبرم و علی وصی من است.

هان مردمان! بدانید که همانا من فرستاده ام و علی امام و وصی پس از من است و امامان پس از او، فرزندان اویند. آگاه باشید! من پدر آنانم ولی ایشان از نسل علی خواهند بود.

آگاه باشید! همانا آخرین امام، قائم مهدی، از ماست. هان! او بر تمامی ادیان

چیره خواهد بود. هشدار؛ که اوست انتقام گیرنده از ستمکاران. هشدار! که اوست گشاینده دژها و نابود سازنده آنها. هشدار! که او بر تمامی قبایل مشرکان چیره است و راهنمای آنان خواهد بود. هشدار! که او خون خواه تمام اولیای خداست. آگاه باشید! اوست یاور دین خدا. هشدار! که او از دریایی ژرف پیمانه هایی افزون گیرد. هشدار! که او به هر ارزشمندی به اندازه ارزش او، و به هر نادان و بی ارزشی به اندازه نادانی اش نشان می گذارد و آنان را از یکدیگر جدا می سازد. هشدار! که او نیکو و برگزیده خداوند است. هشدار! که او وارث تمامی دانش ها و حاکم بر ادراک هاست. هان! بدانید که او از سوی پروردگارش سخن می گوید و آیات و نشانه های او را برپا کند. بدانید! همانا اوست بالیده و استوار. بیدار باشید! هموست که اختیار امور جهانیان و آیین آنان به او واگذار شده است. آگاه باشید که تمامی گذشتگان ظهور او را پیشگویی کرده اند. آگاه باشد! که اوست حجت باقی مانده خدا و پس از او حجتی نخواهد بود. درستی و راستی و نور و روشنایی تنها نزد اوست. هان! کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده با او یاری نخواهد گشت. آگاه باشد! که او ولی خدا در زمین، او داور در میان مردم و امانتدار امور آشکار و نهان است.

هان مردمان! من پیام خدا را برایتان آشکار کردم و تفهیم نمودم و این علی است که پس از من شما را آگاه می کند. اینک شما را می خوانم که پس از پایان خطبه، با من و سپس با علی دست دهید تا با او بیعت کرده، به امامت او اقرار نمایید. آگاه باشید امن با خداوند و علی با من پیمان بسته و من اکنون از سوی خدای عزوجل برای امامت او پیمان می گیرم. «ای پیامبر آنان که با تو بیعت کنند هر

آینه با خدا بیعت کرده اند. دست خدا بالای دستان آنان است و هر کس بیعت شکنند، بر زیان خود شکسته و آن کس که بر پیمان خداوند استوار و باوفا باشد، خداوند به او پاداش بزرگی خواهد داد) (آیه 10 سوره فتح)

هان مردمان! همانا حج و عمره از شعائر و آداب و رسوم خدایی است. (پس زائران خانه خدا و عمره کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند و کسی که فرمان خدا را در انجام کارهای نیک اطاعت کند، خداوند در برابر عمل او شکرگزار و از افعال وی آگاه است) (آیه 108 سوره بقره)

هان مردمان! در خانه خدا حج گزارید؛ که هیچ خاندانی داخل آن نشد مگر بی نیاز شد و مژده گرفت و کسی از آن روی برنگردانید مگر بی بهره و نیازمند شد. هان مردمان! مؤمنی در موقف نماند مگر این که خدا گناهان گذشته او را بیامرزد و بایسته است که پس از اعمال حج با پرونده ای پاک کار خود را از سر گیرد.

هان مردمان! حاجیان دستگیری شده اند و هزینه های سفرشان جبران می شود و جایگزین آن به آنها خواهد رسید و البته خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد کرد.

هان مردمان! خانه خدا را با دین کامل و دانش ژرفای آن دیدار کنید و از زیارتگاه ها جز با توبه و باز ایستادن از گناهان بر نگردید.

هان مردمان! نماز را به پا دارید و زکات پردازید همان سان که خداوند عزوجل امر فرموده است. پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید یا از یاد بردید، علی صاحب اختیار و تبیین کننده برای شماست. خداوند عزوجل او را پس از من امانتدار خویش در میان آفریدگانش نهاده. همانا او از من و من از اویم. و

او و فرزندان من از جانشینان او، پرسش های شما را پاسخ دهند و آن چه را نمی دانید به شما می آموزند. هان! حلال و حرام بیش از آن است که من شمارش کنم و بشناسانم و در این جا یکبار به حلال فرمان دهم و از حرام بازدارم، از این روی مأمورم از شما بیعت بگیرم که دست در دست من نهید در مورد پذیرش آن چه از سوی خداوند آورده ام درباره علی، امیرالمؤمنین و اوصیای پس از او که آنان از من و اویند. این امامت در میان آنان پایدار است و فرجام امامان، مهدی است و استواری امامت تاروی است که او با خداوند قدر و قضا دیدار کند.

هان مردمان! شما را به هرگونه حلال راهنمایی کردم و از هرگونه حرام بازداشتم و هرگز از آن برمی گردم و تغییری در آن نمی دهم. بدانید و آگاه باشید! آنها را یاد کنید و نگه دارید و یکدیگر را به آن توصیه نمایید و در آن احکام خدا تغییر و دگرگونی راه ندهید. هشدار که دوباره می گویم: بیدار باشید! نماز را به پا دارید و زکات پردازید و به معروف فرمان دهید و از منکر باز دارید و بدانید که ریشه امر به معروف این است که به گفته من درباره امامت برسید و سخن مرا به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید و آنان را از ناسازگاری با سخنان من بازدارید؛ همانا سخن من فرمان خدا و من است. و هیچ امر به معروف و نهی از منکری جز با امام معصوم تحقق و کمال نمی یابد.

هان مردمان! قرآن بر شما روشن می کند که امامان پس از علی فرزندان اویند و من به شما شناساندم که آنان از من و از اویند. چرا که خداوند در کتاب خود می گوید: (امامت را فرمانی پایدار در نسل او قرار داد) (آیه 28 سوره زخرف) و

من نیز گفته ام که: مادام که به قرآن و امامان تمسک کنید، گمراه نخواهید شد. هان مردمان! تقوا را، تقوا را رعایت کنید و از سختی رستخیز بهراسید همان گونه که خداوند عَزَّوَجَلَّ فرمود: (البته زمین لرزه روز رستخیز حادثه ای بزرگ است) (آیه 1 سوره حج) مرگ، قیامت و حساب و میزان و محاسبه در برابر پروردگار جهانیان و پاداش و کیفر را یاد کنید. آن که نیکی آورد، پاداش گیرد و آن که بدی کند، بهره ای از بهشت نخواهد برد.

هان مردمان! شما بیش از آنید که در یک زمان با یک دست من بیعت نمایید. از این روی خداوند عَزَّوَجَلَّ به من دستور داده که از زبان شما اقرار بگیرم و پیمان ولایت علی امیرالمؤمنین را محکم کنم و نیز ولایت امامان پس از او را که از نسل من و اویند، همانگونه که اعلام کردم که ذریه من از نسل اوست. پس همگان بگویید: (البته که سخنان تو را شنیدیم، پیروی می کنیم و از آن خوشنودیم و بر آن گردن گذار و بر آن چه از سوی پروردگارمان در امامت امام مان علی، امیرالمؤمنین و امامان دیگر از صلب او به ما ابلاغ کردی، با تو پیمان می بندیم؛ با دل و جان و زبان و دست هایمان. با این پیمان زنده ایم و با آن خواهیم مرد و با آن اعتقاد برانگیخته می شویم و هرگز آن را دگرگون نمی کنیم و شک و انکار نخواهیم داشت و از عهد و پیمان خود بر نمی گردیم. ای رسول خدا ما را به فرمان خدا پند دادی درباره علی، امیرالمؤمنین و امامان از نسل خود و او، یعنی حسن و حسین و آنان که خداوند پس از آنان منصوب کرده است. پس عهد و پیمان از ما گرفته شد، از دل و جان و زبان و روح و دستانمان. هر کس توانست با دست و گرنه با زبان پیمان بست و هرگز پیمانمان را دگرگون نخواهیم

کرد و خداوند از ما شکست عهد نیند و نیز فرمان تو را به نزدیک و دور از فرزندان و خویشان خود خواهیم رسانید و خداوند را بر آن گواه خواهیم گرفت و هر آینه خداوند برای گواهی کافی است و تو نیز بر ما گواه باش).

هان مردمان! چه می گوئید؟ همانا خداوند هر صدایی را می شنود و آن چه را که از دل ها می گذرد، می داند. (هر آنکس هدایت پذیرفت، به خیر خویش پذیرفته و آن که گمراه شد، به زبان خود رفته) (آیه 41 سوره زمر) و هر کس بیعت کند، هر آینه با خداوند پیمان بسته؛ که (دست خدا بالای دستان آن - هاست) (آیه 41 سوره زمر)

هان مردمان! اینک با خداوند بیعت کنید و با من پیمان بندید و با علی، امیرالمؤمنین و حسن و حسین و امامان پس از ایشان از نسل آنان که نشانه ای پایدارند در دنیا و آخرت. خداوند مگاران را تباه می کند و به باوفايان مهر می ورزد. (هر که پیمان شکنند جز این نیست که به زیان خود گام برداشته و هر که بر عهدی که با خدا بسته پابرجا ماند، به زودی خدا او را پاداش بزرگی خواهد داد) (آیه 10 سوره فتح)

هان مردمان! آن چه بر شما برگفتم، بگوئید و به علی با لقب امیرالمؤمنین سلام کنید و بگوئید: (شنیدیم و فرمان می بریم. پروردگارا! آمرزشت خواهیم و بازگشت به سوی تو است) (آیه 285 سوره بقره) و نیز بگوئید: (تمام سپاس و ستایش خدایی راست که ما را به این راهنمایی فرمود و گرنه راه نمی یافتیم مسلماً فرستادگان پروردگار ما حق را آوردند و در این هنگام به آنان ندا داده می شود که این بهشت را در برابر اعمالی که انجام می دادید، به ارث بردید)

هان مردمان! هر آینه برتری های علی ابن ابی طالب نزد خداوند عَزَّوَجَلَّ که در قرآن نازل فرموده بیش از آن است که من یکباره بر شمارم. پس هر کس از مقامات او خبر داد و آنها را شناخت، او را تصدیق و تأیید کنید.

هان مردمان! سبقت جویان به بیعت و پیمان و سرپرستی او و سلام بر او با لقب امیرالمؤمنین، رستگارانند و در بهشت های پر نعمت خواهند بود.

هان مردمان! سخنی بگوئید که خدا را خوشنود کند. پس اگر شما و تمامی زمینیان کفران ورزند، خدا را زیانی نخواهد رسانید.

پروردگارا! آنان را که به آن چه ادا کردم و فرمان دادم، ایمان آوردند بیامرز و بر منکران کافر خشم گیر! والحمد لله رب العالمین.

روزی جمعی از اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بحث می نمودند در اطراف این موضوع که کدام حرف است در حروف که از همه بیشتر در کلام موجود است؟

معلوم شد حرف الف و حروف بدون نقطه پرکاربردترین حروف می باشند و هیچکس نمی تواند کلامی بگوید که الف و حروف بدون نقطه در آن نباشد. امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام حضور داشتند؛ بدون تأمل و فی البداهة ابتدا خطبه ای بدون الف و سپس خطبه ای بدون نقطه به زبان عربی فرمودند. چنان که عقل ها حیران ماند.

2) خطبه بدون «الف»

حَمِدْتُ مَنْ عَظُمَتْ ، وَ سَبَّحْتَ نِعْمَتَهُ ، وَ سَبَّحْتَ رَحْمَتَهُ ، وَ تَمَّتْ كَلِمَتُهُ ، وَ نَفَذَتْ مَشِيئَتُهُ ، وَ بَلَغَتْ حُجَّتَهُ ، وَ عَدَلَتْ قَضِيئَتَهُ ، وَ حَمِدْتُ حَمْدَ مُقَرَّبِ رَبُّوبِيَّتِهِ ، مُتَخَضِعِ لِعُبُودِيَّتِهِ ، مُتَنَصِّلِ مِنْ خَطِيئَتِهِ ، مُعْتَرِفِ بِتَوْحِيدِهِ ، مُسْتَعِيدِ مِنْ وَعِيدِهِ ، مُؤْمِلِ مِنْ رَبِّهِ مَغْفِرَةً تُنَجِّبُهُ ، يَوْمَ يُشْغَلُ عَنْ فَصِيلَتِهِ وَ بَنِيهِ ، وَ نَسْتَعِينُهُ ، وَ نَسْتَرْشِدُهُ ، وَ نُؤْمِنُ بِهِ ، وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ ، وَ سَدَّ هُدًى لَهُ بِضَمِّ مِيرٍ مُخْلِصِ مَوْقِنٍ ، وَ فَرَدْتُهُ تَقْرِيدَ مُؤْمِنٍ مُتَّقِنٍ ، وَ وَحَدْتُهُ تَوْحِيدَ عَبْدٍ مُذْعِنٍ لَيْسَ لَهُ شَرِيكَ فِي مُلْكِهِ ، وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ فِي صَنِيعِهِ ، جَلَّ عَنْ مُشِيرٍ وَ وَزِيرٍ ، وَ تَنَزَّ عَنْ مِثْلِ وَ نَظِيرٍ ، عَلِيمٍ فَسْتَرٍ ، وَ بَطْنِ فَخْبَرٍ ، وَ مَلِكٍ فَقَهْرٍ ، وَ عُصَى فَغَفَرٍ ، وَ عَبْدٍ فَشَكَرٍ ، وَ حَكَمٍ فَعَدَلٍ ، وَ تَكْرَمٍ وَ تَفَضَّلٍ ، لَمْ يَزَلْ وَ لَمْ يَزُولْ ، وَ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ، وَ هُوَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ ، رَبُّ مُتَفَرِّدٌ بِعِزَّتِهِ ، مُتَمَلِّكٌ بِقُوَّتِهِ ، مُتَقَدِّسٌ

بِعُلُوِّهِ، مُتَكَبِّرٍ بِسَمُوِّهِ لَيْسَ يُدْرِكُهُ بَصَرٌ، وَلَمْ يُحِطْ بِهِ، قَوِيٌّ، مَنِيعٌ، بَصِيرٌ، سَمِيعٌ، عَلِيٌّ، حَكِيمٌ، رَنُوفٌ، رَحِيمٌ، عَزِيزٌ، عَلِيمٌ، عَجَزَ فِي وَصْفِهِ
 مَنْ يَصِدُّهُ، وَصَدَّ لَ فِي نَعْتِهِ مَنْ يَعْرِفُهُ، قَرَبَ فَبَعُدَ، وَبَعُدَ فَقَرَّبَ، يُجِيبُ دَعْوَةَ مَنْ يَدْعُوهُ، وَيَرْزُقُ عَبْدَهُ وَيَحْبُوهُ، ذُو لُطْفٍ، وَبَطْشٍ قَوِيٍّ، وَ
 رَحْمَةً مُوسَى عَمَهُ، وَعُقُوبَةً مُوجِعَةً، رَحْمَتُهُ جَنَّةٌ عَرِيضَةٌ مُوْتَقَةٌ، وَعُقُوبَتُهُ حَجِيمٌ مُؤَصَّدَةٌ مُوْتَقَةٌ، وَشَهِدَتْ بِبَعْثِ مُحَمَّدٍ عَبْدِهِ وَرَسُولِهِ صَدْفِيَّةً وَ
 حَبِيبِهِ وَخَلِيلِهِ، بَعَثَهُ فِي خَيْرِ عَصْرِ، وَحِينَ فَتْرَةٍ، وَكُفْرٍ، رَحْمَةً لِعَبِيدِهِ، وَمِنَّةً لِمَزِيدِهِ، خَتَمَ بِهِ نُبُوَّتَهُ، وَقَوَى بِهِ حُجَّتَهُ، فَوَعَظَ، وَنَصَحَ، وَبَلَّغَ، وَ
 كَدَحَ، رَوْفٌ بِكُلِّ مُؤْمِنٍ، رَحِيمٌ، وَلِيٌّ، سَدِخِيٌّ، ذَكِيٌّ، رَضِيٌّ، عَلَيْهِ رَحْمَةٌ، وَتَسْلِيمٌ، وَبِرْكَةٌ، وَتَعْظِيمٌ وَتَكْرِيمٌ مِنْ رَبِّ غَفُورٍ رَحِيمٍ، قَرِيبٍ
 مُجِيبٍ، وَصَيِّتِكُمْ مَعَشَرَ مَنْ حَضَرَ رَنِي، بِتَهْوَى رَبِّكُمْ، وَذَكَرْتُكُمْ بِسَمَاءِ نَبِيِّكُمْ، فَعَلَيْكُمْ بِرَهْبَةٍ تَسْكُنُ قُلُوبَكُمْ، وَخَشِيَّةٌ تَذَرِي دُمُوعَكُمْ، وَتَقِيَّةٌ
 تُنْجِيكُمْ يَوْمَ يَذْهَبُكُمْ، وَتُبْلِيكُمْ يَوْمَ يَفُوزُ فِيهِ مَنْ ثَقُلَ وَزَنَ حَسَنَتِهِ، وَخَفَّ وَزَنَ سَيِّئَتِهِ، وَلِتَكُنْ مَسْأَلَتُكُمْ مَسْأَلَةً ذُلًّا، وَخُضُوعًا، وَشُكْرًا، وَ
 خُشُوعًا، وَتَوْبَةً، وَنُزُوعًا، وَنَدَمًا وَرُجُوعًا، وَلِيَعْتَنِمَ كُلُّ مُعْتَنِمٍ مِنْكُمْ، صِدْحَتَهُ قَبْلَ سَقَمِهِ، وَشَيْبَتَهُ قَبْلَ هَرَمِهِ، وَسِدْعَتَهُ قَبْلَ عَدَمِهِ، وَخَلُوتَهُ قَبْلَ
 شُغْلِهِ، وَحَضْرَتَهُ قَبْلَ سَفَرِهِ، قَبْلَ هُوَ يَكْبُرُ، وَيَهْرَمُ، وَيَمْرَضُ، وَيَسْقَمُ، وَيَمْلَأُ طَبِيبُهُ، وَيُعْرِضُ عَنْهُ جَبِيئُهُ، وَيَتَغَيَّرُ عَقْلُهُ، وَلِيَقْطَعْ عُمرُهُ، ثُمَّ قِيلَ
 هُوَ مَوْعُوكَ، وَجِسْمُهُ مَنهوكٌ، قَدْ جَدَّ فِي نَزْعِ شَدِيدٍ، وَحَضْرَتُهُ كُلُّ قَرِيبٍ وَبَعِيدٍ، فَشَخَّصَ بِبَصَرِهِ، وَطَمَحَ بِنَظَرِهِ، وَرَشَحَ جَبِينَهُ، وَسَكَنَ حَنِينَهُ،
 وَجَذَبَتْ نَفْسُهُ، وَنُكِبَتْ عَرْسُهُ، وَحُفِرَ رَمْسُهُ، وَيَتَمَّ مِنْهُ وُلْدُهُ، وَتَفَرَّقَ عَنْهُ عَدَدُهُ، وَفُسِّمَ جَمْعُهُ، وَذَهَبَ بَصَرُهُ وَسَمْعُهُ، وَكُفِّنَ، وَ

مَدَدًا، وَوَجْهَهُ، وَجُرْدًا، وَعُسْلًا، وَعُرِيًّا، وَنُشْفًا، وَسَدَجِيًّا، وَبُسْطًا لَهُ، وَنُشْرًا عَلَيْهِ كَفْنُهُ، وَشَدًّا مِنْهُ دَفْنُهُ، وَقَمَّصًا، وَعَمَّمًا، وَوُدْعًا، وَ
سُلْمًا، وَحُمَلًا فَوْقَ سَدْرِيٍّ، وَصَدْلًا عَلَيْهِ بِتَكْبِيرٍ، وَثِقَلًا مِنْ دَوْرٍ مُرْحَرَفَةٍ، وَفُصُورًا مُسَدَّيْدَةً، وَحَجْرًا مُنْصَدَّةً، فَجَعَلَ فِي ضَرْحِ مَلْحُودَةٍ، صَبِيحًا
مَرصُوصًا بِلَبَنِ، مَنصُودًا، مُسَدَّقًا بِجَلْمُودٍ، وَهَيْلًا عَلَيْهِ حَفْرَةً، وَحَيْثُ عَلَيْهِ مَدْرَةٌ، فَتَحَقَّقَ، وَنَسِيَّ حَبْرَهُ وَرَجَعَ عَنْهُ وَلِيَّهُ، وَنَدِيمَهُ، وَنَسِيَّهُ، وَ
حَمِيمَهُ، وَتَبَدَّلَ بِهِ قَرِينَهُ، وَحَبِيبَهُ، وَصَدْفِيَّهُ، وَنَدِيمَهُ فَهُوَ حَشُوقِيْرٌ وَرَهِيْنٌ قَفْرٌ، يَسْعَى فِي جِسْمِهِ دَوْدُ قَبْرِهِ وَيَسِيلُ صَدِيدُهُ مِنْ مَنخَرِهِ، يُسْحَقُ
ثَوْبَهُ وَلَحْمَهُ، وَيُنْشَفُ دَمُهُ، وَيُدَقُّ عَظْمُهُ، حَتَّى يَوْمَ حَشْرِهِ، فَيُنْشَرُّ مِنْ قَبْرِهِ، وَيُنْفَخُ فِي الصَّوْرِ، وَيُدْعَى لِحَشْرٍ وَنُشُورٍ، فَتَمَّ بَعَثَتْ قُبُورُ، وَ
حُصِّلَتْ صُدُورُ، وَجِيءَ بِكُلِّ نَبِيٍّ، وَصِدِّيْقٍ، وَشَهِيدٍ، وَمَنْطِيقٍ، وَتَوَلَّى لِفَصْلِ حُكْمِهِ رَبُّ قَدِيْرٍ، بِعَبِيدِهِ حَبِيْرٍ وَبَصِيْرٍ، فَكَمَّ مِنْ زَفْرَةٍ تُصْنِيهِ، وَ
حَسْرَةٍ تُصْنِيهِ، فِي مَوْقِفٍ مَهُولٍ عَظِيْمٍ، وَمَشْهَدٍ جَلِيْلٍ جَسِيْمٍ، بَيْنَ يَدَيِ مَلِكٍ كَرِيْمٍ، بِكُلِّ صَغِيْرَةٍ وَكَبِيْرَةٍ عَلِيْمٍ، حِيْنِيْدٍ يُلْجِمُهُ عَرَفُهُ، وَيَحْفِرُهُ
قَلْفُهُ، عَبْرَتُهُ غَيْرَ مَرْحُومَةٍ، وَصَدْرُ حُتَّةٍ غَيْرَ مَسْمُوعَةٍ، وَحُجَّتُهُ غَيْرَ مَقْبُولَةٍ، وَتَوَلَّى صَدْحِيْفَتَهُ، وَتُبَيَّنَ جَرِيْرَتُهُ، وَنَطَقَ كُلُّ عَضُوٍّ مِنْهُ بِسُوءِ عَمَلِهِ وَ
شَهِدَ عَيْنُهُ بِنَظَرِهِ وَيَدُهُ بِبَطْشِهِ وَرِجْلُهُ بِخَطْوِهِ وَجِلْدُهُ بِمَسِّهِ وَفَرْجُهُ بِلَمْسِهِ وَيُهَدِّدُهُ مُنْكَرٌ وَنَكِيْرٌ وَكَشَفَ عَنْهُ بَصِيْرٌ فَسُلْسِلَ جِيْدُهُ وَغَلَّتْ يَدُهُ وَ
سَبَقَ يُسْحَبُ وَحَدَّهُ فَوْرَدَ جَهَنَّمَ بِكَرْبٍ شَدِيْدٍ وَظَلَّ يُعَدَّبُ فِي جَحِيْمٍ وَيُسْقَى شَرِبَةً مِنْ حَمِيْمٍ تَشْوِي وَجْهَهُ وَتَسْلُخُ جِلْدَهُ يَضْرِبُهُ زَبِيْنَتُهُ
بِمَقْمَعٍ مِنْ حَدِيْدٍ يَعُوْدُ جِلْدُهُ بَعْدَ نَضْجِهِ بِجِلْدٍ جَدِيْدٍ يَسْتَعِيْثُ فَيَعْرِضُ عَنْهُ خَزَنَةُ جَهَنَّمَ وَيَسْتَصْرُخُ

فَيَلْبَثُ حُقْبَهُ بِنَدَمٍ نَعُوذُ بِرَبِّ قَدِيرٍ مِنْ شَرِّ كُلِّ مَصِيرٍ وَ نَسْأَلُهُ عَفْوً مِنْ رَضَى عَنْهُ وَ مَغْفِرَةً مِنْ قَبْلِ مَنْهُ فَهُوَ وَلِيُّ مَسْأَلَتِي وَ مُنْحَجِ طَلِبَتِي فَمَنْ
 رُحِزَ عَنْ تَعْذِيبِ رَبِّهِ سَكَنَ فِي جَنَّتِهِ بِقُرْبِهِ وَ خُلِدَ فِي قُصُورٍ مُسَدَّدَةٍ وَ مُكِّنَ مِنْ حَوْرٍ عَيْنٍ وَ حَفْدَةٍ وَ طَيْفٍ عَلَيْهِ بِكُنُوسٍ وَ سَكَنَ حَظِيرَةَ
 فِرْدَوْسٍ، وَ تَقَلَّبَ فِي نَعِيمٍ، وَ سَقِيَ مِنْ تَسْنِيمٍ وَ شَرِبَ مِنْ عَيْنِ سَلْسَبِيلٍ، مَمْزُوجَةٍ بِزَنْجَبِيلٍ مَخْتُومَةٍ بِمِسْكِ عَبِيرٍ مُسْتَدِيمٍ لِلْحُبُورِ مُسْتَشْعِرٍ
 لِلسَّرُورِ يَشْرَبُ مِنْ خُمُورٍ فِي رَوْضٍ مُشْرِقٍ مُغْدِقٍ لَيْسَ يَصْدَعُ مَنْ شَرِبَهُ وَ لَيْسَ يَنْزِيفُ هَذِهِ مَنْزِلَةٌ مِنْ خَشْيِ رَبِّهِ وَ حَذَرِ نَفْسِهِ وَ تِلْكَ عُقُوبَةُ
 مَنْ عَصَى مُنْشِئَهُ وَ سَوَّأَتْ لَهُ نَفْسُهُ مَعْصِبَةَ مُبْدِيهِ ذَلِكَ قَوْلُ فَصْلٍ وَ حُكْمٌ عَدْلٌ خَيْرٌ قَصَصٍ فَصَّ وَ وَعَظٌ بِهِ نَصَّ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ نَزَلَ بِهِ
 رُوحٌ قُدْسٍ مُبِينٍ عَلَى نَبِيِّ مُهْتَدٍ مَكِينٍ صَلَّتْ عَلَيْهِ رُسُلٌ سَفَرَةً مُكْرَمُونَ بَرَّةً عُدْتُ بِرَبِّ رَحِيمٍ مِنْ شَرِّ كُلِّ رَجِيمٍ فَلْيَتَضَرَّعْ مُتَضَرِّعُكُمْ وَ لِيَبْتَهِلْ
 مُبْتَهِلُكُمْ فَتَسْتَغْفِرْ رَبُّ كُلِّ مَرْبُوبٍ لِي وَ لَكُمْ؛ (1)

ستایش می کنم کسی را که منتش عظیم است و نعمتش فراوان و رحمتش بر غضبش پیشی گرفته است. سخن و حکم او تمامیت یافته و
 قطعی است؛ خواست او نافذ و برهانش رسا و حکمش بر عدالت است. ستایش می کنم، به سان سپاس آن که معترف به ربوبیتش و
 پر خضوع در بندگی اوست. و از گناه خویش بریده و کنده شده و به توحید او اقرار می نماید. و از وعید و بیم عذابش به خود او پناه می برد. و
 از درگاه پروردگارش امیدوار آمرزشی است که

ص: 86

1-1. بحار الانوار، ج 74، ص 341 - 343، المصباح، ص 741 - 745؛ اعلام الدین، ص 72 و 73؛ شرح نهج البلاغه (ابن ابی الحدید)،
 ج 19، ص 140 - 143.

او را نجات بخشید، در روزی که انسان را به گرفتاری خویش مشغول و از بستگان و فرزندان غافل می سازد. از او یاری و هدایت می جوئیم و به او ایمان داریم و بر او توکل می کنیم. از ضمیری با اخلاص و یقین، برای او به توحید گواهی می دهیم و او را به یکتایی می شناسیم. یکتا شناسی فردی مؤمن و استوار در یقین. و او را یگانه می شمارم، یگانه دانستن بنده ای خاضع. نه در پادشاهی خود شریکی دارد و نه در آفرینشش یآوری. برتر از آن است که مشاور و وزیری داشته باشد و منزه است از داشتن همانند و نظیری. بر کردارها آگاهی یافت و پوشیده داشت. و از نهان امور مطلع گردید و بدان آگاه است و اقتدار و چیرگی دارد. نافرمانی گشت و آمرزید، طاعت و بندگی اش نمودند و او شکرگزاری نمود. فرمان روایی کرد و عدالت گسترد؛ و برتر از شائبه هر نقص و عیبی است و آن چه شایسته هر چیزی بود، به او عطا فرمود. همیشه بوده و هست و هیچ گاه زوال نمی یابد. و چیزی همانندش نیست. و او پیش از هر چیزی است و پس از هر چیزی. پروردگاری است که به عزتتش یگانه و به قدرت خویش پادشاه و مقتدر. و به برتری شأنش پاک و منزه است. و به علو مقامش به حق خود را بزرگ می شمارد. دیده ای او را نمی بیند و نگرشی در معرفت بر او احاطه پیدا نمی کند. قوی و مقتدر و بینا و شنوا و برتر و حکیم و رؤوف و مهربان و عزتمند و داناست، هر آن که به توصیف او برآید، در وصفش حیران ماند. به آفریدگان نزدیک است و در رفعت مقام، از آنان دور است. به علو شأنش از آنان دور است و به آنان نزدیک است، و دعای کسی را که او را بخواند، اجابت می کند. و به بنده اش امر

روزی می دهد و بدو عطا می فرماید. دارای لطفی است پنهان و قهری قوی و رحمتی گسترده و کیفی دردناک. رحمتش بهشتی پهناور و زیباست و کیفش جهنمی در بسته و هلاکت بار. و گواهی می دهد به بعثت محمد صلی الله علیه و آله و سلم، بنده و فرستاده و برگزیده و حبیب و خلیلش که او را در بهترین و ضروری ترین برهه و در دوران گسیختگی وحی و کفر به عنوان رحمتی برای بندگان خود و نعمتی برجسته از نعمت های فراوان خویش مبعوث فرمود. خداوند کار برانگیختن پیامبران به پیامبری از جانب خود را به وسیله او به پایان رسانید و برهان خویش را با وی قوت بخشید و آن بزرگوار نیز موعظه فرمود و خیرخواهی نمود و به سختی کوشید، نسبت به هر مؤمنی رئوف و مهربان بود. سروری بخشنده و پاک گهر و راضی به قضا و حکم حق بود. رحمت و سلام و برکت و تعظیم و تکریمی ویژه و فراوان از سوی پروردگاری آمرزنده و مهربان و نزدیک و اجابت کننده، بر او باد.

ای گروهی که نزد من حاضرید؛ شما را به تقوای پروردگارتان سفارش می کنم و به شیوه پیامبرتان یادآوری می نمایم. پس بر شما باد به ترسی که در دلهایتان جای گیرد و هراسی که اشکتان را جاری کند و تقوایی که نجاتتان بخشد، در روزی که هر که وزن نیکی اش سنگین و وزن کار بدش سبک باشد، رستگار شود. درخواست شما از پروردگارتان درخواستی توأم با ذلت و افتادگی و شکرگزاری و فروتنی و توبه و کنده شدن از گناه و پشیمانی و بازگشت به طاعت باشد. هر کدامتان که غنیمت شمار فرصت است، عافیتش را پیش از بیماری و پیری اش را پیش از تهی دستی و فراغتش را پیش از گرفتاری و مشغولیت و زمان

حضورش را پیش از کوچ، غنیمت بشمارد. پیش از آن که پیر شود و گرفتار بیماری و ناخوشی گردد و به حالی افتد که طبیبش از او ملول شود و نزدیکترین دوستش نیز از او روی گرداند و عقلش تباہ گردد و رشته عمرش بگسلد. آن گاه گفته شود که فلانی به سختی بیمار است و تنش به شدت نحیف شده و در بستر احتضاری سخت افتاده است. و هر خویش و بیگانه ای به عیادت و وداع به بالینش آمده است. پس دیده اش را با خیرگی به بالا افکنده، نگاهش را بدان سو دوخته، پیشانی اش عرق کرده، ناله های دردآلودش آرام شده و جانش گرفته شد. در چنین حالی می بینی که تیره بختی به همسرش روی آورده، گورش را کردند و فرزندانش بی سرپرست ماندند و نفراش از دور او پراکنده شدند و آن چه جمع آوری کرده بود، تقسیم شده و بینایی و شنوایی اش از بین رفته است. هم اکنون می بینی رویش پوشانده، دست و پایش کشیده، رو به قبله اش کشیده اند و برهنه اش نموده، غسلش داده اند؛ از هر جامه و پیرایه ای عاری اش داشته، خشکش نموده اند و پارچه ای بر او افکنده و بر او کشیده اند و آماده اش نموده، قطعه دیگر کفنش را نیز بر او افکنده اند، به گونه ای که از آن کفن چانه اش را بسته، پیراهن و عمامه هم برایش قرار داده، در لفافه اش پیچیده اند و نزدیکان با او وداع نموده، بدرودش گفتند. اینک می نگری بر تابوتش حمل نمودند و با تکبیر بر او نماز گزارند و از خانه های پر زرق و برق و قصرهای مجلل، با اتاق های منظم و پی در پی، منتقل شده است. در گوری که برایش کنده اند، گذاشته شد. گوری که تنگ است و با خشت های محکم چیده شده و سقفش با تخته سنگ

هایی پوشیده شده است و خاک قبرش را بر او ریخته، کلوخ بر او پاشیدند. پس آن چه که از آن هراسان بود، واقع شد و خیرش به فراموشی سپرده شد و کسانی که یار و همنشین و خویشاوند و دوست او بودند، از وی برگشتند و تنهایش گذاشتند و همدم و رفیق و یار و ندیمش، کسانی دیگر به جای او برگزیدند. اکنون درون قبری قرار گرفته و به مکان تنها و خلوتی سپرده شده. کرم های قبر در بدنش می دوند و خون و چرک از بینی اش روان است و جامه و بدنش فرسوده می شوند، خورش می خشکد و استخوانش فرسوده می شود. و بدین گونه است تا روز حشر او، که از قبرش برانگیخته شود و در صور دمیده شود و برای حشر و نشر فرایش خوانند. پس آنجاست که قبور، زیر و رو می گردند و آن چه در سینه هاست، بیرون کشیده و هویدا می شوند و هر پیامبر و صدیق و شهید سخنوری که مجاز به تکلم است، آورده می شوند. داوری قاطع آن روز را پروردگاری به عهده دارد که مقتدر بر بندگانش و آگاه و بینا به حالشان است. پس بسا ناله هایی که او را رنجور و زمین گیر و حسرتی که فرسوده و نحیفش می گرداند. در جایگاهی هولناک و عظیم و مجتبعی بزرگ و وسیع، در مقابل پادشاهی بزرگوار که به هر کار کوچک و بزرگی داناست. در آن هنگام عرقش تا به دهان می رسد و اضطراب و ناراحتی اش، آرامش او را می رباید. اشکش مایه ترحم بر وی نمی شود و ناله اش شنیده و بدان توجه نمی گردد. و دلیل و عذر او پذیرفته نخواهد بود. نامه عملش به سویس باز می گردد و به وی سپرده می شود و بدی کردارش بر او و دیگران بیان می شود. هر عضوی از او به بدی کارش گواهی می دهد. چشمش به

نگاه او به حرام و دستش به سخت گیری نامورد او و پایش به گام برداشتن به سوی حرام، پوستش به لمس نامشروع و شرمگاهش به تماس به حرام گواهی می دهند. فرشتگان نکیر و منکر او را به عذاب وحشتناک تهدید می کنند و خداوند بینا از کارش پرده بر می دارد. پس زنجیر در گردنش افکنده، دستش با غل بسته می شود و کشان کشان و در تنهایی رانده می شود. و در آتش دوزخ عذاب می گردد. و شربتی از آب داغ به وی نوشانیده می شود که چهره اش پخته و پوستش را می کند. فرشته مأمور عذاب او به سوی آتش می راندش، او را با گریزی آهنین می زند، پیوسته پوستش پس از پخته شدن، به پوستی جدید بر می گردد و تبدیل می شود. و فریاد استمداد بر می آورد، ولی مأموران جهنم از او روی بر می گردانند. و فریاد سر می دهد و با ندامت دوران طولانی اش را در جهنم می ماند. به پروردگار توانا پناه می بریم از شر هر سرانجام ناخجسته ای و از او عفو می طلبیم به سان عفو کسانی که از آنان راضی گردید و آمرزش می جوئیم همانند کسانی که ایمان و طاعتشان را از آنان پذیرفت. زیرا تنها اوست که کفیل خواهش و تقاضای من است. پس هر که از عذاب پروردگارش دور گردانده شود، به قرب حضرتش در بهشت سکنا گیرند و در قصرهایی مزین جاودانه ماند و از حوریان زیبا و سیاه چشم و خادمان بهشتی بهره مند می گردد. و جام هایی مملو از خوراکی و نوشیدنی پیرامونش می گردانند و در جایگاه منیع و ممتاز بهشت مسکن یابد و در نعمت های سرشار به سر برد و از تسنیم و از نوشیدنی های بهشت بدو نوشانیده می شود و از چشمه، سلسبیل آمیخته به زنجبیل، می نوشد که با مشک و عبیری

سربسته

شده که پیوسته نشاط آفرین و سرور انگیز است. از نوشیدنی هایی پاکیزه در باغی روشن، با درختانی پر بار می نوشد که هر کس از آن بنوشد، نه دچار سردرد می شود و نه مست و مدهوش می گردد. این جایگاه کسی است که از پروردگارش بترسد و از نفس خویش بر حذر باشد و آن نیز کیفر کسی است که معصیت پروردگارش نماید و نفس شیطانی او، نافرمانی آفریدگارش را برایش تزیین نماید. این کلامی است قاطع و انکار ناپذیر و حکمی بر پایه عدل. بهترین سخنی است که از خدا و رسول برگرفته شده و برترین پندی است که در قرآن بدان تصریح شده است. از سوی پروردگار ستوده نازل شده است و روح القدس برتر از تمامی فرشتگان و دارای پاکی ممتاز، آن را بر پیامبری هدایت یافته و بلند منزلت فرود آورده است. درود فرستادگان بزرگوار و گرامی داشتگان شایسته الهی بر او باد. پناه می برم به پروردگار مهربان از شرّ هر شیطان رانده شده. پس باید هر یک از شما به درگاه خداوند تدلّل نماید و به آستانش دعا و زاری کند تا از پروردگار هر آفریده ای، آمرزش بطلبیم برای خودم و شما.

الْحَمْدُ لِلَّهِ أَهْلِ الْحَمْدِ وَ مَأْوَاهُ، وَ لَهُ أَوْكَدُ الْحَمْدِ وَ أَحْلَاهُ، وَ أَسْعَدُ الْحَمْدِ وَ أَسْرَاهُ، وَ أَطَهَّرَ الْحَمْدِ وَ أَسْمَاهُ، وَ أَكْرَمَ الْحَمْدِ وَ أَوْلَاهُ. الْوَاحِدِ
الْأَحَدِ الصَّمَدِ، لِأَوْلَادِهِ وَ لِأَوْلَادِهِ. سَلَطَ الْمُلُوكَ وَ أَعْدَاهَا، وَ أَهْلَكَ الْعُدَاةَ وَ أَدْحَاهَا. وَ أَوْصَلَ الْمَكَارِمَ وَ أَسْرَاهَا. وَ سَمَكَ السَّمَاءَ وَ عَلَاهَا، وَ
سَطَّحَ الْمِهَادَ وَ طَحَاهَا، وَ وَطَّهَا وَ دَحَاهَا، وَ مَدَّهَا وَ سَوَّاهَا، وَ مَهَّدَهَا وَ وَطَّاهَا، وَ أَعْطَاكُمْ مَاءَهَا وَ مَرَعَاهَا، وَ أَحْكَمَ عَدَّ الْأُمَمِ وَ أَحْصَاهَا، وَ
عَدَّلَ الْأَعْلَامَ وَ أَرَسَاهَا.

إِلِلَّةُ الْأَوَّلِ لِأَمْعَادِلِ لَهُ، وَ لِأَزَادَ لِحُكْمِهِ. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ السَّلَامُ، الْمُصَوِّرُ الْعَلَامُ، الْحَاكِمُ الْوَدُودُ، الْمُطَهِّرُ الظَّاهِرُ، الْمَحْمُودُ أَمْرُهُ،
الْمَعْمُورُ حَرَمُهُ، الْمَأْمُولُ كَرَمُهُ. عَلَّمَكُمْ كَلَامَهُ، وَ أَرَاكُمْ أَعْلَامَهُ، وَ حَصَّلَ لَكُمْ أَحْكَامَهُ، وَ حَلَّلَ حَالَ لَهُ، وَ حَرَّمَ حَرَامَهُ. وَ حَمَلَ مُحَمَّدًا
الرِّسَالَةَ، رَسُوْلَهُ الْمُكْرَمَ، الْمُسَوِّدَ الْمُسَدَّدَ، الظُّهَرَ الْمُطَهَّرَ. أَسْعَدَ اللَّهُ الْأُمَّةَ لِعُلُوِّ مَحَلِّهِ، وَ سُمُو سُوْدُودِهِ، وَ سَدَادِ أَمْرِهِ، وَ كَمَالِ مُرَادِهِ. أَطَهَّرَ وُلْدِ
آدَمَ مَوْلُودًا، وَ أَسْطَعَهُمْ سُدَّ عُدَاةً، وَ أَطَوَّلَهُمْ عَمُودًا، وَ أَرَوَاهُمْ عُدَاةً، وَ أَصَدَّحَهُمْ عُهُودًا، وَ أَكْرَمَهُمْ مُرْدًا وَ كُھُولًا. صَدَّ لَاهُ اللَّهُ لَهُ وَ لِأَلِيهِ الْأَطْهَارِ،
مُسَلِّمَةً وَ مُكْرَرَةً مَعْدُودَةً، وَ لَالٍ وَ دِهِمُ الْكِرَامِ مُحْصَلَةً مَرْدَدَةً، مَا دَامَ لِلْسَّمَاءِ أَمْرٌ مَرْسُومٌ، وَ حُدَّ مَعْلُومٌ. أَرْسَلَهُ رَحْمَةً لَكُمْ وَ طَهَارَةً لِأَعْمَالِكُمْ،
وَ هُدُوءَ دَارِكُمْ، وَ دُخُورَ عَارِكُمْ، وَ صَدَّاحَ أَحْوَالِكُمْ، وَ طَاعَةَ لِلَّهِ وَ رُسُلِهِ، وَ عِصْمَةَ لَكُمْ وَ رَحْمَةً. إِسْمَعُوا لَهُ، وَ رَاعُوا أَمْرَهُ، وَ حَلَّلُوا مَا حَلَّلَ، وَ
حَرَّمُوا مَا حَرَّمَ. وَ اعْمَدُوا -رَحِمَكُمُ اللَّهُ- لِإِدْوَامِ الْعَمَلِ، وَ ادْحَرُوا الْحِرْصَ وَ اعْدِمُوا الْكَسَلَ. وَ ادْرُوا السَّلَامَةَ، وَ حِرَاسَةَ الْمُلْكِ وَ رَوْعَهَا، وَ
هَلَعَ الصُّدُورِ وَ حُلُولَ كَلِّهَا وَ هَمَّهَا.

هَلَكَ - وَاللَّهِ - أَهْلُ الْإِصْرَارِ، وَمَا وَلَدَ وَالِدٌ لِإِسْرَارٍ. كَمْ مُؤَمِّلٍ أَمَلْ مَا أَهْلَكَهُ! وَكَمْ مَالٍ وَسِيْلَاحٍ أَعَدَّ صَارَ لِأَعْدَاءِ عَدُوِّهِ وَعَمَدُهُ!

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَدَوَامُهُ، وَالْمُلْكُ وَكَمَالُهُ. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، وَسِعَ كُلَّ حِلْمٍ حِلْمُهُ، وَسَدَّدَ كُلَّ حُكْمٍ حُكْمُهُ، وَحَدَرَ كُلَّ عِلْمٍ عِلْمُهُ. عَصَمَكَمُ
وَلَوْأَكُمُ، وَدَشَوَّامَ السَّلَامَةِ أَوْلَاكُمُ، وَ لِلطَّاعَةِ سَدَّدَكُمُ، وَ لِلإِسْلَامِ هَدَاكُمُ، وَ رَحِمَكُمُ وَ سَمِعَ دُعَاءَكُمُ، وَ طَهَّرَ أَعْمَالَكُمُ، وَ أَصْلَحَ أَحْوَالَكُمُ. وَ
أَسْأَلُهُ لَكُمْ دَوَامَ السَّلَامَةِ، وَ كَمَالَ السَّعَادَةِ، وَ الْإِلَاءِ الدَّارَةِ، وَ الْأَحْوَالِ السَّارَةِ؛ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ حِدَةٌ؛ (1)

ستایش مخصوص خدایی است که سزاوار ستایش و جایگاه لایق آن است. از برای اوست رساترین ستایش و شیرین ترین آن، و سعادت‌مندانه ترین ستایش و سخاوت بارترین و شریف ترین آن، و پاک ترین ستایش و بلندترین آن، و ممتاز ترین ستایش و سزاوارترین آن. یگانه و یکتای بی نیاز که همه نیازمندان و گرفتاران آهنگ او نمایند. نه پدری دارد و نه فرزندی. شاهان را به حکمت و آزمون خود، بر مردم مسلط ساخت و به تاختن واداشت. و ستمکاران و متجاوزان را هلاک نمود و کنارشان افکند. و سجایای بلند را به خلائق رسانید و شرافت بخشید. و آسمان را بالا برد و بلند گردانید، بستر زمین را گشود و گسترش داد، و محکم نمود و گسترده ساخت، و آن را امتداد داد و هموار کرد و برای زندگی آماده و مهیا فرمود، و آب و مرتعش را به شما ارزانی داشت و تعداد اقوام را برای زندگی در آن به درستی و حکمت مقرر فرمود و بر شمار یکایک آنان احاطه یافت، و نشانه های بلند هدایت مقرر فرمود و آنها را برافراشته و استوار ساخت. معبود نخستین که نه او را هم طرازی است و نه حکمش را مانعی. خدایی نیست

ص: 94

جز او، که پادشاه است و سلام مایه سلامت و صورتگر دانا، فرمانروای مهربان، و پاک و بی آرایش است. فرمانش ستوده است و حریمش آباد به توجه پرستندگان و نیازمندان است و سخایش مورد امید. کلامش قرآن را به شما آموخت و نشانه هایش را به شما نمایاند. و احکامش را برایتان دست یافتنی نمود. آن چه روا بود، حلال کرد، و آنچه ناروا بود، حرام نمود. بار رسالت را بر دوش حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم افکند، همان رسول گرامی که به او سروری و درستی در گفتار و کردار و رفتار ارزانی شده، پاک و پیراسته است. خدا این امت را به خاطر برتری مقام و بلندی شرف و استواری دین او و کامل بودن آرمانش سعادت بخشید. او بی آرایش ترین فرد از آدمیان در هنگامه ولادت، و فروزنده ترین ستاره خوشبختی و سعادت است. او بلند پایه ترین آنان در نیاکان است، و زیباترین آنها در نسل او شاخسار، و درست پیمان ترین، و کریم ترین آنان در نوجوانی و بزرگسالی است. درود خداوند از آن او و خاندان پاکش باد، درودی خالص و پی در پی و مکرر برای خود آنان و برای خاندان بزرگوار و دوست داشتنی آنان، درودی ماندگار و پیوسته برای همیشه، تا وقتی که برای آسمان حکمی مرقوم است و نقش و میزانی مقرر. او را فرستاد تا برایتان رحمتی باشد و مایه پاکیزگی اعمالتان و آرامش سرای (زندگی) شما و برطرف شدن نقاط ننگ و شرم آور کارهاتان، و تا مایه صلاح حالتان، و اطاعت شما از خدا و رسولانش، و موجب حفظ شما و رحمتی بس بزرگ و فراگیر باشد. از او فرمان برید، و بر دستورش مواظبت ورزید، آن چه را حلال دانست، حلال بدانید، و آن چه را حرام داشت حرام بشمارید. خدایتان رحمت کند، آهنگ کوششی پیوسته نمایید و آزمندی را از خود برانید و تنبلی را وانهید. رسم سلامت و حفظ حاکمیت و

بالندگی آن را، و آن چه را که موجب دغدغه سینه ها و تشویش دل ها و روی آوردن درماندگی و پریشانی به آنهاست، بشناسید.

به خدا قسم، هلاک گشتند انسان هایی که اهل حرص و اصرار بر خواسته های دنیوی و غریزی خود هستند، و هیچ پدری فرزندی نیاورد که بتواند آن را پنهان سازد (یعنی: همانگونه، هیچکس نمی تواند نتایج و عواقب کارهای خود را پنهان سازد). چه بسیار آرزومندی که در آرزوی چیزی به سر می برد که مایه هلاک و نابودی اوست! و چه بسیار مال و سلاحی که به خیال شخص، برای خودش آماده گشته، ولی شمارش آن مال موروثی و نیروی ضربت عمودها آن سلاح بازمانده نصیب دشمن انسان پس از مرگ می شود!

بارخدا! سپاس همیشگی تو را، و پادشاهی کامل از آن تو. تو آن خدایی که به جز او خدایی نیست، بردباری او سریع تر از هر بردباری دیگری است و گویی همه را در بر گرفته، و حکم و فرمان اوست که هر حکم و فرمان دیگر را استحکام و راستی بخشیده، و دانش دیگر را پایین و زیر مجموعه خود قرار داده است. خدا شما را از خطاکاری حفظ کند و از گناهان روگردان سازد، و سلامتی همیشگی به شما ارزانی دارد، و شما را در راه طاعتش استوار و راستین گرداند، و به سوی اطاعت از دستورات اسلام هدایت فرماید، و مورد رحمت خویش قرار دهد، و دعایتان را بشنود و اجابت فرماید، و اعمالتان را پاکیزه سازد، و احوالتان را نیکو گرداند. و از او می خواهیم که سلامتی دین و دنیای شما را جاوید بدارد، و سعادت‌مندی شما را به کمال برساند، و نعمت های خویش را بر شما پی در پی نثار کند، و حالات شما را در زندگانی مایه شادمانی قرار دهد؛ و ستایش تنها سزاوار خداوند است.

علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را
که به ماسوا فکندی همه سایه هما را
دل اگر خدا شناسی همه در رخ علی بین
به علی شناختم من به خدا قسم خدا را
به خدا که در دو عالم اثر از فنا نماند
چو علی گرفته باشد سر چشمه بقا را
مگر ای سحاب رحمت تو بیاری ارنه دوزخ
به شرار قهر سوزد همه جان ماسوا را
برو ای گدای مسکین در خانه علی زن
که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را
بجز از علی که گوید به پسر که قاتل من
چو اسیر تست اکنون به اسیر کن مدارا
بجز از علی که آرد پسری ابوالعجائب
که علم کند به عالم شهدای کربلا را
چو به دست عهد بندد ز میان پاکبازان
چو علی که می تواند که بسر برد وفا را
نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت
متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را

به دو چشم خون فشانم هله ای نسیم رحمت

که زکوی او غباری به من آر توتیارا

به امید آن که شاید برسد به خاک پایت

چه پیام ها که گفتم همه سوز دل صبا را

چه تویی قضای گردان به دعای مستمندان

که ز جان ما بگردان ره آفت قضا را

چه زخم چونای هر دم ز نوای شوق او دم

که لسان غیب خوشتر بنوازد این نوا را

همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی

به پیام آشنایی بنوازد آشنا را

زنوای مرغ یا حق بشنو که در دل شب

غم دل به دوست گفتن چه خوشست شهریارا

«شهریار»

ص: 98

1. إثبات الهداة بالنصوص والمعجزات. شيخ حرعالملى، محمد بن حسن (1104ق). بيروت: اعلمى. چاپ اول: 1425 ق.
2. الإحتجاج على اهل اللجاج. طبرسى، ابو منصور (588ق). تحقيق: سيد محمد باقر موسى خراسان. مشهد: نشر مرتضى، چاپ اول: 1403 ق.
3. احقاق الحق. تسترى، قاضى سيد نورالله حسيني (1019 ق). قم: كتابخانه آيت الله مرعشى نجفى. چاپ: 1400 ق.
4. الاختصاص. مفيد، محمد بن محمد (413ق). قم: كنگره شيخ مفيد. چاپ اول: 1413 ق.
5. الارشاد. مفيد، محمد بن محمد بن نعمان (141ق). بيروت: دارالمفيد. چاپ دوم.
6. الاعتقادات. مفيد، محمد بن محمد (413ق). قم: كنگره شيخ مفيد. چاپ اول: 1413 ق.
7. إقبال الأعمال. ابن طاووس، علي بن موسى (664ق). تهران: دار الكتب الإسلامية. چاپ: 1367 ش.
8. الأمالي (صدوق). ابن بابويه، محمد بن على (381ق). نجف: مكتب الحيدريّة. چاپ: 1369 ق.

9. الأمالي (طوسی). محمد بن حسن (460ق)، تصحيح: علی اکبر غفاری و بهزاد جعفری. تهران: دار الکتب الاسلامیة.
10. الأمالي (مفید). محمد بن محمد (413ق)؛ تحقیق: استاد ولی، حسین و غفاری علی اکبر. قم: کنگره شیخ مفید. چاپ اول: 1413 ق.
11. بحار الأنوار الجامعة للدر الأخبار الأئمة الأطهار علیهم السلام. مجلسی، محمد باقر (1110ق). بیروت: دار إحياء التراث العربي. چاپ دوم: 1403ق.
12. البرهان في تفسير القرآن. بحرانی، سید هاشم (1107ق). قم: مؤسسه بعثت. چاپ اول: 1374 ش. 13. بشارة المصطفى لشيعة المرتضى. طبری آملی، عماد الدين (553ق). نجف: مكتبة الحيدرية. چاپ دوم: 1383 ق.
14. تاريخ مدينة دمشق. ابن عساکر (ت 571ق). تحقیق: علی شیری. بیروت: دارالفکر. چاپ: 1415ق. 15. تفسير العياشي. عياشي، محمد بن مسعود (320ق). تحقیق: سید هاشم رسولی. تهران: علمی. چاپ اول: 1380ق.
16. تفسير القمي. قمی، علی بن ابراهیم بن هاشم (قرن سوم). قم: دار الکتب. چاپ سوم: 1404ق. 17. التفسير الكبير (مفاتيح الغيب). فخر رازی، محمد بن عمر (604ق). بیروت: دار الکتب العلمیة. چاپ: 1420 ق.
18. تفصيل وسائل الشيعة. حر عاملی، محمد بن حسن (ت 1104ق). قم: مؤسسه آل البيت عليهم السلام لإحياء التراث. چاپ اول: 1409 ق.

19. جامع الاخبار. محمد بن محمد (قرن ششم). نجف: حيدرية.

20. جامع البيان في تفسير القرآن. طبري، محمد بن جرير (310ق). تحقيق: خليل الميس. بيروت: دار الفكر. چاپ: 1415 ق.

21. الجواهر السنينة في الأحاديث القدسية. شيخ حر عاملی، محمد بن حسن (1104ق). تهران: دهقان. چاپ سوم: 1380 ش.

22. حلية الأولياء وطبقات الأصفياء. ابونعيم اصفهانی، احمد بن عبدالله (430ق).

23. الدر المنثور. سيوطی، عبدالرحمن بن ابوبكر (911ق). بيروت: دارالمعرفة.

26. ذخائر العقبي في مناقب ذوي القربى. طبري، احمد بن عبدالله (694ق). القاهرة: مكتبة القدس. چاپ: 1356 ق.

25. روضة المتقين في شرح من لا يحضره الفقيه. مجلسی، محمدتقی (1070ق). قم: مؤسسه فرهنگي اسلامي كوشانبور. چاپ دوم: 1406 ق.

26. روضة الواعظين و بصيرة المتعظين. فتال نيشابوري، محمد بن أحمد (508ق). قم: رضی. چاپ اول: 1375 ش.

27. الروضة في فضائل اميرالمؤمنين علي بن ابي طالب. ابوالفضل بن شاذان (حدود قرن ششم). تحقيق: علي شكرچي. قم: مكتبة الأمين.

28. سعد السعود للنفوس منضود. ابن طاووس، علي بن موسى (664ق). قم: دار الذخائر.

29. سنن الترمذی. ترمذی، محمد بن عيسى (279ق). بيروت: دارالفكر. چاپ: 1603 ق.

30. السنن الكبرى. نسائي، احمد بن شعيب (313ق). بيروت: دار الكتب العلمية. چاپ اول: 1411 ق.
31. شرح نهج البلاغه ابن أبي الحديد. ابن ابى الحديد، عبد الحميد بن هبة الله (656ق). تحقيق: محمد ابوالفضل ابراهيم. قم: كتابخانه آيت الله مرعشى نجفى، چاپ اول: 1404 ق.
32. شواهد التنزيل لقواعد التفصيل. حسانى، عبيدالله بن احمد (504 ق). تهران: سازمان چاپ و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى. چاپ اول: 1411 ق.
33. صحيح بخارى بخارى، محمد بن اسماعيل (256 ق). بيروت: دار الفكر. چاپ اول: 1432 ق.
34. صحيح مسلم. نيشابورى، مسلم بن حجاج (261 ق). بيروت: دارالفكر. چاپ اول: 1430 ق.
35. الطرائف في معرفة مذاهب الطوائف. ابن طاووس، على بن موسى (664 ق). تحقيق: على عاشور. قم: خيام. چاپ اول: 1400 ق.
36. علل الشرايع. ابن بابويه، محمد بن على (381 ق). قم: مكتبة الداورى. چاپ اول: 1385 ق.
37. عيون اخبار الرضا عليه السلام. ابن بابويه، محمد بن على (381 ق). محقق: لاجوردى، مهدى. تهران: نشر جهان. چاپ اول: 1378 ق.
38. غاية المرام و حجة الخصام. بحراني، سيد هاشم (1109 ق). تحقيق سيدعلى عاشور.

39. الغدير في الكتاب و السنة و الأدب. امينى نجفى، عبد الحسين (1390ق). قم: مركز غدير للدراسات الإسلامية. چاپ اول: 1416 ق.
40. الغيبة، نعماني، محمد بن ابراهيم (360ق). تهران: صدوق. چاپ اول: 1379ق.
41. فرائد السمطين في فضائل المرتضى والبتول والسبطين والائمة. جويني خراساني، ابراهيم بن محمد (722ق). بيروت: مؤسسة المحمودى. چاپ: 1357 ش.
42. الفصول المختارة. مفيد، محمد بن محمد (413ق). قم: كنگره شيخ مفيد. چاپ اول: 1413 ق. 43. الكافي. كليني، محمد بن يعقوب (329ق). تحقيق: على اكبر غفارى و محمد آخوندى. تهران: دارالكتب الاسلاميه. چاپ چهارم: 1407 ق.
44. كشف الغمة في معرفة الأئمة. اربلى، على بن عيسى (692ق). تحقيق: هاشم رسولى محلاتى. تبريز: بنى هاشمى. چاپ اول: 1381ق.
45. كشف المراد في شرح تجريد الاعتقاد. حلى، حسن بن يوسف (726ق). تحقيق: حسن حسن زاده آملی. قم: مؤسسه نشر اسلامى، چاپ چهارم: 1413 ق.
46. كمال الدين و تمام النعمه. صدوق، محمد بن على (381ق). تحقيق: على اكبر غفارى، قم: مؤسسه نشر اسلامى. چاپ: 1405 ق.
47. كنز العمال. متقى هندی (977ق). بيروت: مؤسسة الرسالة. چاپ: 1609 ق.

48. مجمع البيان في تفسير القرآن. طبرسى، فضل بن حسن (548ق). تهران: ناصر خسرو. چاپ سوم: 1372ش.
49. المحتضر. حلى، حسن بن سليمان (802ق). تحقيق: محمد على اردوبادى غروى. نجف: مكتبة حيدريّة. چاپ اول: 1330 ق.
50. مستدرک سفينة البحار. نمازى شاهرودى، على بن محمد (ت 1405ق). قم: مؤسسه نشر اسلامى، چاپ دوم: 1427ق.
51. المستدرک على الصحيحين. حاكم نيشابورى، أبى عبدالله (405ق). تحقيق: يوسف عبدالرحمن المرعشلى. بيروت: دارالمعرفة.
52. المسترشد في إمامة عليّ بن أبي طالب عليه السلام. طبرى آملی كبير، محمد بن جرير بن رستم (326ق). قم: كوشانپور، چاپ : 1415 ق.
53. مسند احمد حنبل. حنبل، احمد (241ق). بيروت: دار الفكر. چاپ اول: 1430 ق.
54. المصباح للكفعمي. كفعمي، ابراهيم بن على عاملی. (905ق). قم: دار الرضى (زاهدى). چاپ دوم: 1405 ق.
55. مناقب آل ابى طالب. ابن شهر آشوب، محمد بن على (588ق). قم: علامه. چاپ اول: 1379 ش. 56. نهج الحق و كشف الصدق. العلامة الحلى، حسن بن يوسف بن مطهر (367ق). قم، دارالهجره. چاپ اول: 1407 ق.
57. ينابيع المودة لذوي القربى. قندوزى، حنفى سليمان بن ابراهيم (1294ق). تحقيق: سيد على جمال أشرف حسيني. قم: اسوه. چاپ: 1416 ق.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

